

ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดู
อย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี

นางสาวมนัสนันท์ แต่งอ่อน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Effects of Using a Computer-Assisted Instruction Program on Thai
Language Critical Watching Ability of Prathom Suksa V Students
at Ban Nong Kham School in Phetchaburi Province**

Miss Manasnan Taeng-on

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies


Sukhothai Thammathirat Open University

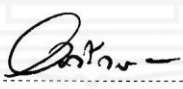
2013


หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถ
ในการดูอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาวมนัสนันท์ แต่งอ่อน
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ


..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณณี ยะหะกร)


..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ ณะมาน)


.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถ
ในการดูอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวมนัสนันท์ แดงอ่อน รหัสนักศึกษ 2542101106

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และ (2) เปรียบเทียบความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 13 คนที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ และ (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการดูอย่างมีวิจารณญาณ มีประสิทธิภาพ 81.38/80.26 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และ (2) ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสูงกว่าความสามารถก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ การดูอย่างมีวิจารณญาณ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาษาไทย ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using a Computer-Assisted Instruction Program on Thai Language Critical Watching Ability of Prathom Suksa V Students at Ban Nong Kham School in Phetchaburi Province

Author: Miss Manasnan Taeng-on; **ID:** 2542101106;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Assistant Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were (1) to create a computer-assisted instruction program to meet the set efficiency criterion; and (2) to compare Thai language critical watching abilities of Prathom Suksa V students at Ban Nong Kham School in Phetchaburi province before and after learning from the created computer-assisted instruction program.

The research sample consisted of 13 Prathom Suksa V students studying at Ban Nong Kham School in Phetchaburi province during the first semester of the 2013 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were (1) a computer-assisted instruction program on the topic of Critical Watching, and (2) a critical watching ability test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) the created computer-assisted instruction program was efficient at 81.38/80.26, which met the set efficiency criterion; and (2) the post-learning critical watching ability of Prathom Suksa V students at Ban Nong Kham School, who learned from the computer-assisted instruction program, was significantly higher than their pre-learning ability at the .01 level.

Keywords: Critical watching ability, Computer-assisted instruction program, Thai language, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณนิยหะกร อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องให้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ให้ความเมตตากรุณา และความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประจำวิชาเอกภาษาไทย แขนงหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์ ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นางสาวศิริลักษณ์ แสงเพชร รองผู้อำนวยการวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหกรณ์นิคมเกลือ และ นางไขศรี โพธิ์พันธุ์ โรงเรียนหนองถ่มวิทยา ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองขาม และ โรงเรียนบ้านอ่างหิน ในการให้ผู้วิจัยเข้าไปทดลองและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย ในการถ่มกรองความรู้จนประสบความสำเร็จในวันนี้

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย จนผ่านพ้นอุปสรรคการทำงาน และมีแรงใจในการทำงานครั้งนี้อย่างไม่ย่อท้อ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณแต่บิดา มารดา คณาจารย์ ผู้รู้ทุกท่าน ตลอดจนหนังสือทุกเล่ม ที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี

มนัสนันท์ แต่งอ่อน

กันยายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	7
แนวคิดเกี่ยวกับการดูอย่างมีวิจารณญาณ	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	49
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ	51
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปการวิจัย	52
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	61
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	62
ข แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบ	66
ค ค่า IOC ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น	119
ประวัติผู้ศึกษา	125

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	50
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	51



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยมีความสำคัญในแง่ที่ใช้ติดต่อสื่อสาร ในการดำเนินชีวิต ในการศึกษาเล่าเรียน ในการประกอบกิจการ รวมทั้งเป็นภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของชาติไทย ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 1) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้นักเรียนเรียนภาษาไทยทุกระดับชั้น โดยมีการกำหนดคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระแกนกลาง โดยผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 1) กล่าวถึง ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง นักเรียนต้องเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ ซึ่งอยู่ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ

ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ และยังสามารถกำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนสามารถพูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดยางานหรือประเด็นสั้นๆจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรโรงเรียนบ้านหนองขาม พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้กำหนดตัวชี้วัด ท 3.1 ป.5/1 พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ท 3.1 ป.5/2 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู ท 3.1 ป.5/3 วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล และกำหนดสาระการเรียนรู้ การดูอย่างมีวิจารณญาณ การจับใจความ และการพูดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่า บทความ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน โฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน

ในสภาพที่เป็นจริง นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการดูอย่างมีวิจารณญาณ คะแนนไม่ดีเท่าที่ควร นักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบในชั้นเรียนและการทดสอบจากสำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการดู และยังพบว่า นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการดู ดังที่ สุวรรณีย์ ยะหะกร (2554 : 6-4) กล่าวถึงความสำคัญของการดูว่ามีหลายประการ ได้แก่ ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ การยกระดับจิตใจและอารมณ์ รวมทั้งมีความสำคัญในเชิงเป็นทักษะพื้นฐานเชื่อมโยงสัมพันธ์กับทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ปัจจุบันการดูมีอิทธิพลต่อเด็กมาก ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะการ์ตูน โฆษณา ละครทีวี สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้อินเทอร์เน็ต การเล่นเกม สามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ ได้ทั่วโลก ในสังคมออนไลน์ถ้าไม่ใช้การดูอย่างมีวิจารณญาณอาจถูกหลอกลวงจากสื่อเหล่านี้ได้ โดยเฉพาะวัยเด็กซึ่งถูกล่อลวงได้ง่าย ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำ การดูจึงเป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้ทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร

ผู้วิจัยในฐานะที่สอนภาษาไทย จึงศึกษาวิธีแก้ปัญหาดังกล่าว พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนขาดทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ช่วยให้เราคิดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก เป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ ช่วยรับ-ส่งข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น ดู หนังสือ ฟังเพลง เล่นเกม ฯลฯ ผู้วิจัยจึงนำเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษาเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นคือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลา และทบทวนบทเรียนได้ตามต้องการ สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนเช่น การใช้กราฟิก แสง สี เสียง เป็นการสรุปบทเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถจัดแผนการสอนได้ดี ด้วยการสร้างขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ กำหนดจุดมุ่งหมาย สอนเนื้อหา ทดสอบและให้ผลย้อนกลับ ทำให้สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจในเรื่องของการดูอย่างมีวิจารณญาณ ได้ดียิ่งขึ้นและเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 3.2 ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวิจัยแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบลดความสามารถ

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ

3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลาทดลอง 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ

3.5.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการดูอย่างมีวิจารณญาณ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การดูอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการใช้สายตาในการรับสารจากสื่อภาพและเสียง แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น และความรู้สึก ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ดู วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ วิเคราะห์ความมีเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ดูแล้วสามารถตัดสินใจที่จะเชื่อหรือ เพื่อตัดสินใจที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามและดูแล้วสามารถสรุปข้อคิดได้

4.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์ ออกแบบบทเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาที่มีกิจกรรมหลังการดูอย่าง

มีวิจารณญาณได้ด้วยตนเอง เรียงลำดับจากง่ายไปยาก ในกรอบเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย เนื้อหา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ มีการใช้ภาพเสียง และกราฟิกต่างๆ เพื่อการ เสริมแรงและช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสม ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการคูณอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการหา ประสิทธิภาพและการวิจัยว่าสามารถช่วยให้นักเรียนมีความสามารถด้านการคูณอย่างมีวิจารณญาณ

5.2 ครูผู้สอนได้แนวทางการพัฒนาทักษะการคูณอย่างมีวิจารณญาณโดยการใช้บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน



บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ อันเป็นพื้นฐานในการดำเนินการศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 คุณภาพของผู้เรียน
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.3 ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลาง
 - 1.4 หลักสูตรโรงเรียนบ้านหนองขาม พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.5 คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการดูอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.1 ความหมายของการดู
 - 2.2 ความสำคัญของการดู
 - 2.3 จุดมุ่งหมายในการดู
 - 2.4 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดู
 - 2.5 ประเภทของการดู
 - 2.6 ความหมายของการดูอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.7 หลักการดูอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.8 กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการดูอย่างมี
 - 2.9 กลวิธีการฝึกรับสารด้วยการดูอย่างมีวิจารณญาณ
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 3.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 3.2 รูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 3.3 ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

- 3.4 หลักทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3.5 การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3.6 ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 ในประเทศ
 - 4.2 ต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้าน คุณภาพของผู้เรียน สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตร โรงเรียน บ้านหนองขาม พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม

1.1 คุณภาพของผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถเล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่า ประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดไว้ดังนี้ ภาษาไทย ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาในภาษาประจำชาติ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้
ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ
เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมี
ประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา
และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัดระดับสูงที่ผู้เรียนพึงรู้และพึงปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละ
ระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม
นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญ
สำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

ตัวชี้วัดของ สาระการฟัง การดูและการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู
3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
4. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา
5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการฟัง การดูและการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. การจับใจความ และการพูดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่า บทความ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน โฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน

1.4 หลักสูตรโรงเรียนบ้านหนองขาม พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

หลักสูตรโรงเรียนบ้านหนองขามได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ กำหนดตัวชี้วัดไว้ดังนี้ ท3.1 ป.5/1 พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ท3.1 ป.5/2 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู ท3.1 ป.5/3 วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่อง ที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ท3.1 ป.5/4 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟังการดู และการสนทนา ท3.1 ป.5/5 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด และกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ดังนี้ การจับใจความ และการพูดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่า บทความ ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน โฆษณา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน การรายงาน เช่น การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานการพูดลำดับเหตุการณ์ และมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

1.5 คำอธิบายรายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม

ใช้กระบวนการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นการบรรยายและบทพรรณนา อ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านจากวรรณคดีในบทเรียน บทความ บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ รวมทั้งข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำต่าง ๆ และนำมาปฏิบัติ เลือกหนังสืออ่านตามความสนใจที่เหมาะสมกับวัยและหนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน ประเมินคุณค่าแนวคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งมีมารยาท ในการอ่าน

ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ จดหมายย่อความและเขียนเรื่องราวจากสื่อต่างๆในรูปแบบต่างๆ เช่น การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด คำขวัญ คำอวยพร การเขียนแผนภาพความโครงเรื่อง แผนภาพความคิด เขียนตามจินตนาการ เขียนแสดงความรู้สึกความคิดเห็น เขียนกรอกรายการต่าง ๆ มีมารยาทในการเขียน

เลือกพูดในโอกาสต่างๆ เช่น พูดแสดงความรู้ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่อง ที่ฟังและดู พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา มีมารยาทใน การฟัง การดู และการพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษา สามารถเขียนและบอกความหมายของคำ พร้อมทั้งระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค สามารถจำแนกส่วนประกอบของประโยคได้ เลือกใช้ภาษาไทยภาษาถิ่น และภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถแต่งบทร้อยกรองกาพย์ยานี 11 ได้ ใช้คำราชาศัพท์ สำนวน สุภาษิต คำพังเพยได้ถูกต้อง

ระบุความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานคติธรรม เพลงพื้นบ้าน บทร้อยกรอง บทอาขยาน ที่มีคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ได้

สรุปได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลาง สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการดูอย่างมีวิจารณญาณ

ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการดูอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดในเรื่อง ความหมายของการดู ความสำคัญของการดู จุดมุ่งหมายในการดู องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดู ประเภทของการดู ความหมายของการดูอย่างมีวิจารณญาณ หลักการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลวิธี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลวิธีการฝึกรับสาร ด้วยการดูอย่างมีวิจารณญาณ

2.1 ความหมายของการดู

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการดูไว้ดังนี้

สายใจ ทองเนียม (2545: 213) กล่าวว่า การดู หมายถึง การรับสารทางสายตา การ ดูจะทำให้เห็นภาพของสิ่งต่างๆ ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต เห็นสี สัน การเคลื่อนไหว เหตุการณ์เรื่องราว เห็นภาพ 3 มิติ คือ กว้าง ยาว ลึก

พิมพ์ สอพิมาย (2546: 32) กล่าวว่า การดู เป็นการรับสารโดยใช้สายตาเพื่อให้ เห็น สมองเกิดการรับรู้ตีความ เกิดความเข้าใจ เก็บรักษา จดจำ หรือมีปฏิกิริยาตอบสนอง

วีระ สุกสังข์ (2549: 239) กล่าวว่า การดู หมายถึง การใช้สายตาเพื่อให้เห็นภาพที่เห็นด้วยตานี้เป็นทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ภาพที่อยู่ใกล้ตัวและอยู่ไกลตัวเท่าที่สายตาคมองเห็นได้

พะยอม แก้วโยธา (2550: 31) กล่าวว่า การดู หมายถึง การรับสารจากสื่อภาพและเสียงและการรู้จักใช้เหตุผล การพิจารณาใคร่ครวญ เรื่องที่ดูอย่างถี่ถ้วน โดยอาศัยประสบการณ์ประกอบการพิจารณาด้วยความรอบคอบ ซึ่งอาจแสดงพฤติกรรมบ่งชี้ คือ สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยแยกประเด็นที่ดูว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นความคิดเห็น และควรพิจารณาใคร่ครวญด้วยว่าสารที่ดูนั้นควรเชื่อถือได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 64) กล่าวว่า ใ้ว่า การดู เป็นการรับสารจากสื่อภาพและเสียง และแสดงทรรศนะ ได้จากการรับรู้สาร ดีความ แปลความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าสารจากสื่อ เช่น การดูโทรทัศน์ การดูคอมพิวเตอร์ การดูละคร การดูภาพยนตร์ การดูหนังสือการ์ตูน (แม้ไม่มีเสียงแต่มีถ้อยคำอ่านแทนเสียงพูด) ผู้จะต้องรับรู้สาร จากการดูและนำมาวิเคราะห์ ดีความ และประเมินคุณค่าของสารที่เป็นเนื้อเรื่องโดยใช้หลักการพิจารณาพรรณคดีหรือการวิเคราะห์วรรณคดีเบื้องต้น เช่น แนวคิดของเรื่อง ฉากที่ประกอบเรื่องสมเหตุสมผล กิริยาท่าทาง และการแสดงออกของตัวละครมีความสมจริงกับบทบาท โครงเรื่อง เพลง แสง สี เสียง ที่ใช้ประกอบการแสดงให้อารมณ์แก่ผู้ดูสมจริงและสอดคล้องกับยุคสมัยของเหตุการณ์ที่จำลองสู่บทละคร คุณค่าทางจริยธรรม คุณธรรม และคุณค่าทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผู้ดูหรือผู้ชม ถ้าเป็นการดูข่าวและเหตุการณ์ หรือการอภิปราย การใช้ความรู้หรือเรื่องที่เป็นสารคดี การโฆษณา ทางสื่อจะต้องพิจารณาเนื้อหาสาระว่าสมควรเชื่อถือได้หรือไม่ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่ ความคิดสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก และการดูละครเวที ละครโทรทัศน์ ดูข่าวทางโทรทัศน์จะเป็นประโยชน์ ได้รับความสนุกสนาน ต้องดูและวิเคราะห์ ประเมินค่า สามารถแสดงทรรศนะของตนได้อย่างมีเหตุผล

สุวรรณิ ยะหะกร (2554: 6-6) กล่าวว่า ใ้ว่า คำว่า “การดู” หรือ “การเห็น” เป็นคำกริยา หมายถึง ใช้สายตาเพื่อให้เห็น ซึ่งแบ่งความหมายได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความหมายโดยตรง หมายถึง การใช้สายตาเพื่อให้เห็นสิ่งต่างๆ ตามสภาพที่เป็นจริง เช่น ใช้สายตาดูโต๊ะ ก็เห็นเป็นโต๊ะ ใช้สายตาดูพญานาค ก็รับรู้ได้ว่าเป็น น เป็นต้น ความหมายโดยอ้อม หมายถึง การใช้สายตาเพื่อให้เห็นถึงสิ่งถึงสิ่งที่แฝงเร้น คือการใช้ความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งที่เห็น โดยเชื่อมโยงกับความรู้ ประสบการณ์ เช่น นักเรียนคนนี้ดูคนไม่ออกจึงถูกหลอก

จากหมายความข้างต้นสรุปได้ว่า การดู หมายถึง การใช้สายตาในการรับสารจากสื่อภาพและเสียง และแสดงทรศนะ จับใจความ แสดงความรู้ความคิด ตีความ จากเรื่องที่ดู และประเมินคุณค่าสารจากสื่อ

2.2 ความสำคัญของการดู

การดูเป็นการรับสารผ่านกระบวนการทำงานของตา ซึ่งเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญเพราะจะทำให้ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อช่วยในการดำเนินชีวิตประจำวัน กัลยา สหชาติโกสิย์ และคณะ (2545 : 99-100) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดูไว้ดังนี้

1. ช่วยในการติดต่อสื่อในชีวิตประจำวัน การฟังและการดูจะช่วยให้การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันมีความสะดวกราบรื่นขึ้น เพราะการฟังและการดูที่มีประสิทธิภาพจะเป็นประโยชน์ในการสื่อสาร

2. ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ อาชีพบางอาชีพต้องอาศัยความสามารถในการฟังและการดูมากเป็นพิเศษ เช่น นักวิจารณ์ภาพยนตร์ นักวิจารณ์เพลง นักพากย์ เป็นต้น

3. ช่วยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การฟังและการดูอย่างรู้กาลเทศะและความเหมาะสมจะเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง เพราะจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการสื่อสารได้ หากรู้และเข้าใจหลักในการฟังและดูพอสมควร

สุวรรณี ยะหะกร (2554 : 6-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการดูไว้ดังนี้

1. ความสำคัญของการดูในชีวิตประจำวัน

1.1 การดูช่วยให้คนปกติทำกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การเดินทางมีประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับคนพิการทางสายตาจะมีความยากลำบากในการทำกิจกรรมข้างต้นมากกว่าคนปกติ

1.2 การดูเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ทักษะอื่นๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ผลสมบูรณ์ เช่น หากได้ยินแต่เสียงผู้ฟังอาจจะไม่ค่อยแน่ใจว่าผู้พูดอยู่ในอารมณ์ความรู้สึกใด แต่หากได้เห็นสีหน้าท่าทางด้วยจะมีความเข้าใจในตัวผู้พูดอย่างสมบูรณ์ หรือในการเรียนสิ่งใดหากได้ยินแต่เสียงไม่ได้เห็นคำ เห็นข้อความอาจเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้

1.3 การดูเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญช่องทางหนึ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันมีสื่อและเทคโนโลยีทันสมัยที่อาศัยอวัยวะดวงตาในการดู เช่น โทรทัศน์ การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการเรียนผ่าน e-Learning การใช้โทรศัพท์มือถือเรียนรู้โลกกว้างหรือส่งข้อความ

หรือข่าวเหตุการณ์ถึงกัน เป็นต้น หากมนุษย์มีความพิการทางการเห็น จะขาดช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญไปช่องทางหนึ่ง

1.4 การดูเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการคิด เพราะเมื่อได้ดูสิ่งใด บางสิ่งสามารถรับรู้ได้โดยชัดเจน เช่น เห็นพยัญชนะ ก ถ้าเคยเรียนรู้มาแล้ว ถ้าเห็นหรือได้ดูอีกครั้งหากยังจำได้ก็สามารถระบุหรือบอกได้ว่าเป็นพยัญชนะ ก แต่การดูบางสิ่งต้องสร้างความเข้าใจสิ่งที่ได้ดูด้วยการแปลความ ตีความ ขยายความ รวมทั้งสรุปความจนได้ความคิดของตัวเอง การดูจึงเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความคิด ในลักษณะดูแล้วต้องคิด

1.5 ความรู้พื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความรู้และระดับสติปัญญา เพราะการดูทำให้เกิดการสังเกต เกิดการเปรียบเทียบ เกิดการจดจำ เกิดความสงสัย เกิดข้อคิดต่างๆจากการดู และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.6 การดูช่วยทำให้การทำสิ่งต่างๆ ในลักษณะเลียนแบบ หรือทำตามง่ายขึ้น เช่น ผู้สอนที่เขียนลายมือสวยบนกระดานดำทุกวัน ผู้เรียนมีแนวโน้มจะเขียนลายมือสวยตามผู้สอน หรือผู้ปกครองที่ทำงานบ้านให้ลูกเห็นทุกวัน เช่น กวาดบ้าน ลูกเห็นทุกวันจะสามารถกวาดบ้านได้

1.7 การดูทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การดูรายการโทรทัศน์ การดูการแข่งขันกีฬา การดูการแสดงดนตรี การดูการเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

1.8 การดูเกี่ยวข้องกับกระด้างจิตใจให้มีความละเอียดอ่อนหรือแข็งกระด้าง ในกรณีการดูสิ่งทั้งดงาม อ่อนไหว เช่น ดอกไม้ ดูสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างขึ้นอย่างละเอียด ประณีต ย่อมทำให้จิตใจสงบ สบาย เป็นสุข ในกรณีดูสิ่งที่หตุ เช่น ซากศพ หรือการรุมทำร้ายเด็ก สตรี คนชรา ย่อมเกิดความรู้สึกรังเกี้ยวใจ หตุใจ

1.9 การดูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือความแตกแยกได้ ดังสำนวนไทยที่ว่า ดวงตาคือหน้าต่างของดวงใจ เพราะจิตใจและสมองคิดอย่างไร มักแสดงออกที่ดวงตา ไม่สามารถปกปิดได้ เช่น หนุ่มสาวแอบพียงพองใจกันและกันมักสังเกตเห็นได้จากสายตาที่จ้องมองกัน และขณะเดียวกันคนที่เกลียดชังกันมักสังเกตเห็นได้จากดวงตาที่มองกันและกัน

2. ความสำคัญของการดูต่อการฟัง การอ่านและการเขียน

2.1 การดูกับการฟังและการพูด ในวัยทารกของเด็กปกติ เสียงที่เด็กทารกเปล่งออกมาในครั้งแรกๆ เป็นเสียงที่เปล่งตามสัญชาตญาณ ต่อมาเมื่อเด็กทารกสามารถใช้สายตาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กทารกจะจ้องมองผู้เลี้ยงดูแล้วเลียนเสียงตามที่ตาเห็นริมฝีปากและหูได้ยินเสียง เด็กทารกจึงเริ่มพูดได้ กรณีเป็นเด็กพิการทางสายตา เด็กจะเรียนรู้การพูดได้ล่าช้ากว่าเด็กปกติ เนื่องจากไม่เห็นริมฝีปากของผู้เลี้ยงดูนั่นเอง

2.2 การดูกับการฟัง การอ่านและการเขียน เมื่อเด็กพูดแล้วได้ยินเสียงจนคล่องแคล่วแล้ว ต่อมาเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนเริ่มการอ่าน ผู้เรียนต้องใช้สายตาสังเกตพยัญชนะ สระ เชื่อมโยงกับการได้ยินเสียงที่ผู้สอนอ่านนำ จึงจะสามารถอ่านได้ และต่อมาเมื่อมีการฝึกเขียน ผู้เรียนสังเกตลำดับการลากเส้นพยัญชนะของผู้สอนแล้วจึงเขียนเลียนแบบ จนสามารถอ่านและเขียนได้

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการดู ช่วยในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ช่วยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.3 จุดมุ่งหมายของการดู

การดูเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคลตลอดเวลา การดูจึงถือเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์นั้นๆ สายใจ ทองเนียม (2545 : 213) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการดูไว้ดังนี้

1. ดูเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เช่น ดูการอธิบายการใช้อุปกรณ์เครื่องมือ เหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือความรู้ ดูข่าวประจำวันทั้งข่าวภายในและข่าวต่างประเทศ

2. ดูเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เช่น การดูภาพยนตร์ ดูรายการตลก ดูสารคดี ดูการแสดง การเล่นเกม การฟ้อนรำ เป็นต้น

3. ดูเพื่อความจรรโลงใจ เช่น ดูรายการธรรมะ ดูวิธีปฏิบัติตนในวันเทศกาลและประเพณีต่างๆ เช่น เทศกาลวันเข้าพรรษา ประเพณีบวชนาค ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีแต่งงาน

กึ่งกาญจน์ บุรณสินวิฒนกุล (2546 : 35) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการดูไว้ดังนี้

1. เพื่อความรู้ เป็นการดูเพื่อศึกษาหาข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ และนำไปพัฒนาสติปัญญาของตนเอง เช่น การดูข่าว การดูสารคดี

2. เพื่อความบันเทิง เป็นการดูเพื่อผ่อนคลายความเครียด เช่น การดูรายการตลก การดูละคร การดูภาพยนตร์

3. เพื่อความซาบซึ้งและสุนทรีย์ เป็นการดูที่สามารถนำสิ่งที่ได้จากการดูไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

พิมพ์ สอพิมาย (2546: 32) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการดูไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การดูเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เป็นการดูเพื่อการศึกษาให้ได้รับความรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ เช่น ดูรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เช่น รายการของ มสธ. รายการเกษตรเพื่อชีวิต รายการจดหมายเหตุการณ์ รายการเกมเศรษฐี หรือคู่มืออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

2. การดูเพื่อรอบรู้ เป็นการดูเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ๆ ทันต่อโลกทันต่อเหตุการณ์ สามารถสื่อสารกับบุคคลได้ทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย เพราะเป็นผู้รอบ

รู้ เช่น คู่มือการโทรทัศน์ รายการข่าว รายการวิเคราะห์ข่าว การอภิปราย การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านต่างๆ เช่น รายการพบหมอสิริราช รายการเช้าวันนี้ คู่มืออินเทอร์เน็ต ดูข่าว บทความ

3. การดูเพื่อจรรโลงใจ เป็นการดูเพื่อยกระดับจิตใจ เพื่อความบันเทิง เพื่อผ่อนคลายความเครียด รวมทั้งเพื่อให้ได้คติ ข้อคิด แนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ดูลิเก ละคร ภาพยนตร์ กีฬา นิทรรศการ ภาพเขียน คู่มือการโทรทัศน์ รายการธรรมะ รายการเกมโชว์ รายการตลก และคู่มืออินเทอร์เน็ต

สุวรรณีย์ ยะหะกร (2554 : 6-11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการดูไว้ดังนี้

1. การดูเพื่อความรู้ ผู้ดูมักมีจุดมุ่งหมายในการดู เพื่อให้เกิดความรู้โดยตรง เช่น ดูภาพยนตร์สารคดี ดูการอภิปราย หรือสนทนาทางวิชาการจากโทรทัศน์ นอกจากนี้บุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพต่างๆ กัน อาจดูเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพของตน เช่น นักเรียนดูรายการสอนความรู้ ครูดูรายการโทรทัศน์ครู พระต่างๆ ไปดูรายการสนทนาธรรมะหรือเทศน์ นักกีฬาและผู้ฝึกสอนดูรายการกีฬา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้เท่าทันวิทยาการต่างๆ ในโลกที่เกิดขึ้นใหม่

นอกจากการดูเพื่อความรู้โดยตรงแล้ว ผู้ดูหรือผู้เรียนหรือบุคคลทั่วไปในทุกวิชาชีพ อาจจะมีจุดมุ่งหมายการดูเพื่อความรู้โดยอ้อม กล่าวคือ ดูเพื่อให้เป็นคนมีความรู้กว้างขวาง เป็นคนรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ดูเพื่อเป็นคนทันสมัย ซึ่งทำได้โดยการดูรายการข่าว สารคดี ปาฐกถา การสนทนา และการโต้วาที เป็นต้น

การดูเพื่อความรู้จะได้ผลตามจุดมุ่งหมายนั้นต้องผ่านพฤติกรรมสำคัญ ได้แก่ การแปลความ การจับใจความสำคัญ การตีความ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการรู้จักประเมินค่าสิ่งที่ได้ดู ทั้งนี้ผู้ดูต้องตระหนักว่าหัวใจสำคัญของการดูเพื่อความรู้ อยู่ที่ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งที่ได้ดู

2. การดูเพื่อการปฏิบัติตาม ในการดำเนินชีวิตประจำวัน บุคคลอาจเลือกดูเรื่องราวหรือสิ่งต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปฏิบัติตาม ได้แก่ การดูรายการทำอาหารและทำอาหารตาม คู่มือการแต่งหน้าทำผมแล้วแต่งตาม ดูรายการแฟชั่นแล้วแต่งตาม หรือดูละครแล้วทำตามทางตามแบบดาราที่ได้ดูมาจากโทรทัศน์

จุดมุ่งหมายของการดูข้างต้นจำเป็นต้องอาศัยการสังเกต การจดจำและการใช้วิจารณญาณ ถ้าเป็นการดูสิ่งที่เป็นประโยชน์ เช่น การทำอาหารสุขภาพ การออกกำลังกาย ต้องอาศัยการสังเกต การจดจำที่แม่นยำ เพื่อจดจำขั้นตอน วิธีการ ทำทาง ที่ถูกต้อง ส่วนการดูแล้วเลียนแบบไปปฏิบัติต้องอาศัยวิจารณญาณ

3. การดูเพื่อให้เกิดการคิดและตัดสินใจ การดูชีวประวัติบุคคลที่น่าสนใจ การดูสิ่งต่างๆ หรือ ดูรายการต่างๆ หรือดูเหตุการณ์ต่างๆ อาจทำให้เกิดแนวคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่

ตนเอง โดยต้องเลือกดูรายการหรือสิ่งที่จะช่วยจุดประกายความคิดให้เกิดขึ้นในตัวผู้ดู หากดูมากเท่าไรหรืออาจก่อให้เกิดความคิดมากขึ้นเท่านั้น เช่น การดูรายการ “สู้แล้วรวย” หลายๆ ครั้ง อาจได้เกิดความคิดว่าการที่บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ต้องอาศัยความมานะอดทน ความประหยัด และออม หากผู้ดูได้แนวคิดนี้และตัดสินใจเลือกปฏิบัติตาม จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้เหมือนกัน

การดูที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การดูและติดตามทำหน้าที่ของนักการเมือง ผู้บริหารประเทศว่าได้ทำตามบทบาทหน้าที่โดยสุจริตหรือไม่ เพื่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกบุคคลดังกล่าวอีก การดูในลักษณะข้างต้นต้องอาศัยการดูอย่างมีวิจารณญาณ

4. การดูเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลาย การดูเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลาย หรือความเพลิดเพลินอารมณ์ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความเคร่งเครียดจากการงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงต้องการความผ่อนคลายให้ร่างกายและจิตใจได้หายเหน็ดเหนื่อย การดูลักษณะนี้เป็นนันทนาการอย่างหนึ่ง ได้แก่ การดูการ์ตูน การดูภาพยนตร์ การดูละคร การดูการแสดงต่างๆ เช่น การแสดงพื้นบ้าน การแสดงดนตรี การแสดงตลก เป็นต้น

5. การดูเพื่อสัมผัสธรรมชาติและความงามภายในจิตใจ การดูในลักษณะนี้เป็นการดูเพื่อสุนทรียภาพ ผู้ดูสามารถเลือกดูภาพวาดที่งดงามวิจิตร เช่น ภาพวาดช้างเอราวัณที่วาดตามจินตนาการของผู้ประพันธ์ ภาพพระบรมชาติของมหาสมุทรในพระมหาชนกที่วาดตามจินตนาการของพุทธชาดก หรือการดูการบรรยายธรรมะ หรือการดูสิ่งประดิษฐ์ที่งดงาม เช่น เครื่องเบญจรงค์ ผ้าไทยที่ทออย่างงดงามวิจิตร การดูตามจุดมุ่งหมายนี้ จะทำให้คนไทยมีจิตใจที่ละเอียดอ่อน มีความสงบเยือกเย็น และเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มองเห็นคุณค่าของความเป็นไทยพร้อมที่จะรักษามรดกทางวัฒนธรรมไทยนี้ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

6. การดูเพื่อเข้าถึงความรู้สึกและแก่นแท้ การดูตามจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ เป็นสาระความรู้ตามทฤษฎีการสื่อสาร กล่าวคือ การดูเพื่อเข้าถึงความรู้สึก มุ่งที่การพยายามเข้าใจในตัวผู้ส่งสารเป็นอย่างแรก และเป็นความเข้าใจโดยรวมของผู้ส่งสาร มิได้เป็นการดูลักษณะภายนอกของผู้ส่งสารเพียงอย่างสงเดียว แต่ประกอบด้วย การรับรู้ในอวัจนสารของการสื่อสารนั้นด้วย เช่น แววตา สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง อากัปกริยา ตลอดจนการเคลื่อนไหวอย่างอื่น ๆ ของผู้ส่งสาร และรวมถึงการเข้าใจทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารด้วยซึ่งต้องดูอย่างตั้งใจ และถือว่าเป็นการดูที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการดูแบบผิวเผิน

จุดมุ่งหมายของการดูดังกล่าว นับเป็นความสามารถของการดูที่สำคัญยิ่งที่ต้องฝึกให้แก่คนไทยทุกคน ดังสำนวนไทยที่มักกล่าวว่าต้อง “ดูคนให้ออก อ่านคนให้เป็น” คนไทยจึงจะอยู่รอดและประเทศจึงจะอยู่รอดได้

7.7 จุดมุ่งหมายของการดูตามหลักสูตร ความรู้ความเข้าใจเรื่องจุดมุ่งหมายของการดูทั่วไปเป็นสิ่งที่ผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาต้องมีไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้เกิดความตระหนักและเกิดแนวคิดในการนำไปสู่การสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการดูให้แก่ผู้เรียนต่อไป แต่ที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือ ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการดูตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญด้วย เพราะผู้เรียนอันเป็นผลผลิตทางการจัดการศึกษาจะได้มีคุณภาพดีไปในแนวทางเดียวกันบนมาตรฐานเดียวกันในประเทศตามหลักสูตรระดับชาติและ/หรือหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น

กล่าวโดยสรุปจุดมุ่งหมายของการดู คือ การดูเพื่อให้เกิดความรู้ การปฏิบัติตาม การคิด และการตัดสินใจ การบันเทิงและผ่อนคลาย สัมผัสธรรมชาติและความงาม การดูเพื่อเข้าถึงความรู้ลึกและแก่นแท้ ดังนั้น การพัฒนาทักษะการดูจึงต้องสร้าง โอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนครอบคลุมจุดมุ่งหมายต่างๆอย่างครบถ้วน ผู้เรียนจึงจะมีทักษะในการดูที่มีประสิทธิภาพ

2.4 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดู

การดูเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีบทบาทในชีวิตประจำวันมาก เพื่อให้การรับสารการดูมีประสิทธิภาพ เราควรทราบองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดู ซึ่ง สุวรรณีย์ ยะหะกร (2554 : 6-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดูไว้ดังนี้

1. สิ่งเร้าภายนอก คือ วัตถุ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของจริง รูปภาพ สถานที่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ซึ่งต้องมีลักษณะดึงดูดใจ เช่น เนื้อหาตรงกับความสนใจ สีสันสดใส มีขนาดพอเหมาะต่อการดูของผู้เรียนระดับประถมศึกษาซึ่งจะส่งผลดีในการเรียนรู้จากการดูของผู้เรียน

2. อวัยวะสัมผัสที่ใช้เพื่อการดู คือ ดวงตาซึ่งถือว่าเป็นอวัยวะที่สำคัญในการดูโดยการที่บุคคลมองเห็นภาพหรือวัตถุได้เกิดจากลูกตา โดยการทำงานของลูกตามีหลักการทำงานเหมือนกล้องถ่ายรูป

3. ประสบการณ์เดิมของบุคคล จะส่งผลต่อการรับรู้และความเข้าใจ กล่าวคือถ้าผู้ดูมีความรู้ปะประสบการณ์เดิมที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ดู ผู้ดูจะสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเข้าด้วยกันจนเข้าใจเรื่องที่ดูได้ดีและนำไปสู่การสรุปเรื่องราวได้

4. พัฒนาการด้านการดูของผู้เรียน เป็นเรื่องที่พ่อแม่และครูอาจารย์ซึ่งเป็นบุคคลแวดล้อมผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพราะจะช่วยพัฒนาทักษะการดูของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเกิดผลสำเร็จเต็มที่

5. คุณลักษณะของครูหรือผู้สอน ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการพัฒนาทักษะการดูให้แก่ผู้เรียน จึงต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

6. ความแตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งอาจแตกต่างกันในเรื่องสภาพทางกาย สภาพของสายตา ระดับสติปัญญา สภาพอารมณ์ และความสนใจในการดูสิ่งรอบตัว เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการดู ผู้สอนจึงต้องรู้และเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งทำได้โดยการสำรวจความแตกต่างของผู้เรียนด้านต่างๆ ก่อน จึงจะสามารถกำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาทักษะการดูให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

7. สภาพแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งสภาพแวดล้อมทางบ้านและทางโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้านอาจพิจารณาด้านการจัดสถานที่ จัดที่นั่ง จัดให้มีแสงสว่างที่เหมาะสม จัดช่วงเวลาการดู มีบุคคลอยู่ด้วยขณะที่มีการดูสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนจัดในลักษณะเดียวกัน คือ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการดู ดูแล้วมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในลักษณะบูรณาการกับทักษะการใช้ภาษาการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดูต้องประกอบไปด้วย สิ่งเร้าภายนอก อวัยวะสัมผัสที่ใช้เพื่อการดู ประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล พัฒนาการด้านการดูของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน ความแตกต่างกันของผู้เรียน และสภาพแวดล้อม องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยการดูประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการดู

2.5 ประเภทของการดู

กัลยา สหชาติโกสิย์, ฟองจันทร์ สุขยั้ง และศรีวรรณ ช้อยหิรัญ (2545 : 99) ได้แบ่งประเภทของการดูดังนี้

1. การดูโดยไม่ตั้งใจ เป็นการดูแบบผิวเผินไม่ได้ดูอย่างตั้งใจหรือเอาใจใส่ เช่น การดูป้ายโฆษณาริมถนน เป็นต้น
2. การดูโดยตั้งใจ เป็นการดูที่มีจุดประสงค์ ความต้องการ และเป้าหมายแน่ชัด คือ จะดูเพื่ออะไร อย่างไร

พิมพ์ สอพิมาย (2546 : 33) ได้จำแนกประเภทของการดูไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. การดูของจริง เหตุการณ์จริง เป็นการรับสาร โดยสายตา ซึ่งผู้ดูสามารถดูได้จากความจริง สภาพจริง หรือเหตุการณ์ กิจกรรมที่เกิดขึ้น เช่น ดูกีฬา การแสดง งานศิลปะ การสาธิตหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ นิทรรศการทางวิชาการ เป็นต้น
2. การดูจากสื่อ เป็นการรับสารโดยผ่านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งตีพิมพ์ เช่น ภาพถ่าย ภาพเขียน แผ่นปลิว แผ่นพับ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์

ประเภทของการดูสามารถสรุปได้ว่า ดูโดยยึดประสงค์ของการดู โดยดูแบบปกติ หรือดูแบบผิวเผิน และดูโดยยึดสื่อที่ดู

2.6 ความหมายของการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การดูเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การดูสื่อประเภทต่างๆ ต้องใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยมีเป้าหมายเพื่อตัดสินใจที่จะเชื่อหรือปฏิบัติตาม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545: 230) ได้ให้ความหมายของการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ ไว้ว่า เป็นการดูโดยใช้สติปัญญาไคร่ครวญไตร่ตรองสารต่างๆ อย่างมีเหตุผลในประเด็นของความถูกต้องตามหลักความรู้และคุณค่าสารประโยชน์ของสารที่ได้ดู นั่นคือการวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า และสามารถวินิจฉัยตัดสิน เพื่อนำเอาสิ่งที่ดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วิภารัตน์ พุดดำ (2551 : 23) สรุปความหมายของการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ ไว้ว่า การดูอย่างมีวิจารณ์ญาณจะต้องมีการพิจารณา ไตร่ตรอง วิเคราะห์และประเมินค่าของสารที่ดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำสิ่งที่มีประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

พุทธชาติ พันธุ์เวียง (2554 : 21) ให้ความหมายของการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า หมายถึง การดูโดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า และวินิจฉัยตัดสิน พิจารณาคุณค่าของสารที่ได้ดู เพื่อนำเอาสิ่งที่ดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การใช้สายตาในการรับสารจากสื่อภาพและเสียง และแสดงทรรศนะ แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ดู วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ วิเคราะห์ความมีเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ดูแล้วสามารถตัดสินใจที่จะเชื่อหรือ เพื่อตัดสินใจที่จะปฏิบัติหรือไม่ตามและดูแล้วสามารถสรุปข้อคิด

2.7 หลักการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การดูมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้เพราะการใช้วิจารณ์ญาณในการรับ ผู้ดูต้องมีหลักในการปฏิบัติ ซึ่งเบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2546 : 26-27) ได้กล่าวถึงหลักการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. พิจารณาว่าผู้พูดหรือผู้แสดงมีจุดมุ่งหมายอย่างไร จุดมุ่งหมายนั้นชัดเจนหรือไม่
2. เรื่องที่ดูนั้นให้ประโยชน์ แก่คิด ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามหรือคิดสร้างสรรค์อย่างไร
3. เนื้อหาของเรื่องนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด
4. เนื้อหาในเรื่องนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ มีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่

5. ผู้พูดหรือผู้แสดงมีวิธีการถ่ายทอดความคิดอย่างไร

นิตยา ทองคำ (2550 : 23) กล่าวถึงหลักการดูอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. เมื่อคุณแล้วพิจารณาโดยทันทีว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องประเภทให้ความรู้ จรรโลงใจ หรือโน้มน้าวใจ

2. เรื่องประเภทให้ความรู้หรือโน้มน้าวใจต้องใช้วิจารณญาณเพื่อแยกให้ได้ว่าเรื่องที่ดูนั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น

3. การฟังที่ต้องใช้วิจารณญาณนั้น ผู้ดูต้องตั้งใจดูเรื่องราวและจับประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้ ตรวจสอบเปรียบเทียบประเด็นสำคัญของเรื่องที่ตนเข้าใจโดยเทียบเคียงกับความเข้าใจของบุคคลอื่น เพื่อหาข้อที่ตรงกันหรือแตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบว่า ใครดูได้ลึกซึ้งและตีความได้ชัดเจนกว่ากัน และหากพบว่าตนเองยังบกพร่องในสิ่งใดก็พยายามฝึกฝนสิ่งนั้นให้มากยิ่งขึ้น

4. พิจารณาถึงเจตนาของผู้พูด โดยไม่มีอคติลำเอียง เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจว่าสารนั้นควรเชื่อถือได้เพียงใด

5. บันทึกประเด็นสำคัญของเรื่องราวไว้เพื่อกันผิดพลาดหลงลืม

6. ประเมินค่าเรื่องนั้นๆ ว่ามีความสำคัญหรือให้ประโยชน์เพียงใด มีแง่คิดให้คุณค่าเพียงใด นำประโยชน์นั้นไปใช้ได้หรือไม่

แดง ต้อย สิงห์ป๋อง (www.sopon.ac.th/sopon/thai/dand2/Index/P2.htm ค.ศ. 10 สิงหาคม 2556) กล่าวถึงหลักการดูว่า

1. ผู้ดูใช้หลักการพิจารณา หรือการวิเคราะห์เบื้องต้น เช่น พิจารณาโครงเรื่อง แนวคิดของเรื่อง ฉากที่ประกอบเรื่อง กิริยาท่าทางและการแสดงออกของตัวละคร เพลงประกอบแสดง สี เสียงที่ใช้ประกอบการแสดง โดยพิจารณาว่าเป็นอย่างไร มีความสมเหตุสมผลหรือไม่

2. พิจารณาประโยชน์ที่ได้รับจากการดู โดยใช้หลักการประเมินค่าเบื้องต้นเพื่อบอกคุณค่าของสารที่ได้ดูว่า ดีหรือไม่ดี และเป็นประโยชน์ต่อผู้ดูเพียงใด

3. สามารถแสดงทรรศนะจากการดูได้ โดยนำเสนอหลักการพิจารณาให้ผู้อื่นได้ทราบ โดยวิธีต่าง ๆ ตามความถนัดและความเหมาะสม เช่น นำเสนอทรรศนะด้วยการพูด การเขียน การวาดรูป การทำแผนภูมิ การจัดป้ายนิเทศ

สรุปได้ว่าหลักการดูอย่างมีวิจารณญาณ ต้องพิจารณาเรื่องที่ดูนั้นมีประโยชน์อย่างไร สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ สามารถประเมินค่าเรื่องที่ดูได้ และนำไปสู่การตัดสินใจ และยังสามารถนำประโยชน์จากการดูไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้

2.8 กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณ

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณ สุวรรณียะหะกร (2554 : 6-39) ได้กล่าวไว้ว่า การดูอย่างมีวิจารณญาณ ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้หลักการฟังอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาใช้ในการสอนดูอย่างมีวิจารณญาณได้ การประยุกต์ลำดับขั้นตอนการดูอย่างมีวิจารณญาณ ผู้สอนอาจทำได้ดังนี้

1. ระดับขั้นรู้-จำ ในกรณีการดู กรณีการดูละคร ดูการ์ตูน ดูภาพยนตร์ ดูคลิปวิดีโอ คนดัง ฯลฯ แล้วผู้เขียน จำชื่อและรายละเอียดของตัวละครได้ จำคำพูดที่ตัวละครพูด หรือกิริยาท่าทาง บุคลิกที่เป็นลักษณะของตัวละครได้ กรณีการดูเรื่องราว หรือดูโฆษณา เมื่อได้ดูซ้ำก็จำได้ว่า เป็นสิ่งที่เคยได้ดูแล้ว

2. ระดับขั้นเข้าใจ คือ บอกลำดับเหตุการณ์ได้ เล่าเรื่องด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจและสรุปเรื่องได้ เช่น ละคร ข่าว เหตุการณ์แล้วสามารถเล่าลำดับเรื่องหรือสรุปเรื่องได้ ถูกต้องโดยใช้ภาษาของตนเอง

3. ระดับขั้นนำไปใช้ คือ นำเหตุการณ์หรือประโยชน์ที่ได้จากการดูไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ เช่น เมื่อดูรายการที่แนะนำวิธีการซ่อมแซมเสื้อผ้าอย่างง่ายจบแล้ว เมื่อผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเสื้อผ้า เช่น เสื้อที่ใส่กระดุมหลุด ผู้เรียนสามารถเย็บกระดุมเสื้อได้ เป็นต้น

4. ระดับขั้นวิเคราะห์ คือ แยกองค์ประกอบย่อยของเรื่อง บอกความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบย่อย เช่น ละครแล้ว หากความสัมพันธ์ของเครือญาติในละคร หากความสัมพันธ์ของเหตุการณ์หลัก เหตุการณ์รองได้ หรือวิเคราะห์ปัญหาที่ตัวละครประสบ หรือดูรายการที่ให้แนวทางการใช้ชีวิต เมื่อดูหลายๆตอนแล้วสามารถวิเคราะห์หลักการที่ใช้ใช้ชีวิตได้ หรือดูโฆษณาแล้วแยกแยะข้อมูลความน่าเชื่อถือแล้วสรุปได้ว่าโฆษณานั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

5. ระดับสังเคราะห์ คือ นำเรื่องที่ดูไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์อื่นๆ จำนวน สุภาพิต คติ หรือ อุดมการณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ดูข่าวคนปาหินใส่รถตู้ ทำให้มีคนบาดเจ็บล้มตาย ดูข่าวนี้อแล้วได้ข้อคิดอะไร ผู้เรียนสามารถบอกได้ เป็นต้น

6. ระดับประเมินค่า การประเมินค่าโดยพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รู้จักตัดสินใจพิจารณาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ตลอดจนความซาบซึ้งประทับใจ เช่น ละครซึ่งมีตัวละครจำนวนมากแล้วสามารถบอกได้ว่าตัวละครตัวใดเป็นตัวละครที่เป็นคนดีที่สุด หรือทำสิ่งที่ถูกต้องที่สุด เพราะเหตุใด

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการดูอย่างมีวิจารณญาณ สามารถใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดผ่านทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เลือกสื่อให้

เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ตลอดจนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2.9 กลวิธีการฝึกการสื่อสารด้วยการดูอย่างมีวิจารณญาณ

วิพุธ โสภวงส์ (2548: 217) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกดูอย่างมีวิจารณญาณ สามารถฝึกได้ทุกเพศทุกวัย อันที่จริงผู้ปกครองหรือพ่อแม่ควรช่วยให้ลูกหลานของตนมีโอกาสฝึกได้ตั้งแต่เด็ก เริ่มต้นก็คือ ฝึกพินิจอย่างละเอียด ใช้ความสังเกตนั่นเอง

ตัวอย่างของการฝึก เช่น อาจใช้ภาพประเภทที่ให้สังเกตว่ามีภาพอะไร อยู่ที่ไหน จำนวนเท่าใด เป็นต้น ว่าอาจมีภาพที่มีต้นไม้ ดอกไม้ แมลงเต็มไปหมด อาจมีคำถามว่ามีผีเสื้อกี่ตัว ในภาพจะซ่อนผีเสื้อไว้ในที่ต่างๆ ผู้ดูจะต้องดูอย่างละเอียด มิฉะนั้นจะหาได้ไม่ครบจำนวน ภาพประเภทนี้สำหรับเด็กเล็กก็จะเป็นภาพที่ค่อนข้างกระจัดกระจาย ภาพสำหรับเด็กที่โตขึ้นก็จะมีควมซับซ้อนมากขึ้น

อีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่นการเล่นต่อภาพ หรือที่เรียกกันว่าจิกซอว์ (Jigsaw) เป็นการฝึกดูอย่างพินิจได้ดีมาก และสามารถนำมาใช้ฝึกการดูอย่างพินิจได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ภาพที่ใช้ต่อของเด็กก็จะเป็นภาพขนาดเล็กมีองค์ประกอบน้อย ชิ้นส่วนที่ต่อมีขนาดใหญ่ เด็กๆ จะต้องฝึกดูชิ้นส่วนพินิจดูส่วนของภาพ จนแน่ใจแล้วจึงจะนำมาต่อกันประกอบเป็นภาพได้ ภาพต่อสำหรับเด็กโตก็จะละเอียดเพิ่มขึ้น ส่วนภาพต่อสำหรับผู้ใหญ่ก็จะมีขนาดใหญ่ แต่มีชิ้นส่วนเล็กลงและบางทีก็จะนำมาต่อกันยาก ตัวอย่างเช่น อาจมีภาพท้องฟ้ากว้าง ชิ้นส่วนสีฟ้ามากเต็มไปหมดหรือภาพทุ่งนาขนาดใหญ่ที่ทำให้ชิ้นส่วนมีจำนวนมาก ผู้ที่จะต่อภาพจะต้องพินิจชิ้นส่วนทีละสี พินิจสีอ่อนแก่ พินิจส่วนของภาพใหญ่ที่ปรากฏเพียงน้อยนิดในแต่ละชิ้นส่วน การเล่นต่อภาพเป็นการฝึกการสังเกตได้อย่างดียิ่ง คนที่มีความสังเกตดี จะต่อภาพได้อย่างรวดเร็ว ส่วนคนที่จับชิ้นส่วนต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่สังเกตก็จะต่อได้ช้า การฝึกนี้นอกจากจะได้ฝึกการสังเกตแล้วยังได้ความสนุกเพลิดเพลินและความภูมิใจด้วยเมื่อต่อภาพได้สำเร็จ

นอกจากการฝึกต่อภาพซึ่งต้องดูอย่างพินิจพิเคราะห์แล้ว อาจจะใช้ภาพเขียนหรือภาพต่างๆ ควรฝึกดูให้ละเอียด ให้ความรู้ภาพนั้นประกอบด้วยอะไร ใช้วัสดุอะไร ภาพมีความหมายอย่างไร

การฝึกดูนั้นเราสามารถดูจากสื่อ เช่น ภาพ ทัศนศิลป์ วิจิตรศิลป์ ภาพยนตร์ วิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งดูจากของจริงซึ่งอาจเป็นธรรมชาติ เช่น สวนดอกไม้ สวนผัก สวนผลไม้

ตัวอย่างของการฝึกดูอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การไปดูงานแสดงสินค้า คูณิทรรศการต่างๆ ควรเดินดูให้ทั่ว บันทึกภาพรวม บันทึกเกี่ยวกับสิ่งที่โดดเด่นหรือน่าสนใจเป็นพิเศษ ระบุข้อดีของงานที่ได้ดู ระบุข้อบกพร่องที่ได้พบ

ยังมีการดูเพื่อความบันเทิง เช่น ดูละคร รำ โขน ละครเทวี ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ การดูสื่อเพื่อความบันเทิงเหล่านี้ ชั้นแรกก็คือ ต้องรู้เรื่อง คือ รู้เนื้อหา รู้จุดเด่น รู้จุดที่ทำให้สนุก ฟินจนแล้วบอกข้อดีได้ บอกข้อบกพร่องที่ได้พบเห็นได้ ยังมีประเด็นสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ต้องพิจารณาจากสื่อประเภทบันเทิงนั้นคือ การพิจารณาว่าในสื่อเพื่อความบันเทิงนั้นมีคุณค่ามีข้อคิดใดที่เป็นประโยชน์

สรุปได้ว่า กลวิธีการฝึกการรับสารด้วยการดูอย่างมีวิจารณญาณ ผู้ดูต้องฝึกพิจารณาอย่างละเอียดต้องมีทักษะการสังเกตที่ดี ผู้ดูจึงจะดูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดในเรื่อง ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 94) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์การเรียน (แต่ไม่ใช่ครูผู้สอน) โดยสร้าง โปรแกรมบทเรียนหรือจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านการศึกษาเพื่อการเรียนรู้แบบต่างๆ ได้แก่ การสอน การฝึกหัด สถานการณ์จำลอง เกม การค้นพบ และการแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นการทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับโปรแกรมที่เสนอบทเรียนในลักษณะตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยที่ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหา ซึ่งเป็นสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนอง โปรแกรมจะประเมินการตอบสนองของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเสริมแรง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนสิ่งเร้าต่อไปจนจบบทเรียน

ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง (2541 : 7) อธิบายความหมาย คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสม ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิกแผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และ เสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา บทเรียนหรือองค์ความรู้ลักษณะที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในห้องเรียนให้มากที่สุด โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การได้มาซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 123) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-Assisted Instruction) คือการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนรายบุคคลโดยใช้โปรแกรมที่ดำเนินการสอนภายใต้การควบคุมของคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าตามอัตราของตนเอง เป็นการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

พรณี คอนจอหอ (2544 : 24) กล่าวว่า คนส่วนใหญ่มีกัรู้จักคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในชื่อของ CAI ซึ่งย่อมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Computer-Assisted หรือ -Aided Instruction คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่งซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์ (2546: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นคำมาจากภาษาอังกฤษว่า Computer Assisted Instruction เรียกย่อว่า CAI คำว่า Assist แปลว่า ช่วย ส่วนคำว่า Instruction แปลว่าการสอน สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงหมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปช่วยการสอน โดยที่กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นได้ใช้สื่อหรือวิธีการสอนอื่นๆ เป็นหลักอยู่แล้ว เช่น มีครูสอนในห้องเรียนเป็นหลักอยู่แล้ว ครูอาจนำสื่อนี้มาช่วยเสริมการเรียนรู้อำหรับผู้เรียนที่จำเป็นหรือต้องการทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ศึกษาเนื้อหาใหม่เพื่อเป็นการเตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน ทำแบบฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนทักษะ หรือเพื่อทดสอบความรู้ตนเอง

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2547: 59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่อาศัยคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นเทคโนโลยีระดับสูงมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระหรือประสบการณ์สำหรับผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเป็นลักษณะบทเรียน หน่วยการเรียนหรือโปรแกรมการเรียน

วิจารณ์ สงกรานต์ (2555: 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการสอนเป็นการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย โดยสร้างบทเรียนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน และการให้ผลป้อนกลับที่ผู้เรียนต้องทราบผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการสร้างบทเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และให้ผลย้อนกลับ

3.2 รูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำมาใช้ในการสอนได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวิธีการนำเสนอเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนของผู้ออกแบบบทเรียนที่จะนำมาใช้สอน กิดานันท์ มลิทอง (2543: 187-191) ได้กล่าวถึงการใช้รูปแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สรุปได้ดังนี้

1. ฝึกปฏิบัติ (Drills and Practice) รูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะประกอบด้วยชุดของคำถามหรือแบบฝึกหัด
 2. เรียนบททวน (Tutorial) เป็นรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์สอนนักเรียนแทนครู โดยเฉพาะเนื้อหาบางตอน สำหรับนักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือขาดเรียนในเนื้อหา นั้น
 3. สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นรูปแบบการเลียนแบบของจริง หรือสิ่งที่อยู่ ในจินตนาการ ซึ่งอาจมีขนาดใหญ่จึงจำเป็นต้องจำลองให้เล็กลง
 4. เกมการเรียนการสอน (Instruction Games) เป็นรูปแบบการบรรจุเนื้อหาวิชาลง ไปในเกม
 5. การสาธิต (Demonstration) เป็นรูปแบบที่ครูสามารถนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อ สาธิตหลายแขนง
 6. การค้นพบ (Discovery) เป็นการออกแบบ โดยให้แก้ปัญหาและข้อมูลต่างๆ แก่ ผู้เรียนให้ผู้เรียนค้นหา และแก้ปัญหาเอง
 7. การแก้ปัญหา (Problem-Solving) มี 2 แบบ แบบแรกผู้เรียนเขียนโปรแกรมเอง แบบที่สองคอมพิวเตอร์เขียนไว้แล้ว
 8. การทดสอบ (Test) เป็นรูปแบบการเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างง่ายกว่า แบบอื่น จุดประสงค์เพื่อทดสอบความรู้และพิมพ์ผลทดสอบของผู้เรียน
- วุฒิชัย ประสารสอย (2547 : 121) ได้อธิบายถึงประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนไว้ ดังนี้

1. แบบสอนเนื้อหา (Tutorial) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้จะเน้นสาระสำคัญของเนื้อหาความรู้เป็นหลักและมีการถามตอบระหว่างบทเรียน คล้ายกับการเรียนการสอนในห้อง ต้องอาศัยการจา ลองบทบาทของครูผู้สอนมาไว้หน้าจอ ซึ่งการสร้างและออกแบบให้ดียากเพราะไม่สามารถสร้างโปรแกรมที่เตรียมรับมือกับนักเรียนได้ทุกคาถาม โปรแกรมประเภทนี้จะอธิบายเนื้อหาที่ ต้องการสอนแล้วตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ พร้อมทั้งต้องวิเคราะห์ต่อเมื่อผู้เรียนตอบถูกให้เรียน เนื้อหาใหม่ ถ้าตอบผิดต้องไปเรียนซ้ำ สื่อการสอนประเภทนี้บางโปรแกรมอาจมี Hypertext เพื่อ อธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม

2. แบบฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติ (Drill and Practice) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้จะเน้นการฝึกทักษะ โดยเชื่อว่าการฝึกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนประยุกต์เอาความรู้หลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการทำ แบบฝึกหัดหรือแก้ปัญหาต่างๆ จากบทเรียน ซึ่งส่วนมากจะเป็นบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาต่างประเทศ

3. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบนี้จะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนในบางเนื้อหาที่เข้าใจยาก เป็นนามธรรมให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น การอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างของอะตอม การทำงานของเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทเกมการศึกษา ที่ได้รับการออกแบบให้ใช้งานง่าย มีความสนุกสนานที่พบมากเป็นเกมการศึกษาแบบสาธิต (Demonstration) แบบทดสอบความรู้ (Testing) และแบบแก้ปัญหา (Problem Solving)

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2554: 70-71) กล่าวถึง รูปแบบต่างๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ดังนี้

1. เพื่อการสอน (Tutorial Instruction) วัตถุประสงค์เพื่อ การสอนเนื้อหาใหม่แก่ผู้เรียน มีการแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย มีคำถามในตอนท้าย ถ้าตอบถูกและผ่าน ก็จะเรียนหน่วยถัดไป โปรแกรมประเภท Tutorial นี้มีผู้สร้างเป็นจำนวนมาก เป็นการนำเสนอ โปรแกรมแบบสาขาสามารถสร้างเพื่อสอนได้ทุกวิชา

2. ประเภทฝึกหัด (Drill and Practice) วัตถุประสงค์คือ ฝึกความแม่นยำ หลังจากที่เรียนเนื้อหาจากในห้องเรียนแล้ว โปรแกรมจะไม่เสนอเนื้อหา แต่ใช้วิธีสุ่มคำถามที่นำมาจากคลังข้อสอบ มีการนำเสนาคำถามซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อวัดความรู้จริง มิใช่การเดา จากนั้นก็จะประเมินผล

3. ประเภทสถานการณ์จำลอง (Simulation) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกับสถานการณ์จำลอง ที่มีความใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริง เพื่อฝึกทักษะและเรียนรู้ โดยไม่ต้องเสี่ยงหรือเสียค่าใช้จ่ายมาก มักเป็นโปรแกรมสาธิต

4. ประเภทเกมการสอน (Instruction Games) ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีการแข่งขัน เราสามารถใช้เกมในการสอน และเป็นสื่อที่ให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้ในแง่ของกระบวนการ ทักษะคิด ตลอดจนทักษะต่างๆ ทั้งยังเพิ่มบรรยากาศในการเรียนรู้ให้มากขึ้นด้วย

5. ประเภทการค้นพบ (Discovery) เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสทดลองกระทำสิ่งต่างๆ ก่อน จนกระทั่งสามารถหาข้อสรุปได้ด้วยตนเอง โปรแกรมจะเสนอปัญหาให้ผู้เรียนได้ลองฝึกทดลอง และให้ข้อมูลแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยผู้เรียนในการค้นพบนั้น จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด

6. ประเภทการแก้ปัญหา (Problem-Solving) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด การตัดสินใจ โดยจะมีเกณฑ์ที่กำหนดให้แล้วผู้เรียนพิจารณาตามเกณฑ์นั้นๆ

7. ประเภทเพื่อทดสอบ (Test) ประเภทนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการสอน แต่เพื่อใช้ประเมินการสอนของครู หรือการเรียนของนักเรียน คอมพิวเตอร์จะประเมินผลในทันทีว่านักเรียนสอบได้หรือสอบตก และจะอยู่ในลำดับที่เท่าไร ได้ผลการสอบกี่เปอร์เซ็นต์

จากรูปแบบต่างๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แต่ละประเภทที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบต่างๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบ่งประเภทใหญ่ๆ ได้ 7 ประเภท คือ เพื่อการสอน ประเภทฝึกหัด ประเภทสถานการณ์จำลอง ประเภทเกมการสอน ประเภทการค้นพบ ประเภทการแก้ปัญหา ประเภทเพื่อทดสอบ การนำรูปแบบมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้ใช้ที่นำมาใช้เป็นสื่อการเรียน

3.3 คุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541: 8) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. สารสนเทศ (Information) หมายถึง เนื้อหาสาระที่เรียบเรียงแล้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือได้รับทักษะตามที่ผู้สร้างกำหนดวัตถุประสงค์ไว้โดยอาจนำเสนอในทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ การนำเสนอทางตรงได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทตัวต่อซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้เนื้อหาสาระและทักษะอย่างตรงไปตรงมาจากการอ่าน การจา การทา ความเข้าใจและการฝึกฝน การนำเสนอทางอ้อม ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทเกม ให้ผู้ได้ฝึกทักษะการคิด การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานเพลิดเพลิน จูงใจให้ผู้ที่มีความต้องการที่จะเรียนมากขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualization) แต่ละบุคคลจะมีบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสนใจ พื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงต้องได้รับการออกแบบให้มีลักษณะที่ตอบสนองความแตกต่างส่วนบุคคลให้มากที่สุด คือ ต้องมีความยืดหยุ่นมากพอ ให้ผู้เรียนควบคุมและเลือกรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับตนได้ในหลายลักษณะ ได้แก่

2.1 การควบคุมเนื้อหา คือ การเลือกที่จะเรียนส่วนใด ข้ามส่วนใด ออกจากบทเรียนเมื่อใด หรือย้อนกลับมาเรียนในส่วนที่ยังไม่ได้ศึกษาได้

2.2 การควบคุมลำดับของการเรียนคือ เลือกที่จะเรียนส่วนใดก่อนหลังหรือการสร้างลำดับการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเลือกข้อมูลที่ต้องการเรียนตามความสนใจ ความถนัดหรือตามพื้นฐานความรู้ของตนได้

2.3 การควบคุมการฝึกปฏิบัติหรือการทดสอบ คือ ความต้องการที่จะฝึกปฏิบัติ หรือทำ แบบทดสอบหรือไม่ หากจะทำ มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

3. การโต้ตอบ (Interaction) หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีจะต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการโต้ตอบระหว่าง ผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งบทเรียน

4. การให้ผลป้อนกลับทันที (Immediate Feedback) เป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่ง ซึ่ง หมายรวมถึงการที่คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีการทดสอบหรือประเมินความเข้าใจของเนื้อหาหรือ ทักษะต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นวิธีที่ผู้เรียนตรวจสอบการเรียนรู้ของตน

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2554: 72) กล่าวว่า การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้งาน สามารถกระทำได้หลายลักษณะ ได้แก่

1. ใช้สอนแทนผู้สอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งระบบสอนแทน บทบาททวน และสอนเสริม
2. ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านสื่อโทรคมนาคม เช่น ผ่านดาวเทียม เป็นต้น
3. ใช้สอนเนื้อหาที่ซับซ้อน ไม่สามารถแสดงของจริงได้ เช่น โครงสร้างของ โมเลกุลของสาร
4. เป็นสื่อช่วยสอน วิชาที่อันตราย โดยการสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น การสอน ขับเครื่องบิน การควบคุมเครื่องจักรกลขนาดใหญ่
5. เป็นสื่อแสดงลำดับขั้น ของเหตุการณ์ที่ต้องการให้เห็นผลอย่างชัดเจน และซ้ำ เช่น การทำงานของมอเตอร์รถยนต์ หรือหัวเทียน
6. เป็นสื่อฝึกอบรมพนักงานใหม่ โดยไม่ต้องเสียเวลาสอนซ้ำหลายๆ หน
7. สร้างมาตรฐานการสอน

สรุปได้ว่าคุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่ช่วยในการทำงาน เป็น ข้อมูลสารสนเทศ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน กับคอมพิวเตอร์ และให้ผลย้อนกลับทันที

3.4 หลักทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง (2541: 51-56) กล่าวว่า วิชาหลักๆ ที่ เกี่ยวกับแนวคิดในการออกแบบโครงสร้างของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้แก่

ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นทฤษฎีซึ่งเชื่อว่า จิตวิทยาเป็นเสมือนการศึกษาทาง วิทยาศาสตร์ของพฤติกรรมมนุษย์ และการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จาก

พฤติกรรมภายนอก นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งเชื่อว่า การตอบสนองกับสิ่งเร้าของมนุษย์จะเกิดควบคู่กันในช่วงเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นพฤติกรรมแบบแสดงอาการกระทำ ซึ่งมีการเสริมแรง เป็นตัวการ โดยทฤษฎีพฤติกรรมนิยมนี้จะไม่พูดถึงความนึกคิดภายในของมนุษย์ ความทรงจำ ภาพ ความรู้สึก คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมนี้จะมีโครงสร้างของบทเรียนในลักษณะเชิงเส้นตรง โดยผู้เรียนทุกคนจะได้รับการเสนอเนื้อหาในลำดับที่เหมือนกันและตายตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ผู้สอนได้พิจารณาแล้วว่าเป็นลำดับการสอนที่ดีและผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้จะมีการตั้งคำถามๆ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยหากผู้เรียนตอบถูกต้องก็จะได้รับการตอบสนองในรูปผลป้อนกลับทางบวกหรือรางวัล ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนตอบผิดก็จะได้รับการตอบสนองในรูปของผลป้อนกลับในทางลบและคำอธิบายหรือการลงโทษ ซึ่งผลป้อนกลับนี้ถือเป็นการเสริมแรงเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมจะบังคับให้ผู้เรียนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เสียก่อน จึงจะสามารถผ่านไปศึกษาต่อขงเนื้อหาของวัตถุประสงค์ต่อไปได้ หากไม่ผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ผู้เรียนจะต้องกลับไปศึกษาในเนื้อหาเดิมอีกครั้งจนกว่าจะผ่านการประเมิน

ทฤษฎีปัญญานิยม เกิดขึ้นจากแนวคิดของชอมสกี ที่ไม่เห็นด้วยกับสกินเนอร์ บิดาของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ชอมสกีเชื่อว่า พฤติกรรมมนุษย์นั้นเป็นเรื่องของภายในจิตใจ การออกแบบการเรียนการสอนก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างภายในมนุษย์ด้วย ทฤษฎีปัญญานิยมส่งผลต่อการเรียนการสอนที่สำคัญ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีปัญญานิยมนี้จะมีโครงสร้างของบทเรียนในลักษณะสาขา โดยผู้เรียนทุกคนจะได้รับการเสนอเนื้อหาในลำดับที่ไม่เหมือนกัน โดยเนื้อหาที่จะได้รับการนำเสนอต่อไปนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

พรณี ดอนจอหอ (2544: 37-38) ได้กล่าวถึงการนำเอาหลักการทฤษฎีเข้ามาใช้ในการสร้างและพัฒนาทางด้านการประยุกต์เทคโนโลยีการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องศึกษาถึงหลักทฤษฎีในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ดังนี้

1. ทฤษฎีหลักการเรียนรู้ของ ธอร์นไคล์ ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ขึ้น 3 กฎ ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้แก่

1.1 กฎแห่งผล (Law of Effect) เป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจะดียิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนแน่ใจว่าพฤติกรรมตอบสนองของตนถูกต้อง และในการให้รางวัลจะช่วยส่งเสริมการแสดงผลพฤติกรรมนั้นๆ อีก

1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การที่มีโอกาสได้กระทำซ้ำๆกันหลายๆ ครั้งในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จะทำให้พฤติกรรมนั้นๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การฝึกหัดที่มีการควบคุมที่ดีจะส่งผลต่อการเรียนรู้

1.3 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เมื่อมีความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงผลพฤติกรรมใดๆ ถ้ามีโอกาสได้กระทำย่อมเป็นที่พอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงผลพฤติกรรมใดๆ ถ้ามีโอกาสได้กระทำย่อมเป็นที่พอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงผลพฤติกรรม การบังคับให้กระทำย่อมทำให้เกิดความไม่พอใจ

2. หลักทฤษฎีของสกินเนอร์ ที่นำมาประยุกต์ใช้เป็นหลักการและแนวคิดในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีดังนี้

2.1 หลักการเสริมแรง กล่าวคือผู้เรียนจะเกิดกำลังใจต้องการเรียนต่อไปเมื่อได้รับการเสริมแรงในขั้นตอนที่เหมาะสม และเมื่อผู้เรียนแสดงอาการตอบสนองออกมาและเห็นว่าอาการตอบสนองที่แสดงออกมานั้นถูกต้องก็จะเสริมแรงได้ดีกว่าการได้รับรางวัลอื่นใด บทเรียนโปรแกรมจึงนำการรู้ผลมาเป็นการเสริมแรง โดยในคำถามแต่ละกรอบหรือแต่ละตอน จะมีคำตอบเฉลยไว้ให้เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบว่าคำตอบของตนถูกหรือผิด

2.2 การให้แรงเสริมจะต้องกระทำทันทีทันใด เมื่อผู้เรียนได้เรียนตามบทเรียนแล้วมีการตอบคำถาม จะต้องให้แรงเสริมทันทีไม่ว่าจะตอบถูกหรือตอบผิด

สรุปได้ว่าหลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และหลักทฤษฎีปัญญานิยม นอกจากนี้ในการใช้หลักทฤษฎียังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน การเสริมแรงจูงใจและการตอบสนองในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์จึงแตกต่างกันด้วย และควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้ทราบผลการเรียน และให้ผู้เรียนได้การเสริมแรงที่ดี

3.5 การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

พรณี ดอนจอหอ (2544: 47-48) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการออกแบบโปรแกรมจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงตัวผู้เรียน ได้แก่ อายุ พื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์เดิม ทักษะความสามารถในการเรียน และความต้องการของผู้เรียน

2. คำนึงถึงผลที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ของบทเรียนว่า ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร

3. คำนึงถึงแบบของบทเรียนว่าจะเสนอในรูปแบบใด คือ แบบเส้นตรง หรือแบบสาขา หรือแบบ ไม่แยกกรอบ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนและวัตถุประสงค์ เช่น เนื้อหาเป็นประเภทความรู้ ความจำ หรือความคิดเห็น ผู้เรียนเป็นนักเรียนเก่งหรืออ่อน

4. ไม่มีการจำกัดเวลาของผู้เรียน การเรียนจะดำเนินไปตามอัตราความสามารถของแต่ละบุคคล โดยไม่ต้องคำนึงถึงการทำให้เสร็จก่อน หรือเสร็จหลังผู้อื่น

5. เนื้อหาวิชาจะต้องจัดแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องใหญ่ๆ ก่อน แล้วแบ่งเป็นหัวข้อย่อยๆ เขียนเนื้อหาเป็นหน่วยย่อยเล็กๆ แต่ละหน่วยจะต้องทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหน่วยย่อยถัดไป เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปที่ละน้อยๆ ทีละขั้น พยายามอย่าให้มีการกระโดดข้าม ลำดับของเนื้อเรื่องจัดเรียงลำดับเรียงจากเนื้อหาง่ายๆ ไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้นตามลำดับ

6. ให้มีเนื้อหาและคำอธิบายที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

7. เนื้อหาของแต่ละกรอบควรเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับเนื้อหาความรู้ และอายุของผู้เรียน เนื้อเรื่องถูกต้องตามหลักวิชา และมีความต่อเนื่องกันในแต่ละกรอบ

8. แต่ละกรอบจะต้องนำเสนอเนื้อหาเฉพาะเรื่องอย่างชัดเจนและมีคำถามหรือคำสั่งให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเรื่องนั้น โยตรง และไม่ควรมีความรู้ใหม่เกินกว่า 1 อย่าง

9. ให้มีการย้ำทบทวน และทดสอบตนเอง

10. จะต้องให้ผู้เรียนรู้ผลของคำตอบว่าถูกหรือผิดทันที เพื่อช่วยการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นการให้การเสริมแรงในทันทีด้วย

11. มีการชี้แนะคู่กัน ไปด้วยการตอบสนอง

12. ลดการชี้แนะ และการนำทางออกไปทีละน้อย จนกว่าจะหมดโดยสิ้นเชิง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องในที่สุด

กระบวนการในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อให้ได้บทเรียนที่เหมาะสมสามารถแบ่งลักษณะของโครงสร้างได้ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาจะแบ่งเป็นกรอบ ในแต่ละกรอบจะมีข้อความมากหรือน้อยตามความจำเป็น ซึ่งจะต้องกะทัดรัดและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทุกหน่วยย่อยของบทเรียนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจนเพื่อสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

3. แต่ละกรอบจะต้องมีการกำหนดการตอบสนองจากผู้เรียนก่อนที่จะข้ามไป
กรอบต่อไป

4. มีการตอบสนองหรือให้แรงเสริมในทันทีเมื่อมีการตอบคำถาม

5. การจัดเรียงกรอบต่างๆ จะจัดเรียงจากง่ายไปหายาก โดยยึดวัตถุประสงค์เชิง
พฤติกรรม

6. ควรมีการยืดหยุ่นในการที่จะปรับปรุงโดยอาศัยผลการใช้บุคคลกลุ่มต่างๆ

7. ข้อความในบทเรียนต้องมีความสมบูรณ์ในตัวเองไม่ต้องการอธิบายเพิ่ม

8. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการเรียนที่ไม่ผูกกับเวลาขึ้นอยู่กับ
ความสามารถและความพอใจของผู้เรียน

9. ไม่อยู่ในความดูแลของครูหรือสถานที่ที่กำหนด

บุปผชาติ ทักษิกรณ์ และคณะ (2544: 35-36) กล่าวถึง โครงสร้างหลักบทเรียน
แบบโปรแกรมของ สกินเนอร์ เน้นแนวคิดหลักดังนี้

1. แบ่งบทเรียนแต่ละบทออกเป็นส่วนย่อยเป็นขั้นๆ อาจเรียกว่าเฟรม ในแต่ละ
เฟรมจะประกอบด้วยเนื้อหาซึ่งมีความคิดรวบยอดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ

2. การจัดกรอบเนื้อหาหรือเฟรม ต้องเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อจูงใจให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้และตอบคำถามเป็นขั้นๆ

3. ผู้เรียนต้องตอบคำถามทุกเฟรมให้ถูกต้อง ก่อนที่จะข้ามไปศึกษาเนื้อหาเฟรม
ต่อไป เฟรมเสริมเนื้อหาอาจมีความจำเป็นกรณีที่ผู้เรียนตอบคำถามผิด

4. การเสริมแรงจะมีทุกครั้ง que ผู้เรียนตอบคำถาม ผู้เรียนจะได้รับผลป้อนกลับว่า
ตอบถูกหรือผิดในทันทีทันใด

5. บทเรียนโปรแกรมจะไม่กำหนดช่วงเวลาศึกษาในแต่ละเฟรม แต่จะขึ้นอยู่กับ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2549 : 15) ได้มีการออกแบบการสร้างหรือจัดทำบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำนึงถึงส่วนประกอบในการจัดทำ ดังนี้

1. บทนา เรื่อง (Title) เป็นส่วนแรกของบทเรียน ช่วยกระตุ้น ได้รับความสนใจ
ให้ผู้เรียนอยากติดต่อเนื้อหาต่อไป

2. คำชี้แจงบทเรียน (Instruction) ส่วนนี้จะอธิบายเกี่ยวกับการใช้บทเรียน การทา
งานของบทเรียนเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน

3. วัตถุประสงค์บทเรียน (Objective) แนะนำ อธิบายความคาดหวังของบทเรียน

4. รายการเมนูหลัก (Main Menu) แสดงหัวข้อเรื่องย่อยของบทเรียนให้ผู้เรียนศึกษา

5. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre Test) ส่วนประเมินความรู้ขั้นต้นของผู้เรียน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในระดับใด

6. เนื้อหาบทเรียน (Information) ส่วนสำคัญที่สุดของบทเรียน โดยนำเสนอเนื้อหาที่จะนำเสนอ

7. แบบทดสอบท้ายบทเรียน (Post Test) ส่วนนี้จะนำเสนอเพื่อตรวจสอบผลวัดสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

8. บทสรุป และการนำไปใช้งาน (Summary - Application) ส่วนนี้จะสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็น และยกตัวอย่างการนำไปใช้งาน

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2554: 79-84) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการวางแผนบทเรียนผู้สอนต้องคำนึงถึง

1. ระดับผู้เรียน (Grade Level) บทเรียนเหมาะสำหรับผู้เรียนระดับใด อายุเท่าใด
2. จุดประสงค์ของบทเรียน (Objective) อะไรเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน ผู้เรียนจะต้องรู้อะไร หรือความสามารถอย่างไรเมื่อเรียนจากบทเรียนแล้ว

3. วัสดุ (Materials) วัสดุอะไรที่ต้องใช้ในการสร้างบทเรียน

4. การเตรียมการ (Preparation) ผู้สอนต้องเตรียมการอะไรบ้าง ในส่วนของผู้เรียน อะไรคือความรู้ ทักษะและความคิดรวบยอด เพื่อให้บทเรียนสมบูรณ์แบบ

5. กิจกรรม (Activity) อะไรเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสอนในบทเรียน

6. การประเมินผล (Evaluation) จะประเมินผลผู้เรียนอย่างไร เมื่อจบบทเรียน

7. การติดตามผล (Follow-up) กิจกรรมที่มาเพิ่ม เพื่อเสริมหรือเพิ่มความรู้ใน

บทเรียน

8. ความสนใจพิเศษ (Special Notes) เป็นการบันทึกสิ่งที่สนใจพิเศษ

นอกเหนือจากที่ได้จากบทเรียน

การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีนั้น จะต้องอาศัยวิธีการระบบ (System Approach) เข้ามาใช้จะต้องคำนึงถึงทฤษฎีการเรียนรู้การออกแบบบทเรียนนั้นจะมีองค์ประกอบอยู่ด้วยกัน 4 ประการคือ

1. การออกแบบสิ่งเร้าหรือเนื้อหา (Design of the stimulus) หลักการในการออกแบบ คือ ผู้เรียนสามารถเห็นเนื้อหา ความรู้หรือข้อมูลบนจอภาพซึ่งผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจ และสามารถจำได้มาก อาจจะมีคำบรรยาย คำถาม แบบฝึกหัด ตัวชี้แนะ (Cue) และเสียงประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนมีการตอบสนองจากสิ่งเร้าหรือเนื้อหานั้นๆ รูปแบบของบทเรียนอาจจะเป็นเกม การศึกษา การฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด ซึ่งเน้นการเสนอเนื้อหาบนจอภาพ

2. การตอบสนองของผู้เรียน (Learner responses) การตอบสนองของผู้เรียนจะบ่งบอกถึงคุณภาพของผู้ออกแบบบทเรียน การตอบสนองไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงออกให้เห็นเสมอไป คำถามที่ถามควรเป็นคำถามที่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้ตอบสนอง ผู้เรียนสามารถประเมินผลตนเองได้จากความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน อาจใช้วิธีประเมินจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนจากเพื่อน จากครูหรือแบบฝึกหัด บทเรียนจะต้องมีการวางแผน การตอบสนองให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จัดกระบวนการคิดของผู้เรียน ให้เชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้เดิมได้

3. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือ Feedback หลังจากผู้เรียนมีการตอบสนองจัดได้ว่าเป็นขบวนการของการสื่อสารอย่างหนึ่ง ซึ่งชนิดของการให้ข้อมูลย้อนกลับประการแรกนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กันกับการตอบสนองของผู้เรียน ประการที่สอง องค์ประกอบทางด้านเวลา ความถี่และการถ่วงเวลาในการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะเป็นการเสริมแรง คือ ผู้เรียนจะต้องมีความต้องการในการได้รับข้อมูลย้อนกลับ จากการตอบสนองในแต่ละครั้งจัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการออกแบบบทเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับจะเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียน เกิดความต้องการที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือเนื้อหาความรู้ที่เสนอให้

4. การควบคุมบทเรียน (Lesson control) สิ่งสำคัญที่สุดในการออกแบบบทเรียน ให้ได้อีกองค์ประกอบหนึ่งก็คือ การที่ผู้เรียนสามารถควบคุมบทเรียนได้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจเลือกเนื้อหาที่จะเรียน เลือกวิธีเรียน เลือกรูปแบบการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความรู้ ความสามารถของตนเอง เป็นการสอนความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้ดี ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นคุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เราสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

กลวิธีในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามแนวคิดของสมิทและบอย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. การดึงดูดความสนใจ (Motivation) ได้แก่ การใช้กราฟ การทำภาพเคลื่อนไหว การทำให้ตรงกับเรื่อง การใช้แบบจินตนาการ การทำในรูปแบบเกม การใช้เสียงต่างๆ
2. การบอกจุดประสงค์แก่ผู้เรียน (Objective) ได้แก่ การใช้คำถาม การใช้ข้อความ การใช้กราฟ การใช้วิธีสาธิต การใช้การจำลองสถานการณ์อื่นๆ
3. การกระตุ้นให้นำเอาทักษะที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้มาใช้ ได้แก่ การใช้คำถาม ทดสอบโดยมีโปรแกรมโยงถึงพื้นฐาน การทบทวนเนื้อหา การใช้โปรแกรมให้ผู้เรียนเลือกโยงไปความรู้เบื้องต้น การใช้รายการเลือก (Menu)

4. การเสนอสิ่งเร้า ได้แก่ ใช้เนื้อหา ในรูปส่วนย่อย ส่วนรวม ในรูปคงที่-เคลื่อนไหว ใช้กราฟ ในรูปส่วนย่อย ส่วนรวม สี การทำให้ภาพเคลื่อนไหว การใช้เสียงจากเทป การใช้วิดีโอ ผู้เรียนควบคุมความเร็ว ส่วนเลือกสำหรับการทบทวน

5. การให้แนวทางการเรียน

5.1 ด้านความตั้งใจ เน้นจุดสำคัญและความเปลี่ยนแปลงในด้านความเร็ว การย้อนกลับ ใช้ชุดตัวอักษร การใช้แสง กราฟ การทำภาพเคลื่อนไหว การใช้เสียง

5.2 การใช้ลำดับช่วย

5.3 การใช้อักษรหรือสัญลักษณ์หรือข้อความเพื่อให้ทราบก่อนว่ากำลังรอคำถาม

6. การนำไปทำกิจกรรมการเรียน

6.1 การใช้คำถามประเภทต่างๆ เช่น ถูก-ผิด ให้ตอบสั้น Input Template เติมคำ เลือกตอบและการให้ปฏิบัติ

6.2 การตอบ โดยการพิมพ์ข้อความบนคีย์บอร์ด โดยการเคาะปุ่มบนคีย์บอร์ด หรือแตะบนแผงควบคุมที่ออกแบบ โดยใช้คำพูด โดยใช้ mouse โดยใช้ joy stick

7. การให้ข้อมูลย้อนกลับ ได้แก่ การนับจำนวนครั้ง การนับจำนวนครั้งที่ตอบข้อเดิม การนับเวลา การนับเวลาที่ใช้ในการตอบ การใช้ลำดับช่วย การทบทวน การใช้กราฟ การแก้ไข จุดที่บกพร่อง การให้ทราบผลของการตอบ

8. การประเมินผลการเรียน ได้แก่ การสร้างข้อสอบโดยวิธีสุ่มและ/หรือจัดเป็นกลุ่ม การผันแปรจำนวนข้อสอบ การเสนอผลด้วยกราฟ

9. การส่งเสริมความทรงจำและการถ่ายโอนความรู้

9.1 การยกคำถามที่เคยตอบผิดมาให้ทบทวน

9.2 การใช้คำถามที่ใช้ถ้อยคำในรูปแบบใหม่ (Rephrased Question)

9.3 การใช้ตัวอย่างต่างๆ กันหลายตัวอย่าง

การจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะต้องมีการวางแผน โดยคำนึงถึง ส่วนประกอบในการจัดทำ ดังนี้

1. บทนำเรื่อง (Title) เป็นส่วนแรกของบทเรียน ช่วยกระตุ้นเร้าความสนใจ ให้แก่ ผู้เรียนอยากติดตามเนื้อหาต่อไป

2. คำชี้แจงบทเรียน (Instruction) ส่วนนี้จะอธิบายเกี่ยวกับการใช้บทเรียน การทำงานของบทเรียน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน

3. วัตถุประสงค์บทเรียน (Objective) แนะนำ อธิบายความคาดหวังของบทเรียน

4. รายการเมนูหลัก (Main Menu) แสดงหัวข้อย่อของบทเรียนที่จะให้ผู้เรียน
ศึกษา

5. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre Test) ส่วนประเมินความรู้ขั้นต้นของผู้เรียน เพื่อค
ว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในระดับใด

6. เนื้อหาบทเรียน (Information) ส่วนสำคัญที่สุดของบทเรียน โดยนำเสนอเนื้อหา
ที่จะนำเสนอ

7. แบบทดสอบท้ายบทเรียน (Post Test) ส่วนนี้จะนำเสนอเพื่อตรวจสอบผลวัดสัมฤทธิ์
การเรียนรู้ของผู้เรียน

8. บทสรุป และการนำไปใช้งาน (Summary-Application)

จันทร์ คุปตะวาทีน (2554 : 14-45) กล่าวว่า ขั้นตอนการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน สามารถแยกออกมาได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการและ
ขั้นประเมิน แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนวางแผน การวางแผนประกอบด้วย แผนการใช้เวลาโดยกำหนดว่าในแต่ละ
ขั้นตอนจะใช้เวลาเท่าใด แผนงบประมาณ โดยประเมินว่าจะมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร
ระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด

2. ขั้นตอนเตรียมการ สิ่งที่ต้องทำในขั้นนี้คือ เตรียมผู้ผลิตบทเรียนโดยการสำรวจ
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในหัวข้อวิชาเดียวกับที่เราจะทำว่ามีคนอื่นพัฒนาไว้หรือมีการผลิต
ขายแล้วหรือยัง เพราะจะทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย หรือการปรึกษากับผู้สอนท่านอื่นที่สอน
วิชาเดียวกับเราหรือที่เคยมีประสบการณ์ในการพัฒนาหรือใช้สื่อประเภทนี้มาก่อน ก็จะทำได้
แนวคิดที่ดีๆ

3. ขั้นตอนการดำเนินการ ในขั้นตอนนี้ผู้ผลิตจะต้องมีข้อมูลชัดเจนว่าจะสอนใคร
และจะสอนอะไรแก่ผู้เรียน รู้จักธรรมชาติของผู้เรียน ความสนใจ ประสบการณ์ ตลอดจนจำนวน
เวลาที่จะใช้สอนแต่ละเนื้อหาสาระ

4. ขั้นประเมินในการประเมินคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรมีการประเมินทั้งช่วง
หลังการผลิตบทเรียนและช่วงหลังการใช้บทเรียน

ผู้วิจัยได้ได้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ
ในวิชาภาษาไทย ดังนี้

1. การออกแบบบทเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา แผนการเรียนการสอน หนังสือ ตำรา โดยนำมากำหนดวัตถุประสงค์ จัดลำดับเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เลือกเรื่องที่จะนำมาสร้างบทเรียน เขียนแผนการสอน

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของบทเรียน

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาและกิจกรรม

1.3.1 กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียน และมโนทัศน์ที่คาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

1.3.2 เขียนแผนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.3.3 เขียนมโนทัศน์ จัดลำดับเนื้อหา ได้แก่ บทนำ ระดับของเนื้อหาและ กิจกรรม ความต่อเนื่องของเนื้อหาแต่ละกรอบ

เขียนผังงาน แสดงการเริ่มต้น และจุดจบของเนื้อหา แสดงการเชื่อมต่อและความสัมพันธ์การเชื่อมโยงของบทเรียน แสดงปฏิสัมพันธ์ของกรอบต่างๆ ของบทเรียน แสดงความต่อเนื่องของวิธีการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรม

ออกแบบจอภาพและการแสดงผล จัดกรอบแต่ละหน้าจอ ให้สี แสง เสียง ภาพ ลายและกราฟิกต่างๆ กำหนดแบบตัวอักษร กำหนดรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ แสดงผลบนจอภาพและเครื่องพิมพ์ จัดตำแหน่งและขนาดกรอบเนื้อหา ออกแบบกรอบต่างๆของบทเรียน และออกแบบการวัดและประเมินผล

1.4 กำหนดขอบข่ายบทเรียน จัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมในการนำเสนอให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การสร้างบทเรียน ประกอบด้วย

2.1 ป้อนข้อมูลด้านเนื้อหาและกิจกรรม

2.2 พัฒนบทเรียน โดยใช้โปรแกรม Adobe Flash Player 10 โดยมี การตรวจสอบข้อผิดพลาดต่างๆ เช่น รูปแบบคำสั่งพลาด

2.3 ทดสอบการทำงาน ตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้องบนจอภาพ และนำไปทดสอบกับผู้เรียนในสภาพการใช้งานจริง เพื่อทดสอบการทำงานและหาข้อบกพร่องเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข

3. ประเมินบทเรียน ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ข้อกำหนดการสอน กลวิธีการสอน การออกแบบบทเรียน การออกแบบหน้าจอ การใช้บทเรียน เครื่องมือช่วยการเรียน

สรุปว่าในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะต้องคำนึงถึงผู้เรียน วัตถุประสงค์ของบทเรียน รูปแบบของบทเรียน เนื้อหาวิชา การประเมินผลและการติดตามผล และ

ขั้นตอนการออกแบบบทเรียนประกอบด้วย ได้รับความสนใจ บอกรัตถุประสงค์ ทวนความรู้เดิม การเสนอเนื้อหาใหม่ ซึ่งแนวทางการเรียนรู้ กระตุ้นการตอบสนอง ให้ข้อมูลย้อนกลับ ทดสอบความรู้ การจำและนำไปใช้

3.6 ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุกรี รอดโพธิ์ทอง และคณะ (2540: 16-17) ได้กล่าวถึงข้อดีของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ 2 ด้าน คือ ข้อดีสำหรับผู้เรียน

1. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเอกภาพตามอัตราความก้าวหน้าของตนเอง
2. มีการให้ผลย้อนกลับทันทีด้วยภาพ เสียง สี สันที่สวยงามทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน ตื่นเต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายกับบทเรียน

3. ช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ดีและรวดเร็วกว่าการเรียนปกติ
4. สามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้ทันที
5. ฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล
6. ปลุกฝังนิสัยความรับผิดชอบให้ผู้เรียน เนื่องจากเป็นการศึกษารายบุคคล ผู้เรียนต้องรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง

7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
8. ผู้เรียนเลือกบทเรียนได้หลายแบบ ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
9. สร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งแปลกใหม่

ข้อดีสำหรับผู้สอน

1. ผู้สอนมีเวลาดูแลเอาใจใส่การเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น
2. ผู้สอนมีเวลาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพในการสอนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

3. ช่วยลดเวลาในการสอนบทเรียนหนึ่งๆ เพราะผลจากการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า บทเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบ โปรแกรม สามารถสอนเนื้อหาได้มากกว่าการสอนแบบอื่นๆ โดยใช้เวลาน้อยกว่า ผู้สอนจึงสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาและแบบฝึกหัดได้อย่างเต็มที่ตามความเหมาะสม

4. เป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการสาธิตเรื่องที่ยากและซับซ้อนให้เข้าใจง่าย ด้วยการใช้อุปกรณ์ เสียง แสงและภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ในบทเรียน

5. ผู้สอนสามารถปรับปรุงแก้ไขบทเรียนได้ง่าย โดยสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียดของบทเรียนได้ตามต้องการ

6. ช่วยเรื่องในการบันทึกการตอบคำถามและประเมินผลของผู้เรียน ผู้สอนสามารถควบคุมคุณภาพของบทเรียนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้

ทักษิณา สนวนานนท์ (2544 : 214-215) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ไว้ดังนี้

ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับในด้านของผู้เรียน ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์ทำให้ผู้เรียนพอใจ
2. ผู้เรียนสามารถควบคุมวิธีการเรียนของตัวเองได้
3. ผู้เรียนใช้ความถนัดของตนเองมากที่สุด ถ้าสนใจมากก็อาจใช้เวลามาก สนใจน้อยก็ใช้เวลาน้อยลง
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสามารถของแต่ละคนมีอิสระในการเลือกเวลาเรียนได้ตามสมควร สามารถกำหนดวิธีสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนได้ เพราะคำตอบที่ผู้เรียนใช้อาจเป็นแนวให้กำหนดบทเรียนให้ไปซ้ำ เร็ว หรือมีความแตกต่างได้

5. ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้นเพราะในการเรียนด้วยบทเรียน CAI ผู้เรียนต้องมีสมาธิอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์และจอภาพตลอดเวลา ต่างจากการฟังครูสอนหน้าชั้น

6. การได้นำคำตอบของผู้เรียนมาวิจัยได้ นับว่าเป็นประโยชน์ที่สุดในการทำบทเรียนหรือแก้ไขบทเรียนในโอกาสต่อไป ผู้เรียนจะพบว่าบทเรียนดี สนุกสนาน และน่าเรียน

7. บทเรียน CAI ผู้เรียนสามารถควบคุมกิจกรรมการเรียนได้ด้วยตนเอง การออกแบบบทเรียน CAI อนุญาตให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนได้ตามต้องการ เช่น การเลือกเนื้อหา การเลือกทำแบบฝึกหัด การเลือกเวลาเรียน ซึ่งไม่สามารถทำได้หากเรียนโดยใช้ครูผู้สอน

ข้อดีของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับผู้สอน

1. ลดภาระเกี่ยวกับการตรวจแบบฝึกหัด ตรวจข้อสอบและการสอนเสริม
2. สำหรับผู้เรียนที่เรียนอ่อน ทำให้ผู้สอนมีเวลาพัฒนางานสอน
3. ลดปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน และช่วยให้การสอนมีมาตรฐานและคุณภาพที่เหมือนกัน

4. สามารถเปลี่ยนแปลงเนื้อหาให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ได้ง่ายและสะดวก

5. สามารถติดตามความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. ไม่สามารถใช้กับการเรียนการสอนที่มีการอภิปรายร่วมกันได้
2. มีความจำกัดของสื่อที่นำมาใช้ ความจำกัดของกิจกรรมเกิดความเบื่อหน่าย
3. การเสนอบทเรียนมีความสามารถด้านสี เสียง และการเคลื่อนไหวน้อยกว่าสื่อภาพยนตร์และวีดิโอซึ่งเคลื่อนไหวได้
4. ใช้เวลาในการเตรียมบทเรียนมากเพราะต้องสนใจรายละเอียดสูงกว่าทั้งการวาง

แผนการเรียนและการผลิตบทเรียน

5. ต้องลงทุนสูง เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในระยะแรกเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ การฝึกอบรม และการบำรุงรักษา

ครรชิต มัลย์วงศ์ (2548 : 42) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเองโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. นักเรียนได้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายากอย่างเป็นระบบ

3. มีความสะดวกในการทบทวนบทเรียน

4. ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาเรียน นักเรียนสามารถศึกษาจากบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขณะที่อยู่ที่บ้านหรืออยู่ที่โรงเรียน

5. ลดเวลาในการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนแบบเอกัตบุคคล ซึ่งนักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการวัดผลและประเมินผลไปพร้อม ๆ กันและยังช่วยนักเรียน ที่มีปัญหาในการเรียนโดยการจัดโปรแกรมเสริมในส่วนที่เป็นปัญหาหรือใช้เสริมความรู้ให้กับนักเรียนที่เรียนรู้ได้เร็วโดยไม่ต้องคอยเพื่อนในชั้นเรียน

6. สร้างทัศนคติที่ดีให้แก่นักเรียน โดยนักเรียนต้องฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองในการเรียน และสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนด้วย

7. ทำในสิ่งที่สื่ออื่นๆ ทำ ไม่ได้ เช่น การตัดสินใจเสนอเนื้อหาใหม่ๆ หรือการตัดสินใจ เรียนซ้ำในเนื้อหาเดิม

8. ลดเวลาในการสอนของครู ในการเรียนวิชาที่มีการฝึกทักษะ ครูจะเสียเวลาในช่วงนี้มากเพราะแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ครูสามารถให้นักเรียนแต่ละคนได้ฝึกทักษะจากคอมพิวเตอร์แทน

9. ทำให้ครูได้มีการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และมีการ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาใช้ในการเรียน การสอนมากขึ้น

10. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น
ปรัชญนันท์ นิลสุข (2554: 74-78) กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

2. ดึงดูดความสนใจ โดยใช้เทคนิคการนำเสนอด้วยกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แสง สี เสียง สวยงามและเหมือนจริง

3. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้เร็ว ด้วยวิธีที่ง่าย ๆ
 4. ผู้เรียนมีการโต้ตอบ ปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์ และบทเรียนมีโอกาสเลือก ตัดสนใจและได้รับการเสริมแรงจากการได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที
 5. ช่วยให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้สูง เพราะมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งจะเรียนรู้ได้จากขั้นตอนที่ง่ายไปหายากตามลำดับ
 6. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ และความสามารถของตนเอง บทเรียนมีความยืดหยุ่น สามารถเรียนซ้ำได้ตามที่ต้องการ
 7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต้องควบคุมการเรียนด้วยตนเอง มีการแก้ปัญหา และฝึกคิดอย่างมีเหตุผล
 8. สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
 9. สามารถรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้อย่างรวดเร็ว เป็นการท้าทายผู้เรียน และเสริมแรงให้อยากเรียนต่อ
 10. ให้ครูมีเวลามากขึ้นที่จะช่วยเหลือผู้เรียนในการเสริมความรู้ หรือช่วยผู้เรียนคนอื่นที่เรียนก่อน
 11. ประหยัดเวลา และงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน โดยลดความจำเป็นที่จะต้องใช้ครูที่มีประสบการณ์สูง หรือเครื่องมือราคาแพง เครื่องมืออัตโนมัติ
 12. ลดช่องว่างการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในเมือง และชนบท เพราะสามารถส่งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปยัง โรงเรียนชนบทให้เรียนรู้ได้ด้วย
- การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แม้จะมีประโยชน์มาก อย่างไรก็ตามก็มีข้อเสีย
1. การพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงพอสมควร ทั้งในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
 2. ต้องอาศัยความคิดจากผู้อำนวยการ หรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวนมากในการระดมความคิด
 3. ใช้เวลาในการพัฒนานาน
 4. การออกแบบสื่อ กระทำได้ยาก และซับซ้อน
- สรุปข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจ ด้วยกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แสง สี เสียง สวยงามและเหมือนจริง มีการตอบโต้ปฏิสัมพันธ์ ตอบสนองอย่างรวดเร็วกับผู้เรียน มีความน่าสนใจมากกว่าเมื่อเทียบกับสื่อชนิดอื่นๆ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอด และรับรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างรวดเร็ว ข้อจำกัดคือ ผู้เรียนต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และมีค่าใช้จ่ายสูงในการเรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สมจิตร เม่นเกาะ (2546) ศึกษาค้นคว้าการใช้รายการเข้าขุนทองพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสามารถทางภาษาไทยสูง กลาง และต่ำ โดยใช้รายการเข้าขุนทองเป็นสื่อ ได้รับการพัฒนาสูงขึ้น และผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกกลุ่ม

นิตยา ทองคำ (2550) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการฟังการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ 86.25/83.13 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสมช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 73.90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมเรื่องการฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับมาก

พะยอม แก้วโยธา (2550) ศึกษาค้นคว้า เรื่อง ผลการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรมบทเรียน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผล การศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ โปรแกรมบทเรียน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.06/84.78 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนได้ โปรแกรมบทเรียน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.64 หรือร้อยละ 64 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 64 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน เรื่องการดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่องด้านภาพ ภาษาและเสียง ด้านตัวอักษรและสี และด้านความรู้และประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก

พุทธชาติ พันธุ์เวียง (2554) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนประชานิกรอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความสามารถใน

การดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตหลังการเรียน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนประชาธิการอำนวยการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา (1) แบบทดสอบความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ (2) แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 70 และ (2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โดโนฟิโอ (Donofrio 1989) ได้วิจัยเรื่องอิทธิพลของนักเรียนด้านการฟังและการดูภาษาของนักเรียนที่เรียนเต็มวันกับเรียนครึ่งวัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเมือง Arizona โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองใช้เวลาเรียนเต็มวัน จำนวน 36 คน กลุ่มควบคุมใช้เวลาเรียนครึ่งวัน จำนวน 47 คน จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนเต็มวันจะมีพัฒนาการทางการเรียนภาษาด้านการฟังและการดูสูงกว่านักเรียนที่เรียนเพียงครึ่งวันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คอนรอย (Conroy 2000) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติของครู การเข้าใจ และประสบการณ์ในการศึกษาภาษาที่สองของผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการดู ซึ่งเป็นการสำรวจการสอนประสบการณ์และความต้องการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยทำการสอนทักษะการดูกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนของ ESL จำนวน 68 คน โดยใช้แบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ANOVA ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีปัญหาด้านการดู หลังการฝึกฝนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ลอปา (Lopa 2000) ศึกษาเกี่ยวกับการดูอย่างเร็วกับความสัมพันธ์ทางการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำ จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านปกติ จำนวน 44 คน โดยให้ดูและอ่านแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำจะเรียนได้ช้ากว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านปกติสืบเนื่องมาจากการดูช้า และเมื่อมีการฝึกดูและอ่านบ่อยครั้งนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำจะดูและอ่านได้เร็วขึ้น ดังนั้นการดูจึงมีความสัมพันธ์กับการอ่าน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยให้เกิดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น และช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูแลอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีรายละเอียดดังนี้

เรื่องที่ 1 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (การ์ตูนนิทานจลาจรตรอนรักษาโรคขี้เกียจ)

เรื่องที่ 2 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (การ์ตูนโดเรมอนตอน ไม้ใจเย็น)

เรื่องที่ 3 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (โฆษณา Dtac ใช้มือถือแต่พอดี)

เรื่องที่ 4 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (โฆษณา กระทิงแดงเป้าหมายดี)

เรื่องที่ 5 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (ข่าว ต่อนรับน้อง เมย์ รัชนก กลับไทยหลังคว้าแชมป์โลก)

เรื่องที่ 6 การดูแลอย่างมีวิจารณญาณ (ข่าว บั้งไฟพญานาค)

เรื่องที่ 7 การคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ (สารคดี กระจกหักด้าน ตอน สรรพสัตว์
หิมพานต์)

เรื่องที่ 8 การคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ (สารคดี ไข่เลือดออก)

เรื่องที่ 9 การคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ (นิทานอีสป กบเลือกนาย)

เรื่องที่ 10 การคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ (สาธิตการทำต้มยำกุ้ง)

2.1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคูกอย่างมีวิจารณ์ญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4
ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

2.2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

2.2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคูก
อย่างมีวิจารณ์ญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวิธีดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) ศึกษาประเภทและวิธีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3) กำหนดเนื้อหาที่จะสอนให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่องการคูก
อย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับความรู้ เกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และ
ความเพลิดเพลิน โดยเลือกเรื่องที่น่าสนใจ คือ การ์ตูน โฆษณา ข้าว สารคดี นิทานอีสป และ
สาธิตการทำอาหาร จำนวน 10 เรื่อง นำมาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 5) เขียน Story board เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญทำการ
ตรวจสอบ เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปแก้ไขให้สมบูรณ์
- 6) สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- 7) นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทั้ง 10 เรื่อง ที่ปรับปรุงแล้วไปให้
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาได้ค่าสอดคล้อง
เท่ากับ 0.67 – 1.00

8) นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้เพื่อ
หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

- 8.1) ทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง โดยทดลองกับนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอ่างหินที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาก่อนจำนวน 3 คน โดยเลือก
นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 1 คน และต่ำ 1 คน ให้ทดลองใช้บทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง พร้อมทั้งหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 80/80 โดยคิดจากคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแต่ละเรื่องและทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนหลังจากเรียนได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 73.33/74 การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบข้อบกพร่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ ในแต่ละเรื่องเสียงจะไม่ตรงกับภาพ บทเรียนมีขนาดของตัวอักษรเล็กเกินไป

8.2) ทดสอบกลุ่มเล็ก โดยทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอ่างหินที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาก่อนจำนวน 9 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนจากกลุ่มคะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละ 3 คน แล้วทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านเทคนิคและการจัดวางเครื่องมือต่างๆ บนจอภาพ และพิจารณาว่ามีกรอบใจของบทเรียนที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่ นำข้อบกพร่องเหล่านั้นมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง พร้อมทั้งหาประสิทธิภาพของสื่อตามเกณฑ์ 80/80 ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 77.22/75.67 การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบข้อบกพร่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ สีสันในบทเรียนไม่สดใส และปรับภาพประกอบให้ชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุง ดังนี้ ปรับเปลี่ยนตำแหน่งของปุ่มต่างๆ ให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น ปรับสีสันและภาพประกอบให้ชัดเจนมากขึ้น

2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ จากเอกสาร ตำราต่างๆ
- 2) กำหนดจุดประสงค์จากตัวชี้วัดของ สาระการฟัง การดูและการพูด เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร
- 3) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ข้อสอบทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ในแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของบทเรียน
- 4) นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 5) นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อแต่ละจุดประสงค์
- 6) นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์มาวิเคราะห์ห้คะแนนความสอดคล้อง แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ

7) นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว จำนวน 30 คน นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.53-0.76 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.73 ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าเท่ากับ 0.8893 ของแบบทดสอบทั้งฉบับ

8) นำแบบทดสอบที่หาคุณภาพแล้วไปใช้ในการทดสอบในโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 13 คน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เช่น สถานที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอสำหรับเด็กนักเรียน ทำการตรวจสอบสภาพเครื่องคอมพิวเตอร์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้ในการทดลอง

3.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยดำเนินการดังนี้

3.2.1 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการใช้งานโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ

3.2.3 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการศึกษาโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และทำกิจกรรมท้ายบทเรียนจนครบทั้ง 10 เรื่อง

3.2.4 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคูณอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้สูตร E_1 / E_2

4.3 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลความสามารถทางการเรียน

4.3.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

4.3.2 วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สูตรการหาค่าอำนาจจำแนกและการหาค่าความยากง่าย

4.3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคูณอย่างมีวิจารณญาณ

4.3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ t-test (Dependent Samples)



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

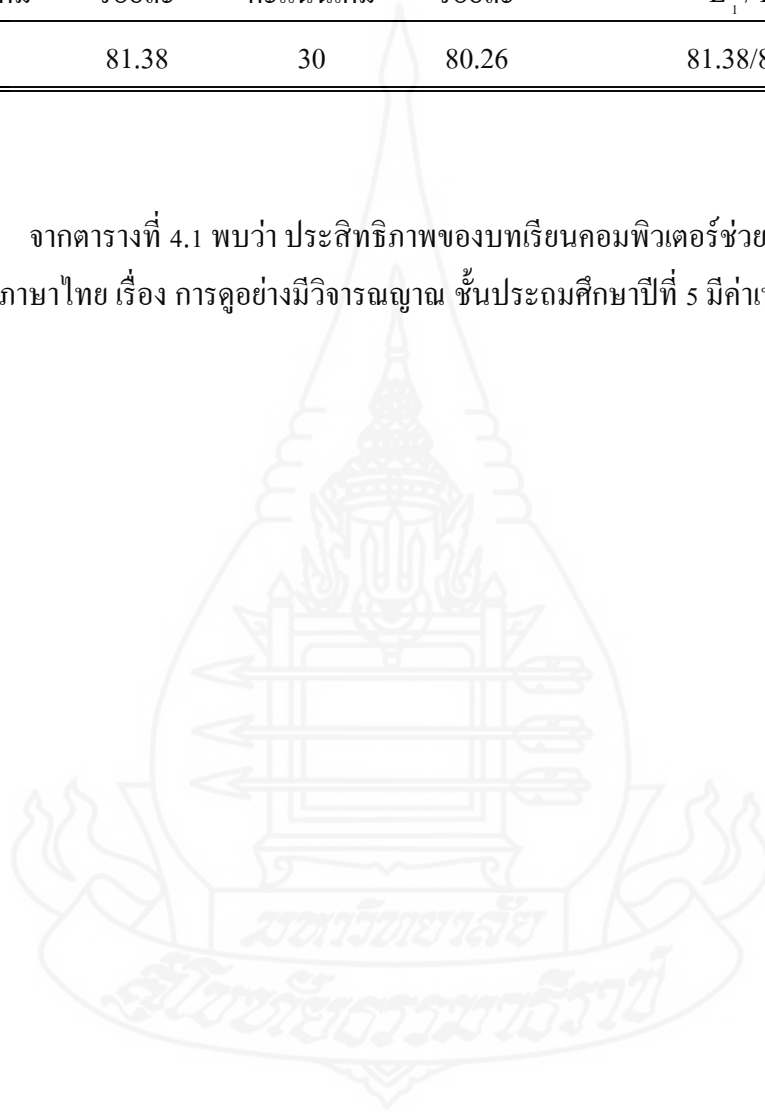
ผู้วิจัยได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลดังปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กิจกรรมระหว่างเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน		ประสิทธิภาพ E_1 / E_2
คะแนนเต็ม	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	ร้อยละ	
100	81.38	30	80.26	81.38/80.26

N = 13

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 81.38/80.26



**ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน
ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ**

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย สอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ ได้ผลดังปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน	t
ก่อนเรียน	13	19.15	2.230	
หลังเรียน	13	24.06	1.754	18.605**

** p < 0.01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ได้สรุปผลการศึกษาเป็น 3 ส่วน ตามลำดับ ได้แก่ สรุปการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1.1 เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ
- 2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 13 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการดูอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วัดผลก่อนเรียน หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ทดสอบก่อนเรียน โดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง
- 2) ทำการทดลอง โดยให้นักเรียนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการคูณอย่างมีวิจารณญาณ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 10 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง
- 3) ทดสอบหลังเรียน หลังจากที่นักเรียนเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทุกเรื่องจบลง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคูณอย่างมีวิจารณญาณ ตามเกณฑ์ 80/80
- 2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคูณอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.38/80.26 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

1.3.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคูณอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการคูณอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

จากผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการคูณอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การคูณอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ผ่านการสร้างอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี

งานวิจัย คู่มือครู แบบเรียน เอกสารหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อกำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในแต่ละ แผนการเรียนรู้ แล้วจึงนำมาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยกำหนดวัตถุประสงค์การดู อย่างมีวิจารณญาณ ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาสร้างบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เหมาะสมสำหรับนักเรียน โดยวางแผนการใช้เวลาว่าในแต่ละขั้นตอนจะ ใช้เวลาเท่าใด ผลิบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดำเนินการสอนและประเมินผล บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ มีความน่าสนใจ เป็นสื่อที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนบทเรียนด้วยตนเอง สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อ การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นอย่างมากเพราะเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยง แหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ตัวมาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ในเวลาอันรวดเร็วและไม่มีข้อจำกัด นอกจากนี้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ สามารถสร้างแรงจูงใจใน การเรียนรู้ ดึงดูดความสนใจ การนำเสนอด้วยกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ มีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ และช่วยให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนที่ เป็นเทคโนโลยีระดับสูง เมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะทำให้การเรียน การสอนมีปฏิสัมพันธ์กันได้ในระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังม ีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ในทันทีซึ่งเป็นการเสริมแรงให้แก่ ผู้เรียน ในแต่ละบทเรียนจะมีตัวอักษร ภาพกราฟฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งเสียง ประกอบด้วย ทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียนไม่รู้สึกลบเบื่อหน่าย โดยการออกแบบเริ่มต้นจากการ ให้สิ่งเร้าแก่ผู้เรียน ประเมินการตอบสนองของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการเสริมแรง สอดคล้องกับ นิตยา ทองคำ (2550) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการ ฟังการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การฟังและดูอย่างมี วิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อประสมมี ประสิทธิภาพ 86.25/83.13 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อประสมช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 73.90 ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

นักเรียนมีความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาผ่านการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนการคูอย่างมีวิจารณญาณ 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ระดับขั้นรู้-จำ ผู้วิจัยให้นักเรียนดูการ์ตูน คูโฆษณา คูข่าว คูสารคดี นักเรียนบอกรายละเอียดของสิ่งที่ดูได้ ขั้นที่ 2 ระดับขั้นเข้าใจ นักเรียนบอกลำดับเหตุการณ์ได้ เข้าใจและสรุปเรื่องได้ ขั้นที่ 3 ระดับขั้นนำไปใช้ นักเรียนสามารถนำเหตุการณ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการดูไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ขั้นที่ 4 ระดับขั้นวิเคราะห์ นักเรียนสามารถแยกแยะข้อมูลความน่าเชื่อถือแล้วสรุปได้ว่าสิ่งที่ดูนั้นน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ขั้นที่ 5 ระดับสังเคราะห์ นักเรียนนำเรื่องที่ดูไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์อื่นๆ เช่น ตำนวนสุภาษิต คติหรือข้อคิดได้ ขั้นที่ 6 ระดับประเมินค่า นักเรียนสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องที่ดูสอดคล้องกับงานวิจัยของพยอม แก้วโยธา (2550 : 84) ได้วิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมบทเรียน เรื่องการคูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โปรแกรมบทเรียน มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธชาติ พันธุ์เวียง (2554 : 50) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อความสามารถในการคูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนประชาภิกรอำนวยเวทย์ จังหวัดปทุมธานี พบว่าความสามารถในการคูอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้อ่านหลังเรียนมีค่าร้อยละ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ร้อยละ 70

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การนำโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องตรวจสอบว่าคอมพิวเตอร์ที่ใช้มีโปรแกรมที่รองรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือไม่ เพื่อป้องกันปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

3.1.2 ควรมีห่วงใยในการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อ
ป้องกันเสียงดังรบกวนผู้อื่น

3.1.3 ผู้สอนควรเลือกเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ที่กำลังได้รับความสนใจ นักเรียนจะ
ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และควรเป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ และนักเรียนสามารถเป็นผู้เลือกเรื่องที่จะดู แล้วทำการวิเคราะห์

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรวิจัยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่มีผลต่อทักษะอื่นๆ ในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย

3.2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการลักษณะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ช่วยพัฒนาการ
เรียนการสอนภาษาไทยเนื้อหาอื่นๆ ในระดับชั้นอื่นๆ



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- กัลยา สหชาติโกสีย์, ฟองจันทร์ สุขยิ่งและศรีวรรณ ช้อยหิรัญ (2545) *สื่อการเรียนรู้รายวิชา
พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 1 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) *เทคโนโลยีและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร ชวนพิมพ์
_____. (2543) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
อรุณการพิมพ์
- กึ่งกาญจน์ บุณณสินวัฒนกุล (2546) “การพัฒนาทักษะการดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อละครโทรทัศน์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ครรชิต มาลัยวงศ์ (2548) *คอมพิวเตอร์ช่วยสอน* คอมพิวเตอร์แมกกะซีน กรุงเทพมหานคร
- จันทร์ คุปตะวาทีน (2554) “การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่ 14
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- แดงด้อย สิงห์ป๋อง สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคือเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2556 จาก
www.sopon.ac.th/sopon/thai/dand2/Index/P2.htm
- ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง (2541) “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลักการออกแบบและการ
สร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Multimedia Toolbook” กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทักษิณา สนวนานนท์ (2544) *คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- ทรงศิริ สาประเสริฐ (2542) “ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้าน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- นิตยา ทองคำ (2550) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการฟังการดูอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อประสม”
ศรีสะเกษ โรงเรียนกัณฑ์ธรรมณ์
- บุญชม ศรีสะอาด (2541) *การพัฒนาการสอน* ม.ป.ท.

- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2549) *ฉลาดเลือก ฉลาดใช้ = Open source software & Freeware*
กรุงเทพมหานคร
- บุปผชาติ ทัพภิกกรณ์ และคณะ (2544) *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
คุรุสภาลาดพร้าว
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2546) *การฟัง การดู และการพูด* กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้
ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2535) *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)*
กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร
- ปรัชญนันท์ นิลสุข (2554) *เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ผลิตตำรา
เรียนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- พะยอม แก้วโยธา (2550) “ผลการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรมบทเรียน เรื่องการดูอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พรรณี ดอนจอหอ (2544) *เอกสารประกอบการสอนวิชา 4123612 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน*
(*Computer Assisted Instruction : CAI*) พิมพ์ครั้งที่ 2 เพชรบุรี ปัญญาชน
- พิมพ์พร สอพิมาย (2546) *ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ* กรุงเทพมหานคร แม็ค
- พุทธชาติ พันธุ์เวียง (2554) “ผลการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนประชาภิกรอำเภวยะเวง
จังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิจารณ์ สงกรานต์ (2555) *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้วย โปรแกรมอโอเซอแวร์*
เวอร์ชัน 7 ราชบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- วิพุธ โสภวงศ์ (2548) “การรับสารอย่างมีวิจารณญาณ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา ภาษาไทยเพื่อ*
การสื่อสาร หน่วยที่ 5 หน้า 217 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์
- วิภารัตน์ พุดดำ (2551) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การดูอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับวิธีสอนแบบปกติ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

- วีระ สุดสังข์ (2549) *แผนการจัดการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วุฒิชัย ประสารสอย (2547) *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : นวัตกรรมเพื่อการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร วี.เจ.พรินต์ติ้ง
- สายใจ ทองเนียม (2545) *ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1* กรุงเทพมหานคร เองพันธุ์
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง, อรรถวิทย์ วัฒนากุ้ง, และ วิชิตา รัตนเพียร (2540) รายงานผลการวิจัยรัชดาภิเษก สมโภชเรื่องการวิเคราะห์โปรแกรมช่วยสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์ (2546) *การพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและเว็บไซต์เพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ* กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- สุวิทย์ มูลคำ (2547) *20 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้ โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
- สมจิตร เม่นเกาะ (2546) “การใช้รายการเข้าขุนทองพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร
- Conroy, P.W. (2000). *ESL. Teacher' Practices, Perceptions and Experiences in Education Second Language Learners with Visual Impairment.* Colorado : University of Northern Colorado.
- Donofrio, R.I. (1989). *The Effects of the All-Day Everyday Kindergarten Program Versus the Half-Day Every Kindergarten on Student Developmental Gains in Language, Auditory, and Visual Skills.* Arizona : Northern Arizona University.
- Lopa, M.R. (2000). *Visual Maning Speed and Its Relation to the Component of Reading in Children with Reading Disability.* Fordham : Fordham University.



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ



ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์



ที่ ศธ 0522.16/(บ)/ 421

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวมนัสนันท์ แต่งอ่อน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น จากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทน

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-8293480



ที่ ศธ 0522.16/(บ)/ 421

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางไซศรี โพธิ์พันธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวมนัสนันท์ แดงอ่อน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น จากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน เนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิพันธ์ เมฆขจร)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทน

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-8293480



ที่ ศธ 0522.16/(บ)/ 421

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวศิริลักษณ์ แสงเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวมนัสนันท์ แต่งอ่อน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดเพชรบุรี ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น จากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง เครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

รักษาราชการแทน

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-8293480



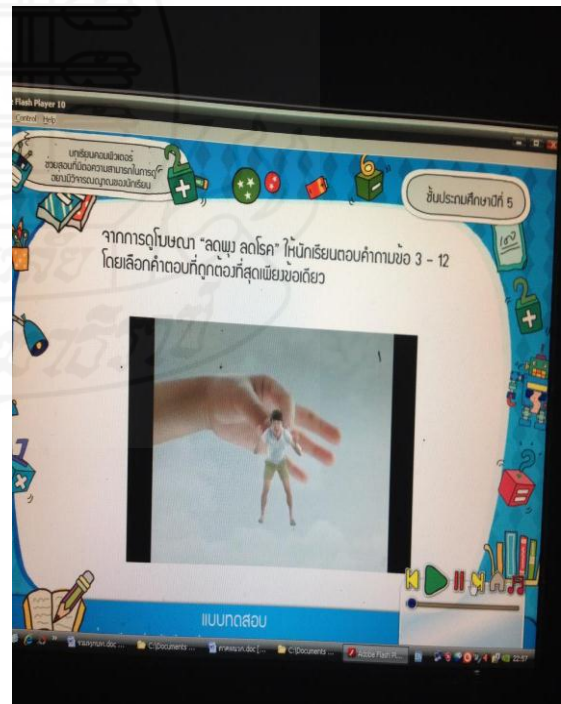
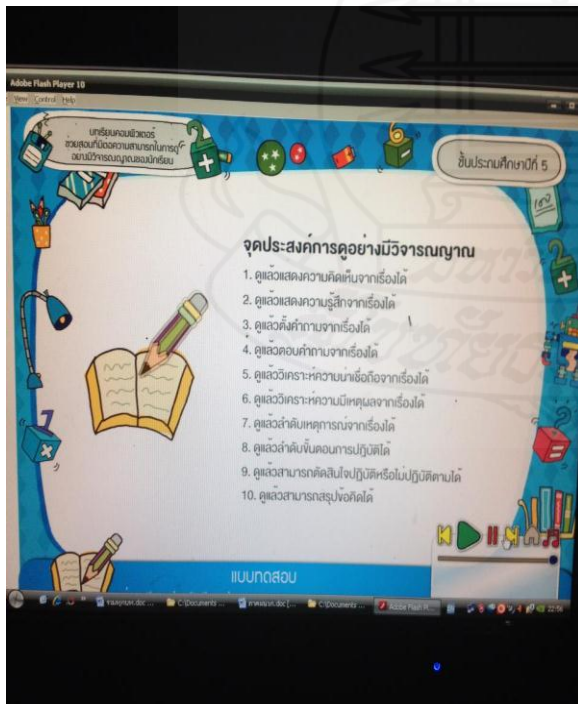
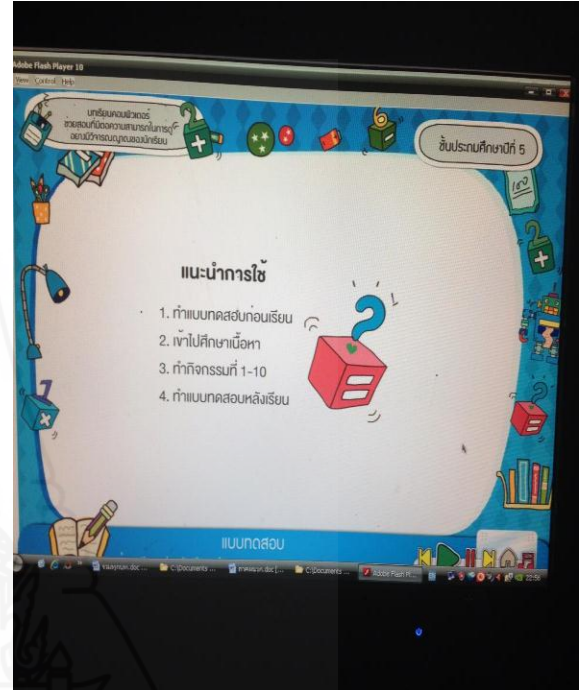
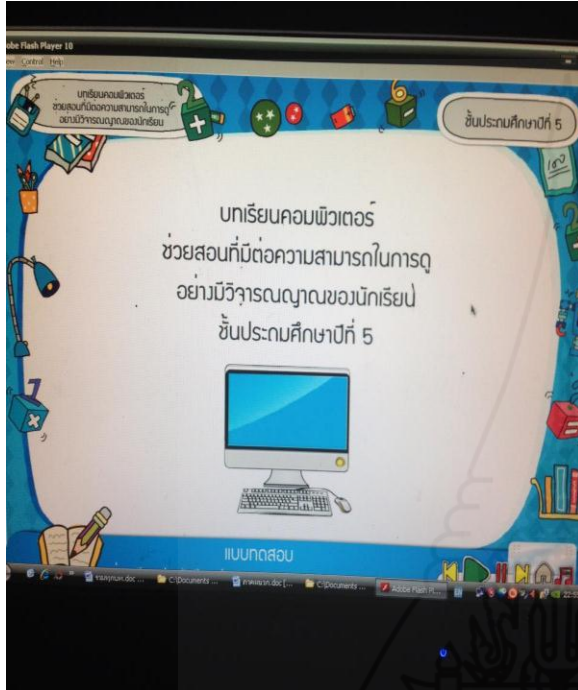
ภาคผนวก ข

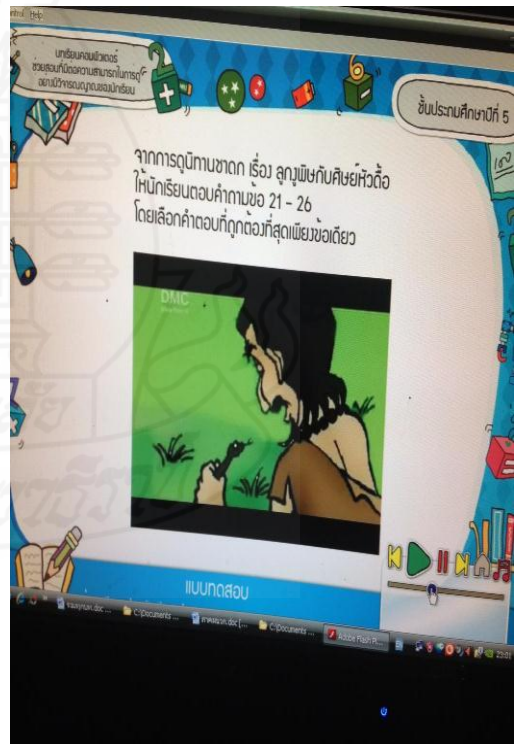
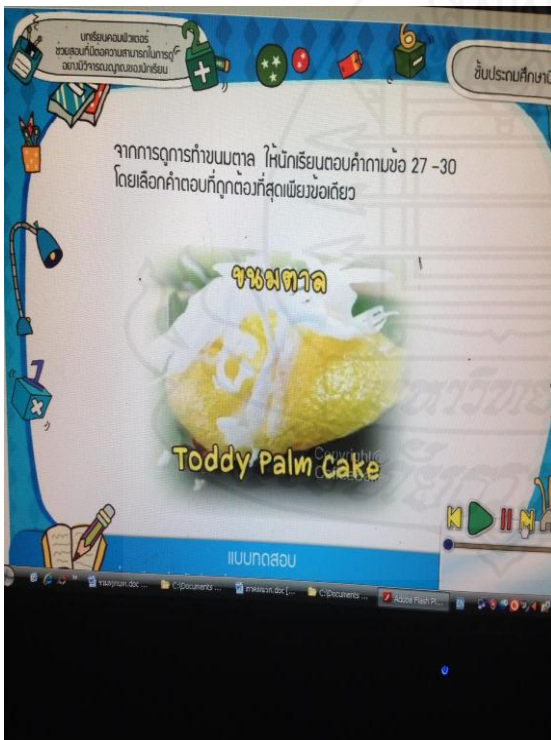
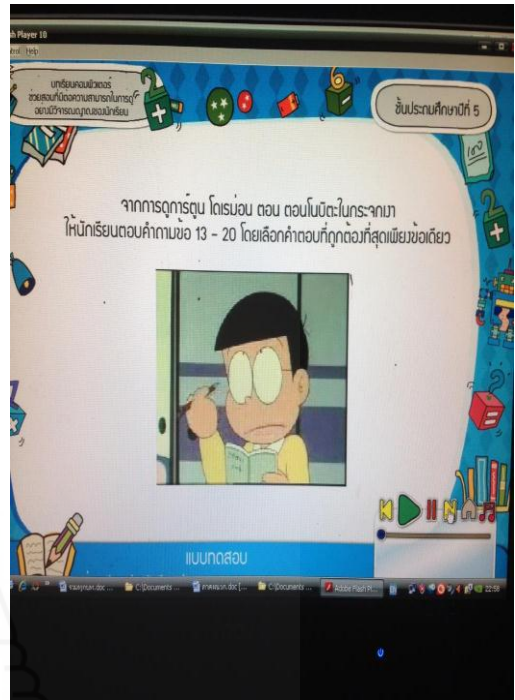
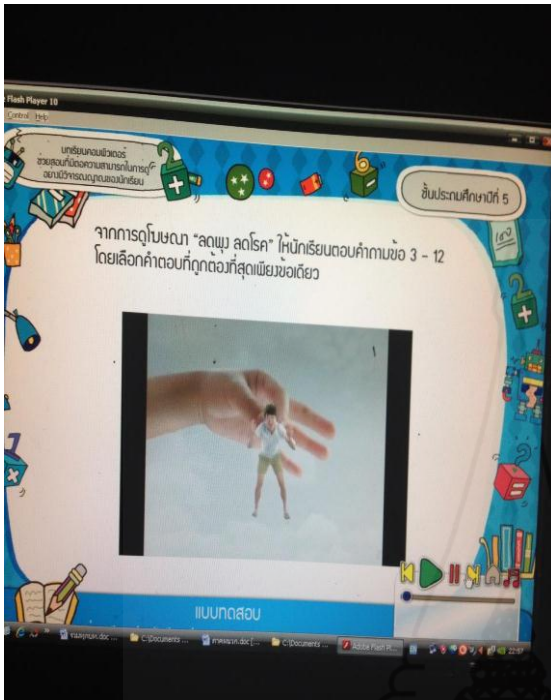
ตัวอย่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบ


แผนการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5





ข้อสอบวัดความสามารถก่อนเรียน
เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5


<p>นักเรียนดูรูปภาพที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ 1-3 ดังนี้</p>  <p>1. จากเหตุการณ์ในภาพจะเกิดผลกระทบที่ตามมาอย่างไร</p> <p>ก. การจราจรติดขัด ข. เกิดอาชญากรรม ค. เสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ง. การจราจร</p> <p>2. จากภาพดังกล่าวนักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด</p> <p>ก. ถนนลื่นเนื่องจากฝนตก ข. ขับแข่งทางโค้ง ค. เมาแล้วขับ ง. ขับรถโดยประมาท</p> <p>ดูโฆษณา ลดพุง ลดโรค แล้วตอบคำถาม http://www.youtube.com/watch?v=-zWp1u1jOak</p> <p>3. โฆษณานี้ต้องการสื่ออะไรแก่ผู้ดู</p> <p>ก. วิธีการออกกำลังกาย ข. โรคอ้วนอันตราย ค. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ง. ยักษ์ต้องการกินคนผอม</p>	<p>4. นักเรียนคิดว่าอาหารประเภทใดที่ให้แคลอรีน้อยที่สุด</p> <p>ก. น้ำพริก ข. ปลาทอด ค. ผัดผักรวม ง. ไข่เจียว</p> <p>5. นักเรียนคิดว่าโฆษณาชวนให้น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. น่าเชื่อถือ เพราะการนำเสนอไม่ได้เกินจากความเป็นจริง ข. น่าเชื่อถือ เพราะ คนอ้วนหุ่นไม่สวย ค. ไม่น่าเชื่อถือ เพราะ ไม่แน่ใจในการนำเสนอว่า เป็นจริง ง. ไม่น่าเชื่อถือ เพราะคนอ้วนกินอาหารที่มีประโยชน์</p> <p>6. โฆษณานี้ นักเรียนคิดว่าสมควรปฏิบัติตามหรือไม่</p> <p>ก. ไม่สมควร เพราะอาหารทุกอย่างมีประโยชน์ ข. ไม่สมควร เพราะ ไขมันมีประโยชน์ต่อร่างกาย ค. สมควร เพราะ ถ้าอ้วนสังคมน่ารังเกียจ ง. สมควร เพราะ โรคอ้วนเป็นการสะสมไขมันทำให้เส้นเลือดอุดตัน</p> <p>7. คำถามใดตรงจุดประสงค์ของการโฆษณาเรื่องนี้มากที่สุด</p> <p>ก. “อ้วนลงพุง” หมายความว่าอย่างไร ข. ไขมัน อยู่ในอาหารประเภทใดบ้าง ค. วิธีการหลีกเลี่ยงโรคอ้วนลงพุงต้องปฏิบัติอย่างไร ง. อ้วนลงพุงจะเกิดโรคใดตามมา</p>
--	---

<p>8. ถ้านักเรียนไม่ชอบอ้วนควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ไม่รับประทานอาหารที่มีโปรตีนมากเกินไป</p> <p>ข. ไม่รับประทานอาหารที่มีไขมันมากเกินไป</p> <p>ค. ไม่รับประทานอาหารที่มีวิตามินมากเกินไป</p> <p>ง. ไม่รับประทานอาหารที่มีเกลือแร่มากเกินไป</p> <p>9. คนที่ชอบทานอาหารที่มีไขมันทำให้เกิดภาวะโรคอ้วนลงพุงน่าจะเกิดจากสาเหตุในข้อใด</p> <p>ก. ชอบทานข้าวกับแกงส้ม</p> <p>ข. ชอบทานน้ำอัดลม</p> <p>ค. ชอบทานขนมกรุบกรอบ</p> <p>ง. ชอบทานแกงเขียวหวานหมึกยัดไส้</p> <p>10. ใครปฏิบัติตนได้เหมาะสมที่สุดเมื่อได้ดูโฆษณาเรื่องนี้</p> <p>ก. ชรินทรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>ข. ชลิตาออกกำลังกายแต่ทำที่ยากๆ</p> <p>ค. ประภัสสรออกกำลังกายตามความพอใจ</p> <p>ง. อวิดาออกกำลังกายประกอบเสียงเพลง</p>	<p>11. ข้อใดคือข้อเท็จจริงจากโฆษณาเรื่องนี้</p> <p>ก. ภาวะอ้วนเป็นการสะสมโปรตีนบริเวณช่วงเอวหรือช่องท้องในปริมาณที่มาก</p> <p>ข. ภาวะอ้วนเป็นการสะสมเกลือแร่บริเวณช่วงเอวหรือช่องท้องในปริมาณที่มาก</p> <p>ค. ภาวะอ้วนเป็นการสะสมไขมันบริเวณช่วงเอวหรือช่องท้องในปริมาณที่มาก</p> <p>ง. ภาวะอ้วนเป็นการสะสมวิตามินบริเวณช่วงเอวหรือช่องท้องในปริมาณที่มาก</p> <p>12. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นจากการดูโฆษณาเรื่องนี้</p> <p>ก. โฆษณาเรื่องนี้มีตัวละครสามตัว</p> <p>ข. คนอ้วนมีมากในสังคมปัจจุบัน</p> <p>ค. คนอ้วนไขมันจะอุดตันเส้นเลือด</p> <p>ง. แกว่งแขนเป็นวิธีลดพุง</p> <p>ดูการ์ตูน โดเรมอน ตอน โนบิตะในกระจกเงาแล้วตอบคำถาม</p> <p>http://www.youtube.com/watch?v=ta4wsbRGXmw</p> <p>13. การ์ตูน โดเรมอนมีต้นกำเนิดที่ประเทศใด</p> <p>ก. ญี่ปุ่น</p> <p>ข. จีน</p> <p>ค. เกาหลี</p> <p>ง. สิงคโปร์</p> <p>14. โดเรมอนเป็นสัตว์เลี้ยงชนิดใด</p> <p>ก. หมู ข. แมว</p> <p>ค. หมา ง. หนู</p> <p>15. ขนมอะไรที่โดเรมอนชอบกิน</p> <p>ก. ขนมเค้ก</p> <p>ข. ขนมโครายากิ</p> <p>ค. ขนมโมจิ ง. ขนมโตเกียว</p>
--	--

<p>16. โดเรมอนลี้วของวิเศษออกจากที่ใด</p> <p>ก. กระจเป้ากางเกง</p> <p>ข. กระจเป้าสะพาย</p> <p>ค. กระจเป้าลี้มิตีที่หน้าห้อง</p> <p>ง. กระจเป้าเสื้อ</p> <p>17. โดเรมอนอาศัยอยู่กับใคร</p> <p>ก. ไจแอนท์ ข. ชิสุกะ</p> <p>ค. โนบิตะ ง. ซึเนโอะ</p> <p>18. โนบิตะตัวจริงกับตัวปลอมแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>ก. ตัวปลอมใช้มือซ้ายเขียนหนังสือ</p> <p>ข. ตัวปลอมชอบเล่นของเล่น</p> <p>ค. ตัวปลอมไม่ใส่แว่นตา</p> <p>ง. ตัวปลอมมีนิสัยขี้เกียจ</p> <p>19. ข้อใดคือสาเหตุที่มีโนบิตะสองคน</p> <p>ก. ความประมาท</p> <p>ข. ความโลภมาก</p> <p>ค. ความขี้เกียจ</p> <p>ง. ความเห็นแก่ตัว</p> <p>20. ลำนวนไทยในข้อใดตรงกับความหมายของ “การได้ของมาโดยไม่ต้องลงทุน”</p> <p>ก. ทำนาบนหลังคน</p> <p>ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก</p> <p>ค. โลภมากลาภหาย</p> <p>ง. จับเสือมือเปล่า</p> <p>ดูนิทานชาดก เรื่อง ลูกงูพิษกับศิษย์หัวดี แล้วตอบคำถาม</p> <p>http://www.youtube.com/watch?v=2yqwBHihfsE</p>	<p>21. ข้อคิดที่ได้จากการดูนิทานชาดก เรื่อง ลูกงูพิษกับศิษย์หัวดีคือ</p> <p>ก. สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม</p> <p>ข. ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย</p> <p>ค. คบคนเช่นใดก็เป็นคนเช่นนั้น</p> <p>ง. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย</p> <p>22. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องควรรนำไปปฏิบัติในเรื่องใดจึงจะเกิดประโยชน์มากที่สุด</p> <p>ก. การคบเพื่อน</p> <p>ข. อย่าเป็นคนคือร้อนควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้อื่น</p> <p>ค. ควรมีความเมตตากรุณา</p> <p>ง. การกตัญญูรู้คุณ</p> <p>23. นิทานชาดก เรื่อง ลูกงูพิษกับศิษย์หัวดีมีเนื้อเรื่อง คล้ายกับเรื่องอะไร</p> <p>ก. ชาวนากับงูเห่า</p> <p>ข. ปลาบู่ทอง</p> <p>ค. กระจต่ายตื่นตูม</p> <p>ง. ราชสีห์กับหนู</p> <p>24. นิทานชาดกช่วยพัฒนานักเรียนในด้านใดน้อยที่สุด</p> <p>ก. คุณธรรมและจริยธรรม</p> <p>ข. จินตนาการ</p> <p>ค. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม</p> <p>ง. ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ</p>
---	---

<p>25. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่สอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุตรเศรษฐีบริจาคทรัพย์สมบัติจนหมด 2. ลูกศิษย์หัวคือเก็บงูพิษมาเลี้ยง 3. ลูกศิษย์หัวคือถูกงูพิษกัดจนตาย 4. ลูกงูอาศัยอยู่ในกระบอกไม้ไผ่ <p>ก. ข้อ 1 ข. ข้อ 2 ค. ข้อ 3 ง. ข้อ 4</p> <p>26. ข้อใดคือจุดประสงค์ในการแต่ง นิทานชาดก เรื่อง ลูกงูพิษกับศิษย์หัวคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. เพื่อให้คิดสอนใจ ข. เพื่อบอกความเป็นมาของชาดก ค. เพื่อให้ความรู้ ง. เพื่อสร้างจินตนาการ <p>นักเรียนดูการทำขนมตาล แล้วตอบคำถาม http://www.youtube.com/watch?v=yg2VXjdnKOO</p> <p>27. ลำดับขั้นที่ 3 ของการทำขนมตาลคือข้อใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เคี้ยวกะทิกับน้ำตาลทราย 2. กรองแป้ง หมักแป้งทิ้งไว้ 3. ผสมแป้ง ลูกตาลและกะทิที่เคี้ยว 4. นำไปนึ่ง <p>ก. ข้อ 1 ข. ข้อ 2 ค. ข้อ 3 ง. ข้อ 4</p>	<p>28. เครื่องมือเครื่องใช้ ที่มีลักษณะมีด้ามถือทั้งสองข้างชั้นล่าง ใสน้ำชั้นบนมีฝาปิด อุปกรณ์ชนิดนี้ใช้</p> <p>ทำอาหารประเภทใด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. ทอดอาหารให้กรอบ ข. ตุ่นอาหาร ค. ต้มอาหารให้เปื่อย ง. นึ่งอาหารให้สุก <p>29. ประโยชน์ที่ได้จากการใช้ผงฟูทำขนมตาลคือข้อใด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. ทำให้ขนมตาลมีรสชาติอร่อย ข. ทำให้ขนมตาลขึ้นฟูน่ารับประทาน ค. ช่วยเพิ่มสีส้มให้กับขนมตาล ง. ทำให้ขนมตาลสุกเร็วขึ้น <p>30. ขนมตาลให้สารอาหารประเภทใดมากที่สุด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. โปรตีน ข. ไขมัน ค. คาร์โบไฮเดรต ง. วิตามิน
--	--

ข้อสอบวัดความสามารถหลังเรียน
เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

<p>นักเรียนดูรูปภาพที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ 1-3 ดังนี้</p>  <p>1. จากเหตุการณ์ในภาพนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>เพื่อความปลอดภัย</p> <p>ก. เคารพกฎจราจร ข. ขับรถช้าๆ</p> <p>ค. ขับรถไม่ประมาท ง. หาเพื่อช้อนท้ายไปด้วย</p> <p>2. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด</p> <p>ก. ถนนลื่นเนื่องจากฝนตก</p> <p>ข. ขับแข่งทางโค้ง</p> <p>ค. เมาแล้วขับ</p> <p>ง. ขับรถโดยประมาท</p> <p>ดูโฆษณา ลดพุง ลดโรค แล้วตอบคำถาม http://www.youtube.com/watch?v=zWp1u1jOak</p> <p>3. “ไม่มีพุง ชีวิตก็รอด...ปลอดภัย” คำพูดนี้ต้องการสื่อ อะไร</p> <p>ก. วิธีการออกกำลังกาย</p> <p>ข. โรคอ้วนอันตราย</p> <p>ค. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์</p> <p>ง. ชีวีการต้องการกินคนผอม</p>	<p>4. นักเรียนคิดว่าอาหารประเภทใดที่ให้แคลอรีมากที่สุด</p> <p>ก. ปลาทอด ข. ปลานึ่งมะนาว</p> <p>ค. น้ำพริก ง. ผลไม้</p> <p>5. นักเรียนคิดว่าโฆษณาชุดนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. น่าเชื่อถือ เพราะ เมื่อลดพุงได้สุขภาพก็แข็งแรง</p> <p>ข. น่าเชื่อถือ เพราะ กินแล้วต้องออกกำลังกาย</p> <p>ค. ไม่น่าเชื่อถือเพราะอาหารทุกอย่างกินแล้วมีประโยชน์</p> <p>ง. ไม่น่าเชื่อถือเพราะ อาหารทุกประเภทมีประโยชน์</p> <p>6. โฆษณาชุดนี้นักเรียนคิดว่าสมควรปฏิบัติตามหรือไม่</p> <p>ก. ไม่สมควร เพราะ จะทำให้เราขาดสารอาหาร</p> <p>ข. ไม่สมควร เพราะ คนอ้วนร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง</p> <p>ค. สมควร เพราะ โรคอ้วนอันตราย</p> <p>ง. สมควร เพราะ จะได้ผอม</p> <p>7. คำถามใดตรงกับโฆษณา ลดพุง ลดโรค มากที่สุด</p> <p>ก. วิธีการวัดรอบเอวต้องทำอย่างไร</p> <p>ข. นอกจากการแกว่งแขนยังมีวิธีใดอีกที่ลดพุงได้</p> <p>ค. สาเหตุใดที่ทำให้เกิดโรคอ้วนลงพุง</p> <p>ง. อาหารชนิดใดรับประทานแล้วไม่อ้วน</p>
---	--

<p>8. ถ้านักเรียน ไม่อยากอ้วนควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ลดอาหารทอดอาหารมัน</p> <p>ข. ลดผักผลไม้</p> <p>ค. ลดของนึ่งของต้ม</p> <p>ง. ลดของเค็ม</p> <p>9. คนที่ชอบทานอาหารที่มีไขมันทำให้เกิดภาวะโรคอ้วนลงพุงน่าจะเกิดจากสาเหตุในข้อใด</p> <p>ก. ชอบทานน้ำพริกกะปิ</p> <p>ข. ชอบทานน้ำชาเขียว</p> <p>ค. ชอบทานขนมหวาน</p> <p>ง. ชอบทานข้าวขาหมู</p> <p>10. ชรินทรออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ชรินทรปฏิบัติตนได้เหมาะสมหรือไม่</p> <p>ก. ไม่เหมาะสม เพราะ การออกกำลังกายทุกวันทำให้เหนื่อย</p> <p>ข. ไม่เหมาะสมเพราะจะทำให้เสียเวลา</p> <p>ค. เหมาะสมเพราะทำให้ร่างกายแข็งแรง</p> <p>ง. เหมาะสมเพราะคนอ้วนต้องออกกำลังกายมากๆ</p> <p>11. ข้อใดคือข้อเท็จจริงจากโฆษณาเรื่องนี้</p> <p>ก. การออกกำลังกายช่วยลดพุงลดโรคได้</p> <p>ข. คนอ้วนเท่านั้นที่ต้องออกกำลังกาย</p> <p>ค. คนผอมคือคนที่ออกกำลังกายทุกวัน</p> <p>ง. คนอ้วนลงพุงเป็นคนที่มีความ</p>	<p>12. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นจากการดูโฆษณาเรื่องนี้</p> <p>ก. เลือกกินลดพุง ลดโรค</p> <p>ข. วัดพุงวัดผ่านสะดือจะต้องไม่เกินส่วนสูงหารสองถ้าเกินถือว่าอ้วน</p> <p>ค. โรคอ้วนเป็นโรคที่น่ากลัวมาก</p> <p>ง. อ้วนลงพุงโรคเพียบ</p> <p>ดูการ์ตูนโดเรมอน ตอน โนบิตะในกระจกเงาแล้วตอบคำถาม</p> <p>http://www.youtube.com/watch?v=ta4wsbRGXmw</p> <p>13. ของวิเศษที่โดเรมอนนำมาใช้คืออะไร</p> <p>ก. กระจกเพิ่มพูน</p> <p>ข. ไฟฉายย่อส่วน</p> <p>ค. คีบอร์ดไม้ไฟ</p> <p>ง. ผ้าคลุมล่องหน</p> <p>14. โดเรมอนมีหนวดกี่เส้น</p> <p>ก. 4 เส้น ข. 6 เส้น</p> <p>ค. 8 เส้น ง. 10 เส้น</p> <p>15. ลักษณะมือของโดเรมอนเป็นอย่างไร</p> <p>ก. รูปร่างแบนไม่มีนิ้วมือ</p> <p>ข. รูปร่างแบนมีนิ้วมือ</p> <p>ค. รูปร่างกลมสี่เหลี่ยมมีนิ้วมือ</p> <p>ง. รูปร่างกลมสี่เหลี่ยมมีนิ้วมือ</p> <p>16. โนบิตะใช้วิธีการใดโดยที่ไม่ต้องเสียเงินซื้อของเล่น</p> <p>ก. ขอยืมของเล่นเพื่อนเล่น</p> <p>ข. ใช้กระจกเพิ่มพูนของโดเรมอน</p> <p>ค. ให้คุณแม่ซื้อของเล่น</p> <p>ง. เก็บเงินซื้อของเล่นเอง</p>
---	--

<p>25. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่สี่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บุตรเศรษฐีบริจาคทรัพย์สมบัติจนหมด 2. ลูกศิษย์หัวคือเก็บงูพิษมาเลี้ยง 3. ลูกศิษย์หัวคือถูกงูพิษกัดจนตาย 4. ลูกงูอาศัยอยู่ในกระบอกไม้ไผ่ <p>ก. ข้อ 1 ข. ข้อ 2 ค. ข้อ 3 ง. ข้อ 4</p> <p>26. ปมาโท มจฺจุโน ปทํ หมายความว่าอย่างไร</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ข. ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย ค. คบคนเช่นใดก็เป็นคนเช่นนั้น ง. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย <p>นักเรียนดูการทำขนมตาล แล้วตอบคำถาม http://www.youtube.com/watch?v=yg2VXjdnK00</p> <p>27. ขั้นที่ 3 ของการทำขนมตาลคือข้อใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เคี้ยวกะทิกับน้ำตาลทราย 2. กรองแป้ง หมักแป้งทิ้งไว้ 3. ผสมแป้ง ลูกตาลและกะทิที่เกี่ยวข้อง 4. นำไปนึ่ง <p>ก. ข้อ 1 ข. ข้อ 2 ค. ข้อ 3 ง. ข้อ 4</p> <p>28. การนึ่งอาหารให้สุกใช้ภาชนะใด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. กระทะ ข. ลังถึง ค. เตอบ ง. หม้อต้ม 	<p>29. ขนมตาลชั้นฟูน่ารับประทานเกิดจากการใช้สิ่งใด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. มะพร้าว ข. ผงฟู ค. น้ำตาลทราย ง. ผงชูรส <p>30. ขนมตาลให้สารอาหารประเภทใดน้อยที่สุด</p> <ol style="list-style-type: none"> ก. โปรตีน ข. ไขมัน ค. คาร์โบไฮเดรต ง. วิตามิน
--	--

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ดูการ์ตูนนินจาฮาโตริ ตอนรักษาโรคจี้เกียจ) จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การ์ตูนโทรทัศน์เป็นสื่อที่ใกล้ตัวนักเรียนมาก ในการดูการ์ตูนผู้จะต้องใช้วิจารณญาณในการดู เพื่อจับใจความสำคัญ แสดงความรู้ความคิด ตีความจากเรื่องที่ดูได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นได้
2. ดูแล้วลำดับเหตุการณ์ได้
3. ดูแล้วตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ดูได้

เนื้อหาสาระ

การ์ตูนนินจาฮาโตริ ตอนรักษาโรคจี้เกียจ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมมาตามนัด โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย สลับกันเล่นเป็นฝ่ายไปคำ และทายคำจากภาพ แล้วสนทนากับนักเรียนถึงสาเหตุที่นักเรียนสามารถทายภาพได้ถูกต้อง การดูจะทำให้เห็นภาพสิ่งของต่างๆ แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ ตีความ แปลความ และประเมินค่าได้ เช่นการดู รายการโทรทัศน์ การดูการ์ตูน

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้กับนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูแนะนำเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำข้อสอบก่อนเรียน
3. ศึกษาเนื้อหา แล้วทำกิจกรรมเรื่องที่ 1 การดูอย่างมีวิจารณญาณ การ์ตูน เรื่อง นินจาฮาโตริ ตอนรักษาโรคจี้เกียจ มีรายละเอียดโดยย่อดังนี้ เคนอิจินอนฝันว่าแก๊งให้ตนเองเป็นคนไม่ดีในสายตาของครู พอตื่นจากความฝันก็ไม่อยากไปโรงเรียนจนแก๊งโกหกว่าไม่สบายเคมมากจึงรับ

อาสาจะมาเยี่ยม เคนอิจิจึงแก้งไม้สบายมากยิ่งขึ้น เคนมากิจึงไปตามหมอมารักษาเพราะรู้ว่า เคนอิจิแก้งป่วย เมื่อรพพยาบาลมาเคนอิจิจึงหายจากการแก้งป่วย ฮาโตรีจึงรับอาสาช่วยรักษาโรค จี้เก็ช โดยปลอมตัวเป็นหมอมารักษา

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 1
4. ครูสุ่มให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเอง

ขั้นสรุป

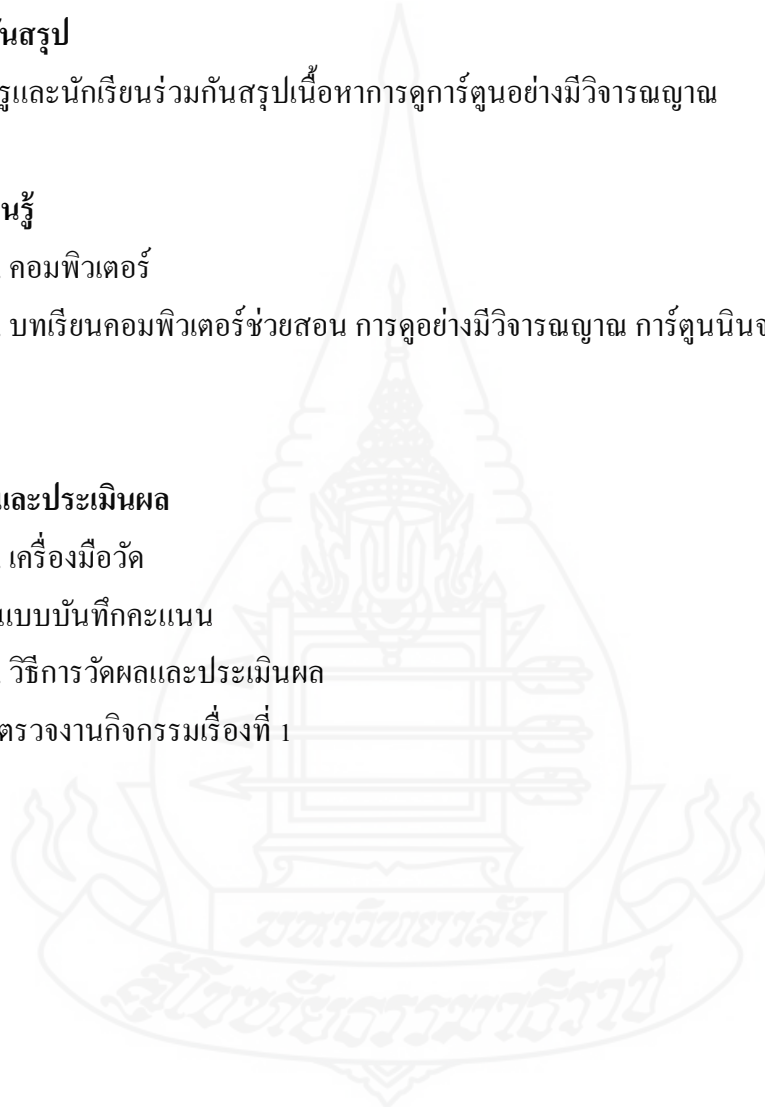
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการดูการ์ตูนอย่างมีวิจารณญาณ

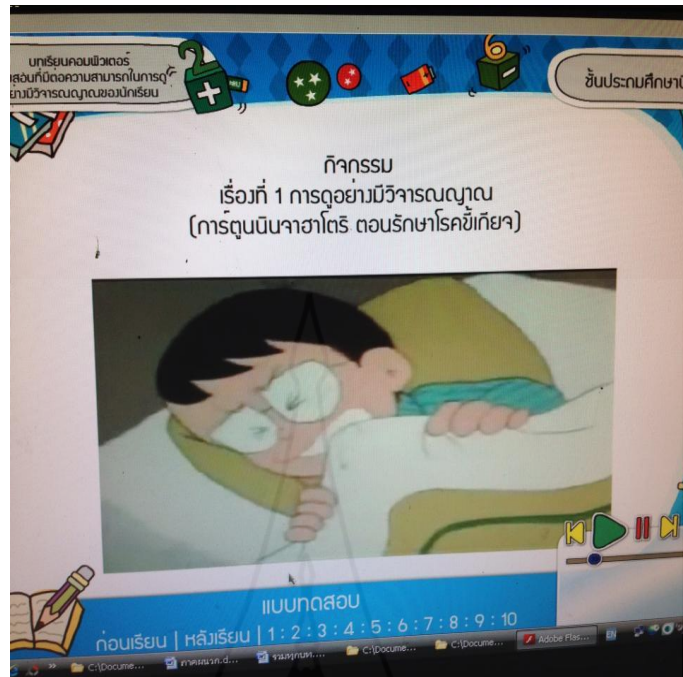
สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ การ์ตูนนินจาฮาโตรี ตอนรักษาโรคจี้เก็ช

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจสอบงานกิจกรรมเรื่องที่ 1





<http://www.youtube.com/watch?v=Or1fuugFJnA>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การ์ตูนนิทานฮาโตริมีต้นกำเนิดที่ประเทศใด

ก. ประเทศญี่ปุ่น	ข. ประเทศจีน
ค. ประเทศเกาหลี	ง. ประเทศฮ่องกง
2. ใครที่ส่งเสียงร้องนินๆๆ

ก. เคนอิจิ	ข. ฮาโตริ
ค. ยูเมโกะ	ง. เคมุมากิ
3. นินจาใช้วิชาอะไรในการไปไหนมาไหน

ก. วิชาหะนะ	ข. วิชาเดินเบาๆ
ค. วิชาตัวเบา	ง. วิชาพรางตัว
4. อาวุธของเคมูมากิคืออะไร

ก. ดาบ	ข. มีด
ค. ดาวกระจาย	ง. ธนู

5. เมื่อนักเรียนคุณครูต้นนินจาฮาโตริ ตอน รักษาโรคลี้เกียจ นักเรียนจะตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเรื่องว่าอย่างไร
- ก. เคนอิจิกลัวอะไร
ข. เหตุใดเคนอิจิจึงไม่ไปโรงเรียน
- ค. อาวุธของฮาโตริคืออะไร
ง. ใครปลอมตัวเป็นหมอ
6. จงเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง
1. เคนอิจิฝันว่าโดนแก๊ง
 2. ฮาโตริปลอมตัวเป็นคุณหมอ
 3. เคนุมากิมาเยี่ยมเคนอิจิ
 4. เคนอิจิแก๊งป่วย
 5. เคนอิจิสำนึกได้จะไปโรงเรียน
- ก. 1 2 3 4 5
ข. 2 3 4 5 1
- ค. 1 4 3 2 5
ง. 4 1 2 3 5
7. พฤติกรรมใดของตัวละครที่นักเรียนคิดว่าไม่ควรกระทำตาม
- ก. เคนอิจิ
ข. ฮาโตริ
- ค. ยูเมโกะ
ง. คุณแม่ของเคนอิจิ
8. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแก้ปัญหาของฮาโตริ
- ก. เห็นด้วยเพราะเคนอิจิต้องได้รับการลงโทษ
- ข. เห็นด้วยเพราะการโกหกเป็นสิ่งไม่ดี
- ค. ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นการกระทำที่รุนแรง
- ง. ไม่เห็นด้วยเพราะเคนอิจิเป็นเด็กที่อ่อนแอ
9. สาเหตุใดที่ทำให้เคนอิจิไม่ยอมไปโรงเรียน
- ก. กลัวคุณครู
ข. ตื่นสาย
- ค. ไม่ได้ทำการบ้าน
ง. กลัวเคนุมากิแก๊ง
10. ข้อคิดที่ได้จากการดูการ์ตูนเรื่องนี้
- ก. การโกหกเป็นสิ่งไม่ดี
ข. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
- ค. เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
ง. ควรให้อภัยซึ่งกันและกัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ดูการ์ตูน โดเรมอน ตอน ไม่ใจเย็น)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การ์ตูนโทรทัศน์เป็นสื่อที่ใกล้ตัวนักเรียนมาก ในการดูการ์ตูนผู้จะต้องใช้วิจารณญาณในการดู เพื่อจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แสดงความรู้ความคิด ตีความจากเรื่องที่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องได้
2. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้
3. ดูแล้ววิเคราะห์ความมีเหตุผลจากเรื่องได้
4. ดูแล้วสรุปข้อคิดได้

เนื้อหาสาระ

การ์ตูน โดเรมอน ตอน ไม่ใจเย็น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพ 2 ภาพ มาให้นักเรียนดู ซึ่งภาพทั้งสองจะมีความแตกต่างกัน
2. ให้นักเรียนสังเกตภาพแล้ววงกลมจุดที่แตกต่างกันของภาพ กำหนดเวลาให้ 5 นาที

นักเรียนคนคนใดวงกลมได้หาจุดแตกต่างได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

3. ครูและนักเรียนสนทนาถึงการเป็นคนช่างสังเกต ในการสังเกตโดยใช้สายตา สังเกตความเหมือน ความแตกต่าง รู้จักจำแนก และจัดประเภท

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการดู
 - ทำให้มีนิสัยแสวงหาความรู้
 - รู้จักคิด วิเคราะห์ มีวิจารณญาณ

- รู้จักเลือกคู่สิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์
- ได้รับความเพลิดเพลิน

2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ การ์ตูน เรื่อง โดเรม่อน ตอน ไม้ใจเย็น โดยมีเรื่องย่อดังนี้ โนบิตะโดนทุกคนตำหนิ จึงไปร้องไห้กับโดเรม่อน แล้วโทษ โจอแอนที่ว่าผิด บ่นว่าตัวเองทำอะไรก็ผิด โดเรม่อนจึงใช้ของวิเศษคือไม้ใจเย็นปิดปาก คนที่โดนไม้ใจเย็นปิดปากก็จะไม่โกรธ โนบิตะจึงใช้ไม้ใจเย็นกับโจแอนท์เพื่อช่วยเพื่อนๆ ซึเนโอะแย่งไม้ใจเย็นไปแก๊งโจแอนท์โดยทำให้โกรธมากๆ แต่ผลของไม้ใจเย็นถ้าใช้กับใครมากๆ ความโกรธจะฝังแน่นแล้วจะระเบิดออกมา ซึเนโอะจึงโดนระเบิดความโกรธของโจแอนท์

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 2
4. ครูสุ่มให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเอง

ขั้นสรุป

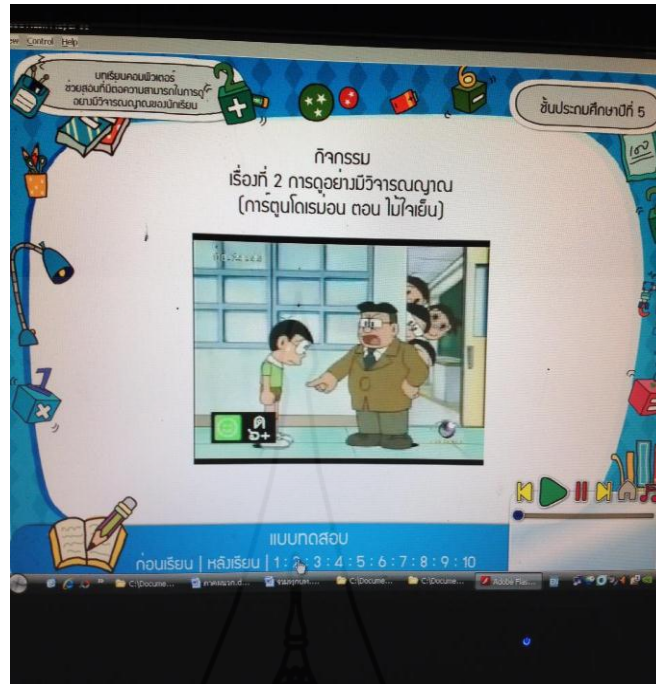
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการดูการ์ตูนอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ การ์ตูน โดเรม่อน ตอน ไม้ใจเย็น

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจงานกิจกรรมเรื่องที่ 2



<http://www.youtube.com/watch?v=HujMwLCZhos>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ของวิเศษที่โดเรมอนให้แก่โนบิตะคืออะไร

ก. คอปเตอร์ไม้ไฟ	ข. ดินสอคอมพิวเตอร์
ข. ไฟฉายย่อส่วน	ง. ไม้ใจเย็น
2. ของวิเศษที่โดเรมอนให้โนบิตะมีประโยชน์อย่างไร

ก. เมื่อชี้ไปที่ใครคนนั้นจะใจเย็น	ข. เมื่อนำไปสัมผัสที่แขนจะหายโมโห
ค. เมื่อนำไปปิดปากใครความโมโหก็จะหายไป	ง. เมื่อนำไปปิดปากใครจะทำให้ตั้งใจเรียน
3. ใครที่เป็นผู้ช่วยเหลือโนบิตะเมื่อได้รับความเดือดร้อน

ก. ไจแอนท์	ข. โดเรมอน
ค. ชิสุกะ	ง. ซึเนโอะ
4. เหตุผลที่โนบิตะใช้ไม้ใจเย็นกับไจแอนท์เพราะอะไร

ก. เพราะชี้เกี้ยว	ข. เพราะอ่อนแอ
ค. เพราะชี้โมโหและชอบแกล้งเพื่อน	ง. เพราะเอาแต่ใจตัวเอง

5. ผลของการใช้ดอกไม้ใจเย็นกับใจแอนท์มากๆ เป็นอย่างไร
- | | |
|---------------------------|-------------------|
| ก. เกิดการเคียดแค้นเก็บกด | ข. เกิดการขมขื่น |
| ค. เกิดการปลงตก | ง. เกิดการผิดหวัง |
6. นักเรียนคิดว่าตัวละครตัวใดที่ไม่สมควรนำมาเป็นแบบอย่าง
- | | |
|--------------------|------------|
| ก. โดเรมอน | ข. โนบิตะ |
| ค. คุณแม่ของโนบิตะ | ง. ซึเนโอะ |
7. จากการทำของซึเนโอะตรงกับสุภาษิตในข้อใด
- | | |
|-----------------------------|-----------------------------------|
| ก. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน | ข. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว |
| ค. กวนน้ำให้ขุ่น | ง. หน้าเนื้อใจเสือ |
8. ข้อใดไม่ปรากฏในเรื่อง โดเรมอนตอน ไม้ใจเย็น
- | | |
|---------------------------------|----------------------------------|
| ก. โนบิตะ โคนคุณครูคู | ข. ซึเนโอะแย่งไม้ใจเย็นจากโนบิตะ |
| ค. โนบิตะใช้ไม้ใจเย็นกับใจแอนท์ | ง. ซึสูกะให้ดอกไม้กับโนบิตะ |
9. การดูการ์ตูนโดเรมอนตอน ไม้ใจเย็น นักเรียนดูเพื่อจุดมุ่งหมายใด
- | | |
|------------------------------|--------------------------|
| ก. ดูเพื่อจรรโลงใจ | ข. ดูเพื่อความเพลิดเพลิน |
| ค. ดูเพื่อเสริมสร้างสติปัญญา | ง. ดูเพื่อการปฏิบัติตาม |
10. จากการดูการ์ตูนโดเรมอนตอน ไม้ใจเย็นนักเรียนได้รับประโยชน์ในข้อใดมากที่สุด
- | | |
|----------------------------------|-----------------------|
| ก. นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ | ข. เข้าใจเรื่องราวได้ |
| ค. วิเคราะห์และวินิจฉัยเรื่องได้ | ง. ได้รับความสนุกสนาน |

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (โฆษณา Dtac ใช้มือถือแต่พอดี)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

โฆษณาในปัจจุบันนั้นมีความหลากหลายในการนำเสนอ และได้นำเสนอออกมาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ทางสิ่งพิมพ์ หรือแม้กระทั่งทางอินเทอร์เน็ต โฆษณาเป็นสื่อที่ถูกออกแบบมาเพื่อดึงดูดความสนใจที่จะให้ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ ดังนั้นนักเรียนจึงควรมีวิจารณญาณในการดูโฆษณา เพื่อสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประเมินค่าว่าโฆษณานั้นดีหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือขนาดไหน และควรจะต้องตัดสินใจซื้อสินค้าหรือรับบริการนั้นหรือไม่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. คุณแล้วตอบคำถามได้
2. คุณแล้วสามารถตัดสินใจปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามได้
3. คุณแล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องได้
4. คุณแล้วสรุปข้อคิดได้

เนื้อหาสาระ

โฆษณา Dtac ใช้มือถือแต่พอดี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ โฆษณาจากโทรทัศน์ที่นักเรียนเห็นอยู่ทุกวัน เกี่ยวกับขนมกรุบกรอบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโฆษณาที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมติที่เล่นว่าเชื่อถือได้มากน้อยแค่ไหน การดูสื่อต่างๆ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือผู้ดูได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์รวดเร็วทันใจและมีความสนุกสนาน ข้อเสียหากขาดวิจารณญาณในการดูอาจถูกหลอกลวงหรือได้รับอันตรายได้

ขั้นสอน

1. ครุ นำสนทนาโยงเข้าเรื่อง การดูโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ การโฆษณา คือการชี้แจงเหตุผลต่างๆต่อสาธารณชนโดยมุ่งหมายที่จะขาย หรือช่วยให้การขายสินค้าหรือบริการนั้นๆ ได้ผลดียิ่งขึ้น หรือเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารได้เห็นคล้อยตามหรือปฏิบัติตามคำเชิญชวนให้ซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ

2. ครูอธิบายจุดมุ่งหมายของการดู

- ดูเพื่อความรู้
- ดูเพื่อการปฏิบัติตาม
- ดูเพื่อให้เกิดการคิดและตัดสินใจ
- ดูเพื่อความบันเทิงและผ่อนคลาย
- ดูเพื่อสัมผัสธรรมชาติและ ความงามของจิตใจ

3. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ โฆษณา เรื่อง Dtac ใช้มือถือแต่พอดี โดยมีเรื่องย่อ ดังนี้ เราเคยสังเกต หรือเคยรู้สึกกันไหมว่า คนรอบข้างในปัจจุบันแต่ละคนสื่อสารกันมากขึ้น แต่กลับดูเหมือนว่าจะเราจะอยู่ไกลกันไปทุกทีทุกที จะมีโลกส่วนตัวกันมากขึ้น สังคมเราก็เปลี่ยนไป ไม่สนใจรอบข้าง จนบางครั้งอาจมองข้ามคนที่อยู่รอบข้างเราไป ไม่ว่าจะ เป็นเพื่อน พี่น้อง และครอบครัว บางครั้งเรานัดไปทานข้าวกับเพื่อนแทนที่จะได้คุยกัน แต่สิ่งที่แทนที่การคุยกัน คือการฟังเสียงเพื่อนเรารู้อยู่กับใครก็ไม่รู้ที่อยู่ในจอสีเหลี่ยมเล็กๆ นั่นเอง และทำให้คิดได้ว่า "การสื่อสารช่วยให้คนอยู่ไกลเหมือนอยู่ใกล้ แต่บางครั้งคนอยู่ใกล้เหมือนอยู่ไกล" โฆษณาของ Dtac ใช้แนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงสังคมในยุคสมัยนี้ "ใช้มือถือแต่พอดี ปิดเพื่อเปิดรับคนรอบข้างบ้าง" เพื่อเป็นการเตือนสติคนเราได้เป็นอย่างดี "ควรใช้โทรศัพท์แต่พอดี" เพื่อที่จะเปิดรับรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และหันมาสนใจคนรอบข้างบ้างกันมากขึ้น

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 3 ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4. นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา การดูโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

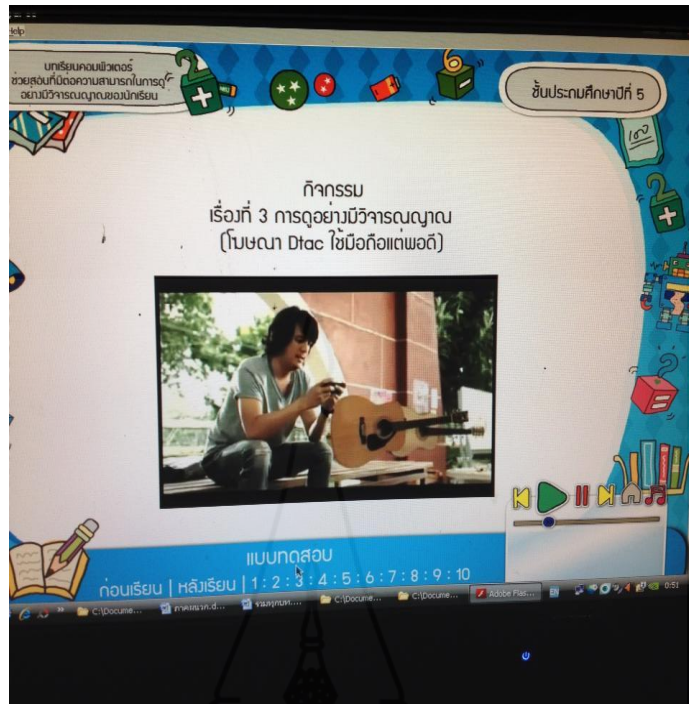
สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ โฆษณา เรื่อง เรื่อง Dtac ใช้มือถือแต่พอดี

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจสอบงานกิจกรรมเรื่องที่ 3





<http://www.youtube.com/watch?v=zriBdZsldxQ>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การรับสารประเภทใดจำเป็นต้องวิเคราะห์และวิจารณ์ให้มากที่สุด

ก. บทเพลง	ข. ประกาศ
ค. โฆษณา	ง. ภาพเขียน
2. การกระทำของผู้ใดเป็นการดูอย่างมีวิจารณญาณ

ก. ชรินทร์ดูโฆษณา Dtac ก็รีบไปซื้อโทรศัพท์มือถือใช้ทันที	ข. ชลิตาเห็น โฆษณา ของ Dtac ก็สอบถามถึงข้อมูลประสิทธิภาพกับตัวแทนจำหน่าย
ค. ประภัสสรชื่นชอบคาราที่ใช้ในการโฆษณา	ง. อวิดาเห็นเพื่อนใช้โทรศัพท์ราคาแพงก็ลองซื้อมาใช้บ้าง
3. ข้อใดคือลักษณะเด่นของข้อความนี้ “ปิดเพื่อเปิดรับคนรอบข้างบ้าง”

ก. ใช้คำที่ก่อให้เกิดภาพพจน์	ข. ใช้คำที่มีจังหวะคล้องจอง
ค. ใช้คำที่ก่อให้เกิดการเปรียบเทียบ	ง. ใช้คำที่มีความหมายโดยนัย
4. “ใช้มือถือแต่พอดี” คำพูดนี้ เตือนใจผู้ดูโฆษณาในข้อใด

ก. ความปลอดภัย	ข. ความประหยัด
ค. การได้รับการยกย่อง	ง. ความสะดวกสบาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ดูโฆษณา กระทิงแดง เป้าหมายดี ๆ)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

โฆษณาในปัจจุบันนั้นมีความหลากหลายในการนำเสนอ และได้นำเสนอออกมาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ทางสิ่งพิมพ์ หรือแม้กระทั่งทางอินเทอร์เน็ต โฆษณาเป็นสื่อที่ถูกออกแบบมาเพื่อดึงดูดความสนใจที่จะให้ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ ดังนั้นนักเรียนจึงควรมีวิจารณญาณในการดูโฆษณา เพื่อสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประเมินค่าว่าโฆษณานั้นดีหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือขนาดไหน และควรจะต้องตัดสินใจซื้อสินค้าหรือรับบริการนั้นหรือไม่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องได้
2. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้
3. ดูแล้วสรุปข้อคิดได้

เนื้อหาสาระ

โฆษณา กระทิงแดง เป้าหมายดี ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของเราต้องผูกพันกับการโฆษณาทุกประเภท เพราะเราต้องเลือกใช้สินค้าต่างๆ เราจึงต้องใช้วิจารณญาณในการรับสารจากสื่อโฆษณา
2. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างโฆษณาประเภทต่างๆ คนละ 5 ประเภท
3. ตุ่มนักเรียนออกมาบอกถึงเหตุผลที่ชอบโฆษณาประเภทต่างๆ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายว่าการดูเป็นการตัดสินใจและวินิจฉัยเพื่อประเมินค่านำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง ว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ ซึ่งการตัดสินใจมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

2. ครูนำแผ่นภาพโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์ นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ วิพากษ์ เกี่ยวกับภาพโฆษณา

3. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ โฆษณา กระทั่งแดงเป้าหมายดีๆ โดยมีรายละเอียดๆดังนี้ เป้าหมายในชีวิต ทำให้เราลืมอะไรไปบ้าง? ลืมกินข้าว ลืมกลับบ้าน ลืมรดน้ำต้นไม้ ลืมเก็บบ้าน ลืมใส่ใจ ลืมดูแลตัวเอง ลืมเรื่องเก่าๆ ลืมเวลา ลืมเป้าหมาย ที่ควรทำเพื่อใครบางคน คนที่รักเรามากที่สุด"เป้าหมายในชีวิต อาจเป็นเพียงการทำให้คนที่เรารัก มีความสุข"

4. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 4

5. ครูสุ่มนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นจากโฆษณาที่ดู

ขั้นสรุป

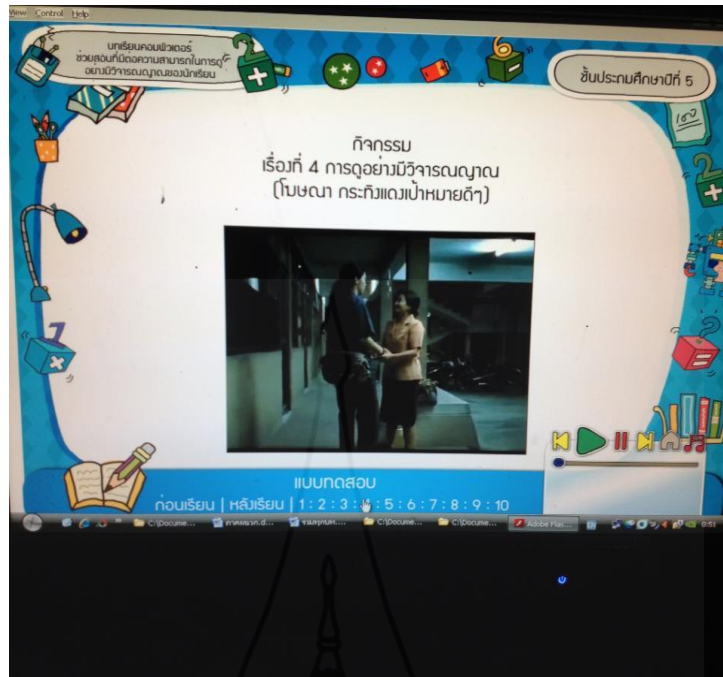
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา ในการดูโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณเรื่องที่ดูมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ให้ประโยชน์และแง่คิดในการสร้างสรรค์ เนื้อหาต้องมีความน่าเชื่อถือ

สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ โฆษณา กระทั่งแดงเป้าหมายดีๆ
3. แผ่นภาพโฆษณา

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจงานกิจกรรมเรื่องที่ 4



<http://www.youtube.com/watch?v=2GiNpsB3qiY>

หลังจากดูโฆษณา กระจกแอมป์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของการโฆษณาคือข้อใด

ก. คิดคำไรจากผู้ซื้อ	ข. เรียกร้องให้คนมาชมสินค้า
ค. แสดงผลงานผ่านสื่อ	ง. ขายสินค้าและบริการ
2. “เป้าหมายในชีวิต อาจจะเป็นการทำให้ใครสักคนมีความสุข” คำพูดนี้เป็นอย่างไร

ก. เป็นข้อเสนอแนะ	ข. เป็นความคิดสร้างสรรค์
ค. เป็นข้อเท็จจริง	ง. เป็นคำสั่งสอน
3. จากโฆษณาเรื่องนี้สังคมสมัยใหม่มองข้ามสิ่งใดไป

ก. ความดี	ข. ความสุขในชีวิต
ค. ความรักในครอบครัว	ง. วัฒนธรรมไทย
4. โฆษณาเรื่องนี้ต้องการสื่ออะไรแก่ผู้ชม

ก. ความสำเร็จของชายหนุ่ม	ข. ความกตัญญู
ค. ผู้ชายจี๊ดม	ง. ควรทำให้คนที่รักเรามีความสุข
5. จากคำพูดที่ว่าเป้าหมายมีไว้พุ่งชน เป็นการสื่อสารประเภทใด

ก. โน้มน้าวใจ	ข. จรรโลงใจ
ค. ให้ความรู้	ง. ปลุกใจ

6. โฆษณาที่นักเรียนดูขายอะไร

ก. น้ำอัดลม

ข. ประกันชีวิต

ค. เครื่องดื่มชูกำลัง

ง. ขายน้ำชาเขียว

7. นักเรียนดูโฆษณาเรื่องนี้แล้วสามารถเล่าเรื่องได้ แสดงว่านักเรียนปฏิบัติในข้อใด

ก. ดูด้วยความซาบซึ้ง

ข. ดูอย่างผ่อนคลาย

ค. ดูอย่างมีวิจารณญาณ

ง. ดูด้วยความสนุกสนาน

8. การดูโฆษณาเรื่องนี้ที่นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการดูอย่างไร

ก. ดูเพื่อให้ได้ข้อคิด

ข. ดูเพื่อให้ได้ความรู้

ค. ดูให้เกิดความเพลิดเพลิน

ง. ดูเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง

9. ถ้านักเรียนจะรู้เท่าทันสื่อโฆษณาควรฝึกฝนในด้านใด

ก. ความไวในการรับสื่อ

ข. ด้านการส่งเสริมความคิด

ค. การประชาสัมพันธ์

ง. ทักษะการคิดวิเคราะห์

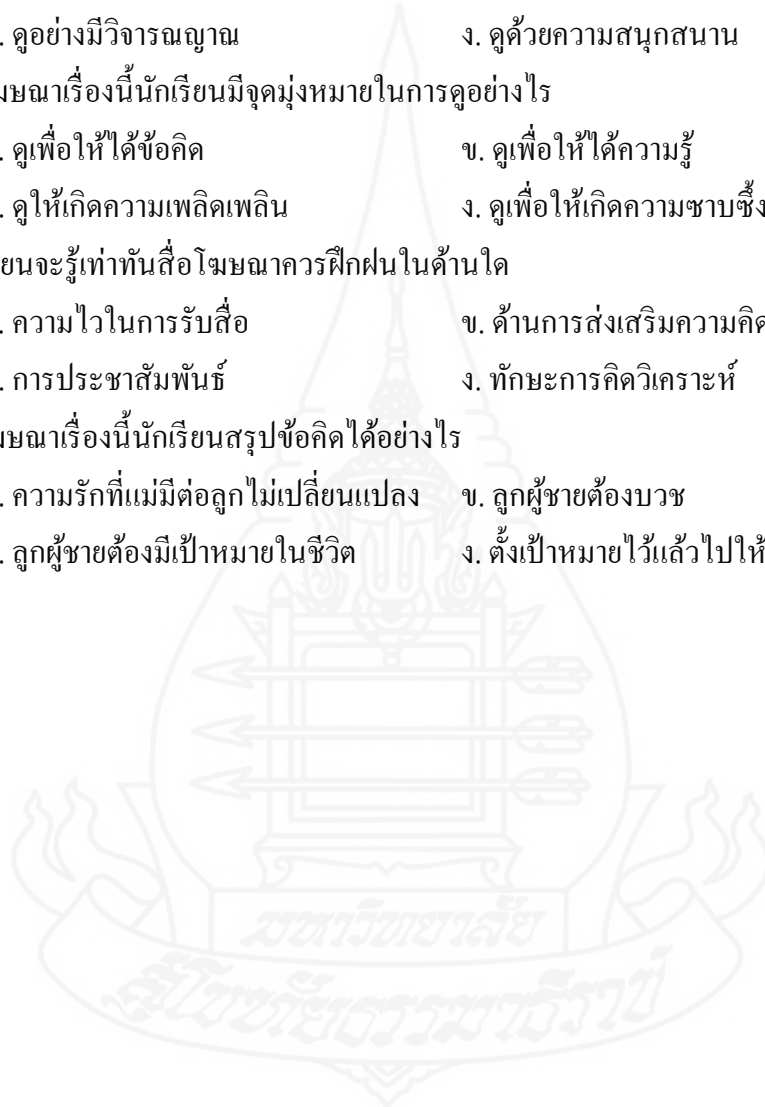
10. จากโฆษณาเรื่องนี้ที่นักเรียนสรุปข้อคิดได้อย่างไร

ก. ความรักที่แม่มีต่อลูกไม่เปลี่ยนแปลง

ข. ลูกผู้ชายต้องบวช

ค. ลูกผู้ชายต้องมีเป้าหมายในชีวิต

ง. ตั้งเป้าหมายไว้แล้วไปให้ถึง



แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ข่าว ต้อนรับน้อง เมย์ รัชนกกลับไทยหลังคว้าแชมป์โลก)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ในยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีการแข่งขันในการนำเสนอข่าวของสื่อในแขนงต่างๆ ที่ต้องการให้ข่าวที่นำเสนอได้รับความสนใจจากผู้บริโภคข่าว ทำให้การนำเสนอข้อมูลอาจจะคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ดังนั้นนักเรียนจะต้องดูข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง สรุปความ เพื่อประกอบการตัดสินใจที่จะเชื่อหรือสรุปข้อมูลที่รับอย่างถูกต้องเพื่อสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้องเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องที่ดูได้
2. ดูแล้วลำดับเหตุการณ์จากเรื่องได้
3. ดูแล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

ข่าว ต้อนรับน้อง เมย์ รัชนก กลับไทยหลังคว้าแชมป์โลก

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพข่าว แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากข่าวดังกล่าว
2. ครูให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากตัวอย่างข่าวถึงความสำคัญของการแยกแยะ

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข่าวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายว่า การดูข่าวนั้น จะต้องจับใจความสำคัญว่า ข่าวนั้นกล่าวถึงอะไร หรือ ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ ข่าว ต้อนรับน้อง
 เมย์ รัชก กลับไทยหลังคว้าแชมป์โลก โดยมีเรื่องย่อดังนี้ บรรยากาศการต้อนรับน้องเมย์ รัชก
 อินทนนท์ที่กลับเมืองไทยหลังเอาชนะลีเสี่ยวรูนักแบดมินตันมือ 1 โลกชาวจีนคว้าแชมป์โลก World
 Championships สำเร็จ น้องเมย์ รัชก อินทนนท์ นักแบดมินตันสาววัย 18 ปีของไทยที่เพิ่งได้
 แชมป์แบดมินตันโลก 2013 เดินทางกลับถึงประเทศไทยแล้วด้วยเที่ยวบิน ทีจี 679 โดยมีแฟนกีฬา
 ชาวไทยต่างมารอรับเป็นจำนวนมากนอกจากนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
 พร้อมด้วยเจ้าวรวงศ์เชอพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ โปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์ นำช่อดอกไม้พระราชทานมามอบให้น้องเมย์ที่สนามบินสุวรรณภูมิด้วย เช่นเดียวกับสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์ นำช่อดอกไม้พระราชทานมอบ
 ให้กับน้องเมย์

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 5

ขั้นสรุป

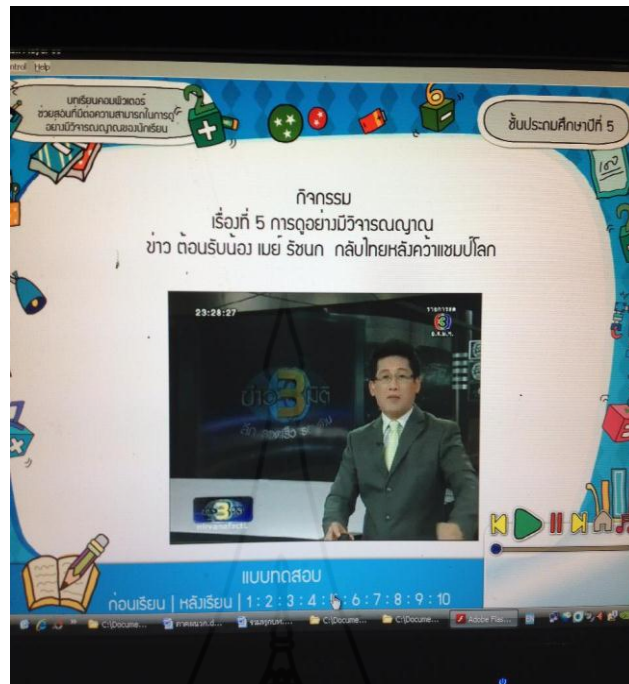
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา ประสพการณ์ในการเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. ภาพข่าว
2. คอมพิวเตอร์
3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ ข่าว ต้อนรับน้อง เมย์ รัชก
 กลับไทยหลังคว้าแชมป์โลก

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจสอบงานกิจกรรมเรื่องที่ 5



<http://www.youtube.com/watch?v=zLd9prGMaJ0>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ถ้าต้องการรู้เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ควรเลือกสารประเภทใด

ก. ข่าว	ข. สารคดี
ค. นิตยสาร	ง. บันทึก
2. ข่าว ต้อนรับนออง เมย รัชนค กลับไทยหลังกว้าแซมบีโลก เป็นข่าวประเภทใด

ก. ข่าวการเมือง	ข. ข่าวเศรษฐกิจ
ค. ข่าวกีฬา	ง. ข่าวสังคม
3. นออง เมย รัชนค เล่นกีฬาชนิดใด

ก. วอลเลย์บอล	ข. เทนนิส
ค. แบดมินตัน	ง. ปิงปอง
4. นออง เมย รัชนค คว้าแซมบีโลกที่ประเทศอะไร

ก. ไต้หวัน	ข. เกาหลีเหนือ
ค. ญี่ปุ่น	ง. จีน
5. ข่าวที่นักเรียนดูสดจากช่องไหน

ก. 3	ข. 5
ค. 7	ง. 9

6. เหตุการณ์ในข่าวเกิดขึ้นที่ไหน

ก. ที่บ้านน้องเมย์

ค. สนามบินสุวรรณภูมิ

ข. สนามกอล์ฟบ้านดอน

ง. โรงเรียนเบคมินตันบ้านทองหยอด

7. ใจความสำคัญของข่าวคือ

ก. มีคนไปแห่รับน้องเมย์

ค. น้องเมย์ตั้งใจได้กลับเมืองไทย

ข. น้องเมย์เป็นแชมป์โลก

ง. น้องเมย์จะซื้อเครื่องซักผ้าให้แม่

8. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับข่าว

ก. น้องเมย์เดินทางถึงเมืองไทย

ค. รับดอกไม้พระราชทาน

ข. นักข่าวสัมภาษณ์

ง. งานเลี้ยงต้อนรับ

9. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

1. น้องเมย์เดินทางถึงเมืองไทย

2. นักข่าวสัมภาษณ์

3. รับดอกไม้พระราชทาน

4. สื่อมวลชนให้การต้อนรับ

ก. 1 2 3 4

ข. 4 3 2 1

ข. 1 4 3 2

ข. 3 2 1 4

10. น้องเมย์ได้แชมป์โลกอะไร

ก. AWF World Champion Ship 2013

ข. BWF World Champion Ship 2013

ค. CWF World Champion Ship 2013

ง. DWF World Champion Ship 2013

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ข่าว บั้งไฟพญานาค)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ในยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีการแข่งขันในการนำเสนอข่าวของสื่อในแขนงต่างๆ ที่ต้องการให้ข่าวที่นำเสนอได้รับความสนใจจากผู้บริโภคข่าว ทำให้การนำเสนอข้อมูลอาจจะคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ดังนั้นนักเรียนจะต้องดูข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง สรุปความ เพื่อประกอบการตัดสินใจที่จะเชื่อหรือสรุปข้อมูลที่รับอย่างถูกต้องเพื่อสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้องเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. คุณแล้วตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
2. คุณแล้วตั้งคำถามจากเรื่องได้
3. คุณแล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

ข่าว บั้งไฟพญานาค

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมกระชับสังข่าว โดยแบ่งนักเรียนเป็นสองแถวตอนลึก ให้ตัวแทนที่ยืนอยู่หัวแถวออกมาอ่านข้อความที่ครูกำหนดให้แล้วกระชับบอกข้อความคนต่อไปจนหมดแถว คนสุดท้ายของแถวออกมาเขียนข้อความบนกระดานดำ

- ข้อความแถวที่ 1 เรือลอยคว้างคว้างอยู่ท่ามกลางสายฝนทำให้ผู้คนอกสันขวัญแขวน
- ข้อความแถวที่ 2 เสียงฟ้าร้องเกิดจากรามสูรขว้างขวานไปรั้งควานเมฆลา

2. ครูและนักเรียนสนทนาถึงข้อผิดพลาดของกลุ่มที่จำได้น้อยกว่า อาจเกิดจาก กระชับเสียงเบา พูดเร็ว พูดผิด

ขั้นสอน

1. ครูสุ่มถามนักเรียนเป็นรายบุคคล 2-3 คน ว่านักเรียนชอบดูรายการโทรทัศน์หรือไม่ ชอบดูรายการอะไร เพราะอะไร
2. ครูสนทนาโยงเข้าเรื่องการดูข่าวอย่างมีวิจารณญาณ คนที่มีทักษะในการดูจะสามารถวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ได้ดู
3. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ ข่าว บั้งไฟพญานาค โดยมีเนื้อหาย่อยๆ ดังนี้ บั้งไฟพญานาค หรือ บั้งไฟผี เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ยังไม่สามารถหาคำอธิบายที่ชัดเจนได้ โดยมีลักษณะเป็นลูกไฟสีชมพู ไม่มีกลิ่น ไม่มีควัน ไม่มีเสียง พุ่งขึ้นเหนือลำน้ำโขง โดยจะเกิดปีละ 1 ครั้งเท่านั้น ในช่วง**วันออกพรรษา** หรือ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ตามปฏิทินลาว ซึ่งอาจตรงกับวันแรม 1 ค่ำ หรือ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของไทย โดยแต่ละปีจะปรากฏขึ้นประมาณ 3-7 วันมากกว่า 90% ของจำนวนลูกบั้งไฟพญานาคในแต่ละปี จะพบที่จังหวัดหนองคาย
4. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 6

ขั้นสรุป

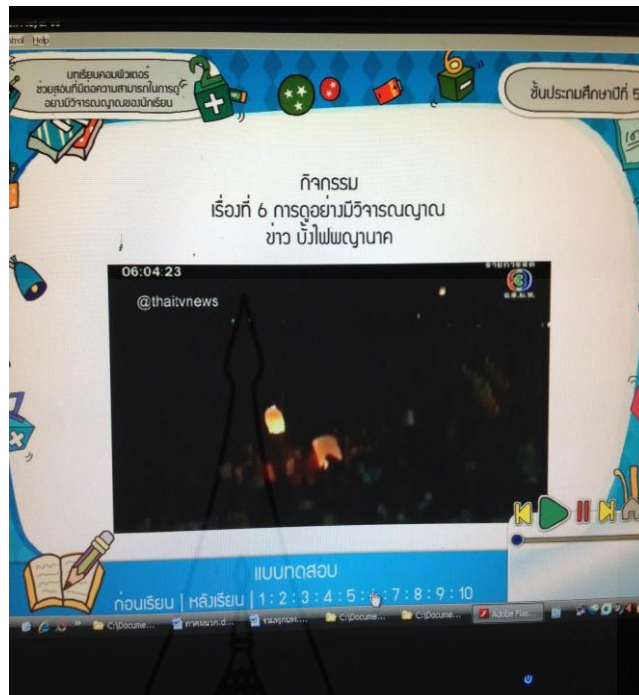
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา การดูข่าวอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อการเรียนรู้

1. เกมกระชิบส่งข่าว
2. คอมพิวเตอร์
3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ ข่าว บั้งไฟพญานาค

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจงานกิจกรรมเรื่องที่ 6



<http://www.youtube.com/watch?v=B5OmTLZc3i0>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. บั้งไฟพญานาคเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นที่แม่น้ำอะไร

ก. แม่น้ำเจ้าพระยา	ข. แม่น้ำโขง
ค. แม่น้ำท่าจีน	ง. แม่น้ำปิง
2. จังหวัดอะไรที่มีปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคมากที่สุด

ก. นครพนม	ข. อำนาจเจริญ
ค. หนองคาย	ง. บึงกาฬ
3. ลูกไฟพญานาคจะเกิดในวันอะไร

ก. ออกพรรษา	ข. เข้าพรรษา
ค. วันลอยกระทง	ง. วันมาฆบูชา
4. งานไหลเรือไฟจัดที่จังหวัดอะไร

ก. นครพนม	ข. อำนาจเจริญ
ค. หนองคาย	ง. บึงกาฬ

5. ใจความสำคัญของข่าวที่ดูคือข้อใด
- ก. พบพยานาคที่หนองคาย
ข. พบเกลียวคลื่นคล้ายพยานาค
- ค. ปรากฏการณ์บั้งไฟพยานาค
ง. ปรากฏการณ์น้ำพุกระจาย
6. บั้งไฟพยานาคจะเกิดขึ้นช่วงเวลาใด
- ก. พลบค่ำ
ข. เที่ยงคืน
- ค. ตอนเช้า
ง. เที่ยงวัน
7. ความเชื่อเรื่องบั้งไฟพยานาคเกิดขึ้นที่ภาคไหน
- ก. ภาคเหนือ
ข. ภาคอีสาน
- ค. ภาคกลาง
ง. ภาคใต้
8. นักเรียนจะตั้งคำถามอย่างไรให้ตรงประเด็นข่าว
- ก. พยานาคที่ปรากฏมีกี่ตัว
ข. ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์อะไร
- ค. บั้งไฟพยานาคเกิดขึ้นที่ไหน
ง. ทำไมต้องจุดโคมลอย
9. นักเรียนเชื่อเรื่องพยานาคหรือไม่เพราะเหตุใด
- ก. เชื่อเพราะมีคนเห็นขึ้นมาพ่นน้ำ
ข. เชื่อ เพราะ มีผู้คนพบเห็นเหตุการณ์นี้จำนวนมาก
- ค. ไม่เชื่อเพราะมันเป็นแค่เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา
ง. ไม่เชื่อ เพราะเป็นเรื่องที่ยังไม่ได้พิสูจน์
10. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากข่าวนี้
- ก. ได้ความรู้และเห็นปรากฏการณ์แปลกๆ
ข. ได้เห็นโคมลอย
- ค. ได้เห็นแม่น้ำโขง
ง. ได้เห็นคนจำนวนมากแห่ไปดูบั้งไฟ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (คูสารคดี กระจกหกด้าน ตอนสรรพสัตว์หิมพานต์)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดูสารคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้สาระความรู้และความเพลิดเพลิน ผู้ดูควรดูอย่างมี
 วิจารณญาณ ศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระ การใช้ภาษา และเจตคติของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องได้
2. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

สารคดี กระจกหกด้าน ตอนสรรพสัตว์หิมพานต์

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้เล่นเกม หาคู่ชูขึ้น โดยแจกบัตรคำคล้องจองให้นักเรียนคละกัน แล้วให้นักเรียนหา
 คู่เพื่อนที่ถือบัตรคำที่คล้องจองกัน เช่น คำว่า ทรัพย์สินคู่กับเงินทอง

2. ครูอธิบายว่าเกมนี้ต้องการให้นักเรียนเห็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคนไทยที่ชอบพูดคำ
 คล้องจอง ชอบสำบัดสำนวน

ขั้นสอน

1. ครู ให้นักเรียนยกตัวอย่างเอกลักษณ์ไทยที่นักเรียนรู้จัก หนึ่งในนั้น คือเรื่องของวรรณคดี
 ที่เกี่ยวข้องกับป่าหิมพานต์

2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 6 การดูอย่างมีวิจารณญาณ สารคดี กระจก
 หกด้าน ตอนสรรพสัตว์หิมพานต์ โดยมีเรื่องย่อดังนี้ ดินแดนไกลโพ้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่างๆ
 ลักษณะประหลาดผสมกัน อาทิ คนปนสิงห์ นกปนปลา ม้าปนช้าง ปรากฏในผลงานจิตรกรรม
 ประติมากรรม ประหนึ่งมีชีวิตตามคติความเชื่อของคนไทย ส่วนใหญ่พบในวัดในวัง

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 6

4. ครูให้นักเรียนวาดภาพสัตว์หิมพานต์ในจินตนาการของนักเรียนแล้วนำเสนอผลงาน
ขั้นสรุป

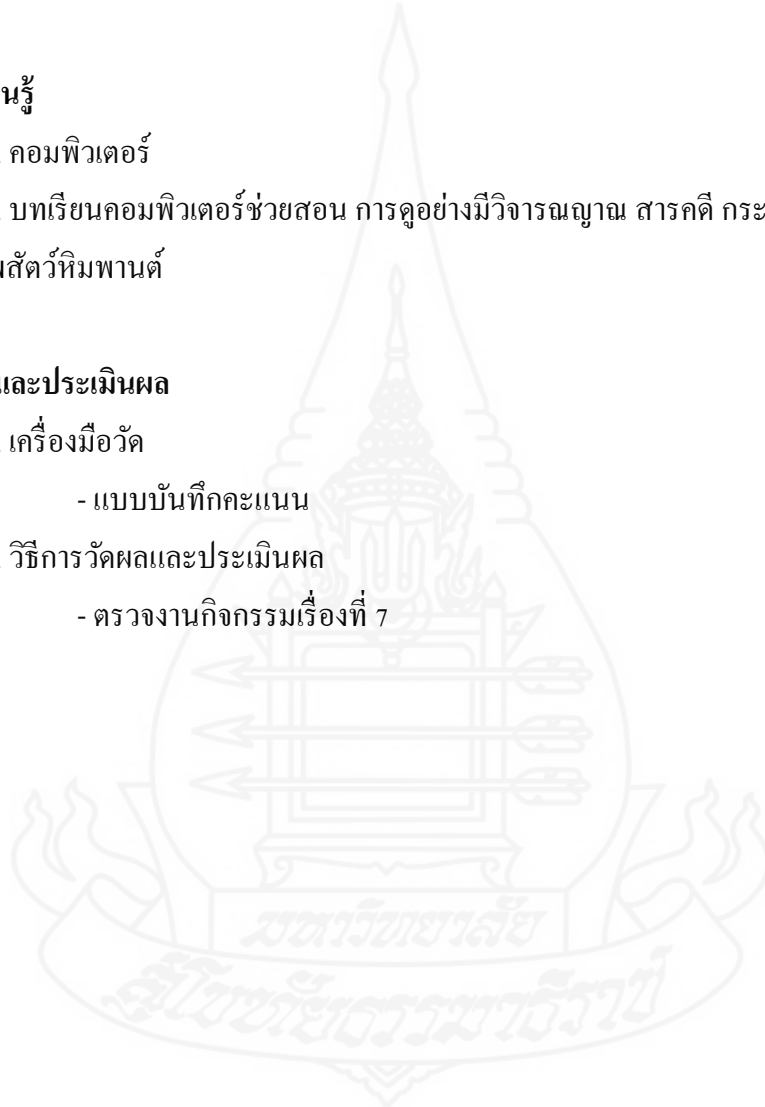
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา จากการดูสารคดีกระจกหกด้าน ตอนสรรพสัตว์
หิมพานต์

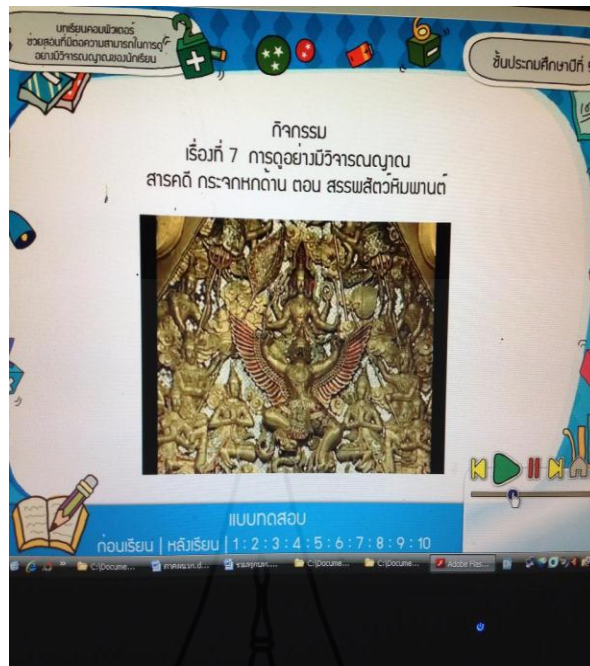
สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ สารคดี กระจกหกด้าน
ตอนสรรพสัตว์หิมพานต์

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจสอบงานกิจกรรมเรื่องที่ 7





http://www.youtube.com/watch?v=MA_wyJlv6TY

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สัตว์ชนิดใดร่างกายท่อนบนเป็นมนุษย์ท่อนล่างเป็นนกมีปีกบินได้

ก. เทพปักษี	ข. กรวิก	ค. กิณนร กิณรี	ง. ทัณขัฒมา
-------------	----------	----------------	-------------
2. สัตว์ชนิดใดเป็นพาหนะของพระนารายณ์

ก. ครุฑ	ข. คชสีห์	ค. นาค	ง. นรสิงห์
---------	-----------	--------	------------
3. สัตว์ชนิดใดที่มีกายเป็นสิ่งมีชีวิตเป็นช้าง

ก. ครุฑ	ข. คชสีห์	ค. นาค	ง. นรสิงห์
---------	-----------	--------	------------
4. สัตว์ชนิดใดเป็นเจ้าของนก

ก. ครุฑ	ข. คชสีห์	ค. นาค	ง. นรสิงห์
---------	-----------	--------	------------
5. ร่างกายใหญ่โตมหึมามีความยาวไม่สิ้นสุด มีพันศรียะ เป็นสัตว์ชนิดใด

ก. ครุฑ	ข. คชสีห์	ค. นาค	ง. นรสิงห์
---------	-----------	--------	------------
6. สัตว์ชนิดใดมีกายสีขาว ขนจดเวียนขวา ปลายหางขนพวง เท้าปากสีแดง

ก. เทพปักษี	ข. ทัณขัฒมา	ค. กรวิก	ง. สิงห์
-------------	-------------	----------	----------
7. สัตว์ชนิดใดถือพระขรรค์

ก. เทพปักษี	ข. ทัณขัฒมา	ค. กรวิก	ง. สิงห์
-------------	-------------	----------	----------

8. สัตว์ชนิดใดถือไม้เท้า

ก. เทพปักษี

ข. ทันจิมมา

ค. กรวิก

ง. สิงห์

9. รูปปั้นหรือภาพเขียนสัตว์หิมพานต์ไม่นิยมนำมาไว้ที่ใด

ก. บ้าน

ข. วัด

ค. โบสถ์

ง. ศาลา

10. ภาพวาดสัตว์ป่าหิมพานต์ จัดเป็นภาพวาดชนิดใด

ก. ภาพจากเหตุการณ์

ข. ภาพจากนิทาน

ค. ภาพจากจินตนาการ

ง. ภาพแบบสากล



แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (ดูสารคดี ไข่เลือดออก)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดูสารคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้สาระความรู้และความเพลิดเพลิน ผู้ดูควรดูอย่างมี
 วิจารณญาณ ศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระ การใช้ภาษา และเจตคติของผู้เขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องได้
2. ดูแล้วลำดับเหตุการณ์จากเรื่องได้
3. ดูแล้ววิเคราะห์ความมีเหตุผลจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

สารคดี ไข่เลือดออก

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำเพลง วงจรชีวิตของปลา มาให้นักเรียนดูและร้องตาม
2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเพลง จากนั้นครูให้นักเรียนวาดภาพวงจรชีวิตของปลา

ขั้นสอน

1. ครูอธิบาย การดูเพื่อความรู้จะได้ผลตามจุดมุ่งหมายต้องผ่านพฤติกรรม ได้แก่ การแปลความ การจับใจความสำคัญ การตีความ การคิดวิเคราะห์ ผู้ดูต้องตระหนักว่าการดูเพื่อความรู้อยู่ที่ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งที่ได้ดู
2. ครูให้นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ สารคดี ไข่เลือดออก โดยมีเรื่องย่อดังนี้ ยุงลาย เป็นพาหะนำไข่เลือดออก ยุงลายเป็นยุงที่อาศัยอยู่ภายในบ้านและบริเวณบ้าน มักจะกัดเวลากลางวัน แหล่งเพาะพันธุ์ คือ น้ำใสที่ขังอยู่ตามภาชนะเก็บน้ำต่างๆ อาการของไข่เลือดออกไม่จำเพาะ อาการมีได้หลายอย่าง ในเด็กอาจจะมีเพียงอาการไข้และผื่น

ผู้ใหญ่อาจจะมีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดตามตัว ปวดกระบอกตา ปวดกล้ามเนื้อ หากไม่คิดโรคนี้อาจจะทำให้การรักษาช้า ผู้ป่วยอาจจะเสียชีวิต

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 8

ขั้นสรุป

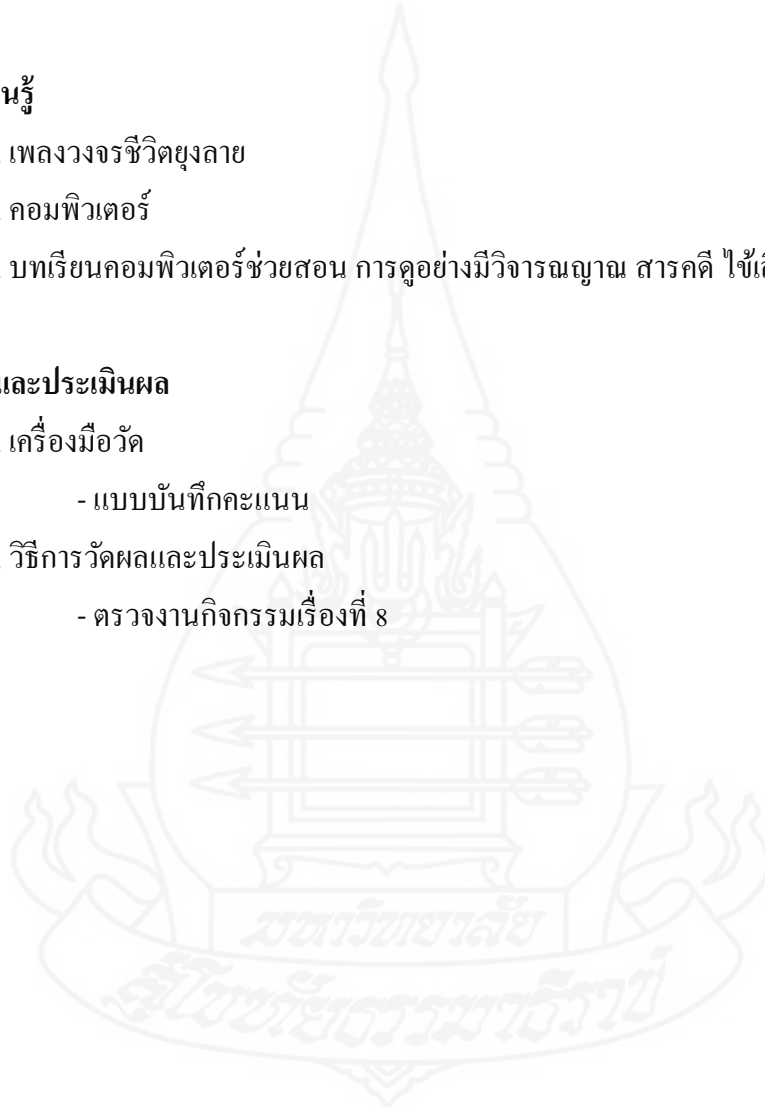
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการดูอย่างมีวิจารณญาณ สารคดี ไข้เลือดออก

สื่อการเรียนรู้

1. เพลงวงจรชีวิตขลุ่ย
2. คอมพิวเตอร์
3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ สารคดี ไข้เลือดออก

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจงานกิจกรรมเรื่องที่ 8





<http://www.youtube.com/watch?v=fdNcEy3LGol>

นักเรียนดูโรคไข่เลือดออก แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ข้อใดคือพาหะนำโรคไข่เลือดออก

ก. ยุงดำ

ข. ยุงลาย

ค. ยุงก้นปล่อง

ง. ยุงเท้าช้าง

2. ยุงลายออกหากินในเวลาใด

ก. เวลากลางคืน

ข. พลบค่ำ

ค. เวลากลางวัน

ง. เวลาเช้าตรู่

3. นักเรียนมีวิธีกำจัดลูกน้ำยุงลายอย่างไรให้ปลอดภัย

ก. ปิดฝาโอ่งน้ำ

ข. ฉีดยาฆ่ายุง

ค. จุกยักันยุง

ง. ใช้ไม้ตียุง

4. วงจรชีวิตของยุงลายมีกี่ระยะ

ก. 3 ระยะ

ข. 4 ระยะ

ค. 5 ระยะ

ง. 6 ระยะ

5. ยุงลายไม่ชอบวางไข่ในที่ใด

ก. ขากรรณต์ที่มีน้ำขัง

ข. งานรองกระถางต้นไม้

ค. ลำคลองที่มีน้ำไหล

ง. แจกันดอกไม้ที่มีน้ำ

6. ข้อใดคืออาการของผู้ป่วยเป็นไข่เลือดออก

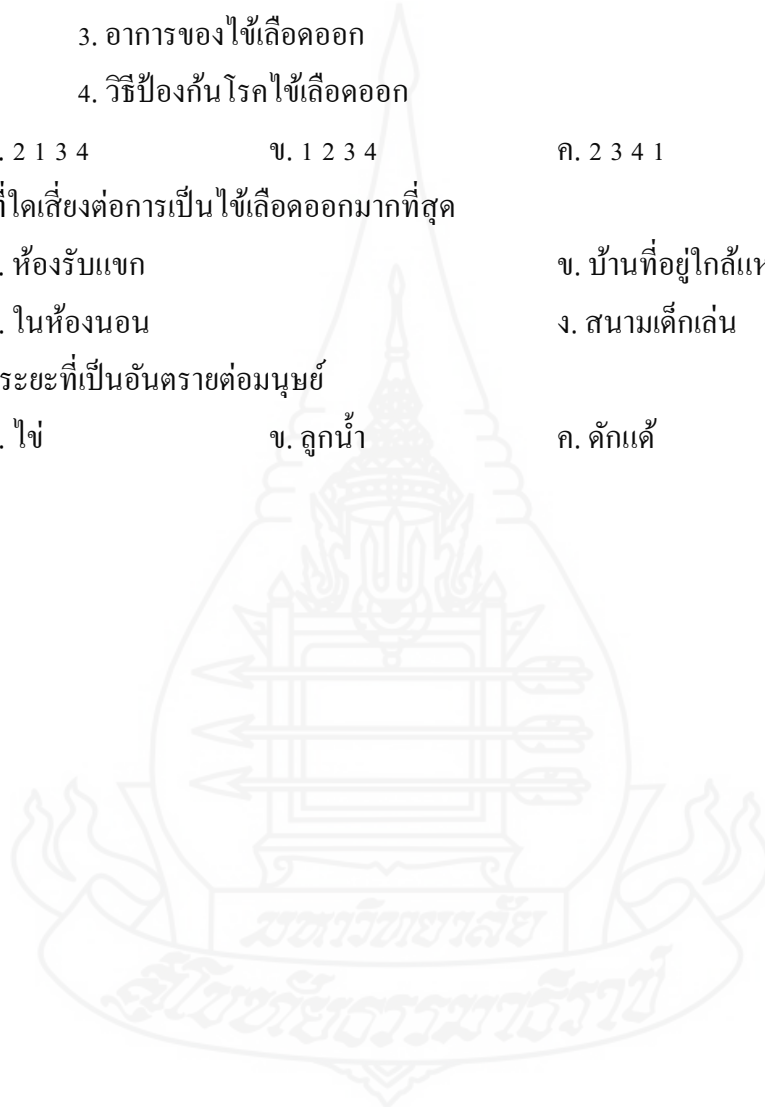
ก. มีการไอและจาม

ข. เจ็บคอ

ค. มีจุดเลือดออกใต้ผิวหนัง

ง. น้ำมูกไหล

7. ข้อใดเมื่อนำไปใส่ในจานรองขาตู้กับข้าวแล้วสามารถป้องกันการขยายพันธุ์ของยุงลายได้
 ก. สารส้ม ข. ทรายกำจัดลูกน้ำ ค. น้ำตาลทราย ง. น้ำมันก๊าด
8. เรียงลำดับเนื้อหา สารคดีไขเลือดออก อย่างไรจึงจะเหมาะสม
 1. สาเหตุของไขเลือดออก
 2. ความหมายของไขเลือดออก
 3. อาการของไขเลือดออก
 4. วิธีป้องกันโรคไขเลือดออก
 ก. 2 1 3 4 ข. 1 2 3 4 ค. 2 3 4 1 ง. 3 4 1 2
9. สถานที่ใดเสี่ยงต่อการเป็นไขเลือดออกมากที่สุด
 ก. ห้องรับแขก ข. บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ
 ค. ในห้องนอน ง. สนามเด็กเล่น
10. ยุกลายระยحةที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์
 ก. ไข่ ข. ลูกน้ำ ค. ดักแด้ ง. ตัวเต็มวัย



แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (นิทานอีสป กบเลือกนาย)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดูนิทานเป็นการดูผ่านสื่อ จึงต้องใช้การดูอย่างมีวิจารณญาณ การดูจะได้ผลตามจุดมุ่งหมายนั้นต้องผ่านกิจกรรมสำคัญคือ การแปลความ การจับใจความสำคัญ การตีความ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการรู้จักประเมินค่าสิ่งที่ได้ดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ดูได้
2. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้
3. ดูแล้ววิเคราะห์ความมีเหตุผลจากเรื่องได้
4. ดูแล้วสามารถสรุปข้อคิดได้

เนื้อหาสาระ

นิทานอีสป กบเลือกนาย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทาน ว่ามีเรื่องใดที่น่าสนใจบ้างและนิทานเรื่องใดที่นักเรียนชอบ ให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเอง
2. ครูถามนักเรียนว่ารู้จักนิทานอีสป หรือไม่ อีสปคือใคร ครูอธิบายนิทานอีสป และอีสปให้นักเรียนฟัง
3. ครูอธิบายการดูนิทานนักเรียนจะได้รับการกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น หู ตา รวมถึงสมอง

ชั้นสอน

1. ครูโยงเข้าสู่เนื้อหาการดูนิทานจะได้รับประโยชน์คือ นิทานช่วยเสริมปัญญา เรียนรู้ภาษาได้เร็ว เป็นคนช่างคิดช่างถาม จับประเด็นและวิเคราะห์ได้ ช่วยสร้างจินตนาการส่งเสริมคุณธรรม สร้างสมาธิ มีความรู้ ฉลาดทางอารมณ์ มีนิสัยรักการอ่าน

2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ นิทานอีสป กบเลือกนาย โดยมีเรื่องย่อดังนี้ ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีฝูงกบที่ใช้ชีวิตอย่างเสรีและมีความสุขในบึงน้ำแห่งหนึ่ง แต่แล้ววันหนึ่ง พวกมันบางตัวคิดว่าสิ่งที่เป็นอย่างนี้ไม่ถูกต้อง พวกมันควรจะมีย่านายปกครองพวกมัน ดังนั้นพวกมันจึงได้ไปอ้อนวอนกับเทพารักษ์เพื่อขอในสิ่งที่ร้องการ “ท่านเทพารักษ์ผู้เปี่ยมด้วยพลัง” พวกมันร้อง “ส่งเจ้านายให้เรา เราจะได้ปกครองเหนือเรา และทำให้เราอยู่ในกฎระเบียบ” เทพารักษ์หัวเราะกับสิ่งที่พวกมันปรารถนาและได้ส่งท่อนไม้ขนาดใหญ่ลงมาที่หนองน้ำนั้น ฝูงกบตกใจสุดขีดกับเสียงท่อนไม้กระทบพื้นน้ำ พวกมันทั้งหมดจึงรีบไปยังริมตลิ่งเพื่อจะมองดูเจ้าสัตว์ประหลาดขนาดยักษ์ที่น่ากลัวนั้น แต่ไม่นานหลังจากนั้น เมื่อพวกกบเห็นว่ามันลอยนิ่งไม่ไหวติง กบบางตัวที่กล้าหาญก็เสี่ยงชีวิตว่ายน้ำตรงไปยังท่อนไม้ นั้น พวกมันกล้าที่จะแตะต้องท่อนไม้ซึ่งยังคงลอยนิ่งไม่ไหวติง แล้วกบบางตัวก็กระโดดขึ้นไปยังท่อนไม้ นั้น พร้อมกับกระโดดโลดเต้น หลังจากนั้นพวกกบก็มัวยุ่งกับการกิจประจำวันของมัน โดยไม่ได้ชำเล็งมองเจ้านายท่อนไม้ซึ่งลอยนิ่งอยู่ในความมืดเลยด้วยซ้ำ แต่จากนั้นไม่นาน พวกมันก็เริ่มคิดว่าสิ่งนี้ไม่เหมาะกับพวกมัน จึงพากันอ้อนวอนเทพารักษ์อีกครั้ง “พวกเราต้องการเจ้านายจริงที่สามารถปกครองเราได้” คราวนี้เทพารักษ์โกรธจัด จึงได้ส่งนกกระสาตัวใหญ่ลงมาให้ และมันก็เริ่มล่ากบเป็นอาหารของมันวันแล้ววันเล่าจนกระทั่งในหนองน้ำนั้น ไม่มีกบเหลืออยู่สักตัวเดียว

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 9

ชั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาการดูนิทานอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานอีสป
2. คอมพิวเตอร์
3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ นิทานอีสป กบเลือกนาย

การวัดผลและประเมินผล

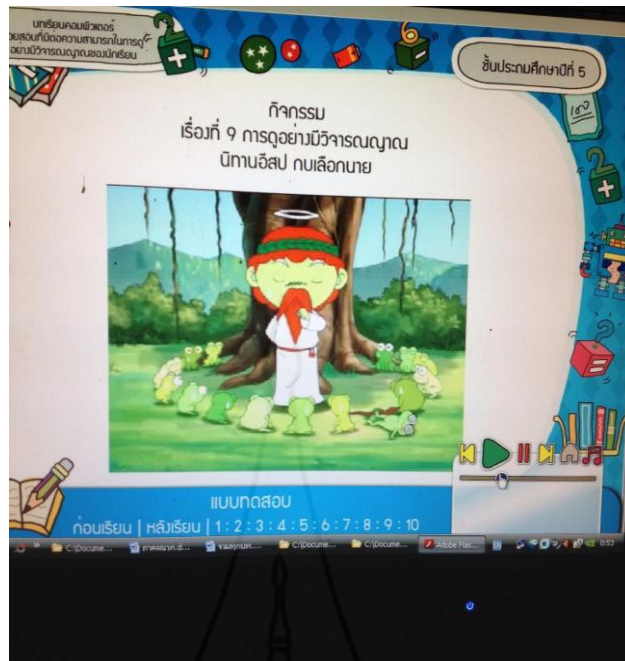
1. เครื่องมือวัด

- แบบบันทึกคะแนน

2. วิธีการวัดผลและประเมินผล

- ตรวจสอบกิจกรรมเรื่องที่ 9





<http://www.youtube.com/watch?v=qSYKnT3yduE>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ มุ่งสอนคติธรรม คือนิทานประเภทใด

ก. นิทานปรัมปรา	ข. นิทานพื้นบ้าน
ค. นิทานชาดก	ง. นิทานอีสป
2. บรรดาภพขอะไรจากเทพเจ้า

ก. ฝน	ข. อาหาร
ค. เจ้านาย	ง. หนองน้ำ
3. เจ้านายที่เทพารักษ์ให้แก้กบตามคำขอครั้งแรกคืออะไร

ก. ก้อนหิน	ข. นกกระสา
ค. ดอกบัว	ง. ท่อนซุง
4. เทพารักษ์อาศัยอยู่ที่ใด

ก. ในป่า	ข. ดันไทร
ค. บนสวรรค์	ง. ศาลพระภูมิ
5. ผลของการไม่รู้จักรักพองกบจึงเกิดอะไรขึ้น

ก. กบถูกเทพารักษ์เสกให้เป็นท่อนซุง	ข. นกกระสาบินหนีกบไปอยู่ที่อื่น
ค. กบถูกนกกระสาจับกินจนหมดหนองน้ำ	ง. กบอาศัยอยู่บนท่อนซุง

6. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากก่อนไปหลังให้ถูกต้อง

1. นกกระสาจับกบกินเป็นอาหาร
2. กบอ้อนวอนขอผู้ปกครอง
3. เทวดาส่งขอนไม้มาให้
4. กบอ้อนวอนขอส่งนกกระสาคืนแล้วส่งนายใหม่มาให้

ก. 1 2 3 4

ข. 2 3 1 4

ค. 2 1 3 4

ง. 4 3 2 1

7. จากนิทานอีสปเรื่อง “กบเลือกนาย” ให้ข้อคิดใดกับผู้อ่าน

ก. จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

ข. เราต้องตอบแทนความดีของผู้มีพระคุณ

ค. อย่าเป็นคนชอบโกหก

ง. เราต้องเป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียร

8. นิทานอีสปเรื่อง กบเลือกนาย ตรงกับสำนวนสุภาษิตใดมากที่สุด

ก. คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

ข. ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว

ค. กบเลือกนาย

ง. ปลาหมอตายเพราะปาก

9. นิทานเรื่องนี้สอนอะไรเรามากที่สุด

ก. จงเชื่อในสิ่งที่ผู้อื่นบอก

ข. อย่าไว้ใจทางอย่างวางใจคน

ค. ผู้ที่คิดจะขอ โดยไม่รู้จักพอยอมเป็นที่อับระอาแก่ผู้ให้

ง. อย่าคิดว่าตัวเองเก่ง เพราะยังมีคนอื่นเก่งกว่าเราเสมอ

10. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่สำคัญที่สุดในการดูนิทานอีสป เรื่อง กบเลือกนาย

ก. เพื่อให้เกิดความรู้

ข. เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง

ค. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ง. เพื่อให้เกิดความบันเทิงและได้ข้อคิดเตือนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท15101

เรื่อง การดูอย่างมีวิจารณญาณ (สาธิตการทำต้มยำกุ้ง)

จำนวน 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดูเพื่อการปฏิบัติตาม ต้องอาศัยการสังเกต การจดจำและใช้วิจารณญาณในการดู เพื่อจดจำขั้นตอน วิธีการที่ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ดูแล้วตอบคำถามจากเรื่องได้
2. ดูแล้วสามารถลำดับขั้นตอนการปฏิบัติได้
3. ดูแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้

เนื้อหาสาระ

สาธิตการทำต้มยำกุ้ง

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพคารา และละครที่คาราแสดง
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับละครที่นักเรียนชอบ แล้วสุ่มนักเรียนออกมาเล่าเรื่องย่อตอนที่นักเรียนประทับใจ
3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การดูละครแล้วสามารถเล่าเรื่องได้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะในการรับสาร คือการดูและการฟัง ทำให้มีความสามารถในการรับสื่อที่ดีสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายว่าการดูเพื่อการปฏิบัติตาม จุดมุ่งหมายของการดูต้องอาศัยการสังเกต การจดจำเพื่อจดจำขั้นตอน วิธีการทำทางที่ถูกต้อง
2. นักเรียนเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ สาธิตการทำต้มยำกุ้ง โดยมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้ การทำต้มยำกุ้งตั้งหม้อต้มนำบนไฟกลางจนเดือด ใส่ข่า ตะไคร้ และใบ

มะกรูด ใส่คนอร์ชุบตั้มยำก่อนลงไป พอน้ำเดือดอีกครั้ง ใส่เห็ดที่เตรียมไว้ ต้มต่อสักครู่จนเห็ดสุก โรยหน้าด้วยใบผักชีและพริกชี้หนูสดตัดใส่ซามพร้อมเสิร์ฟ

3. นักเรียนตอบคำถามกิจกรรมเรื่องที่ 10

4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

ขั้นสรุป

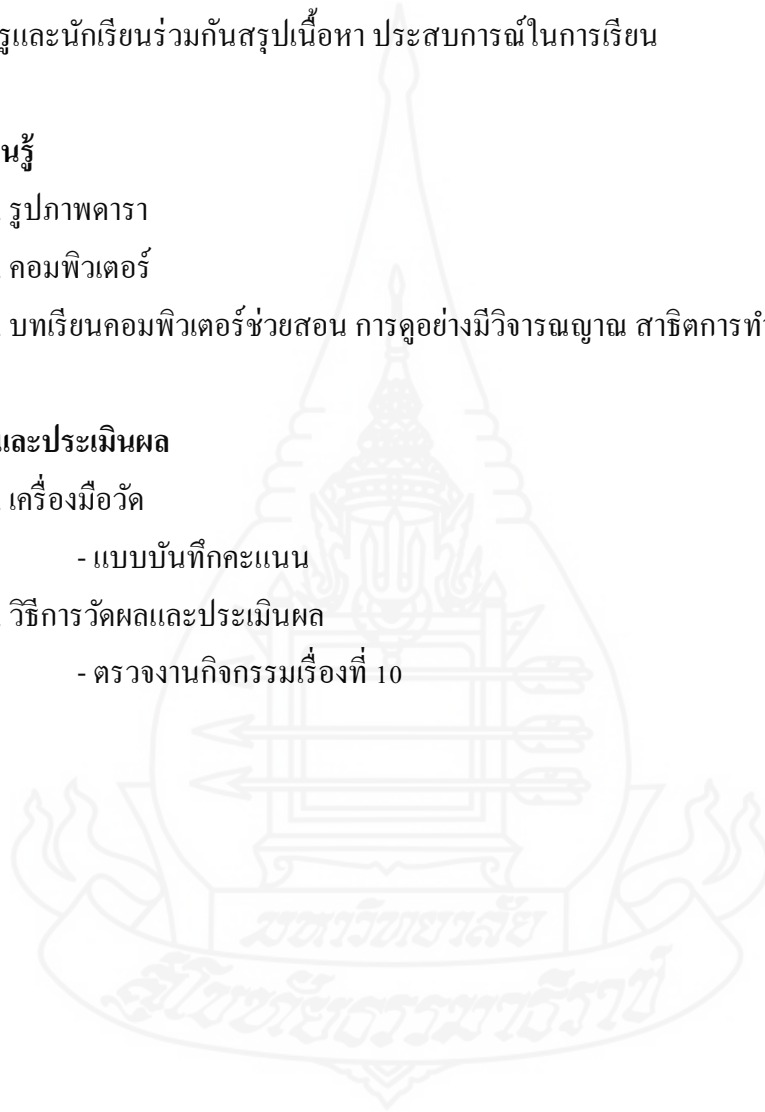
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา ประสพการณ์ในการเรียน

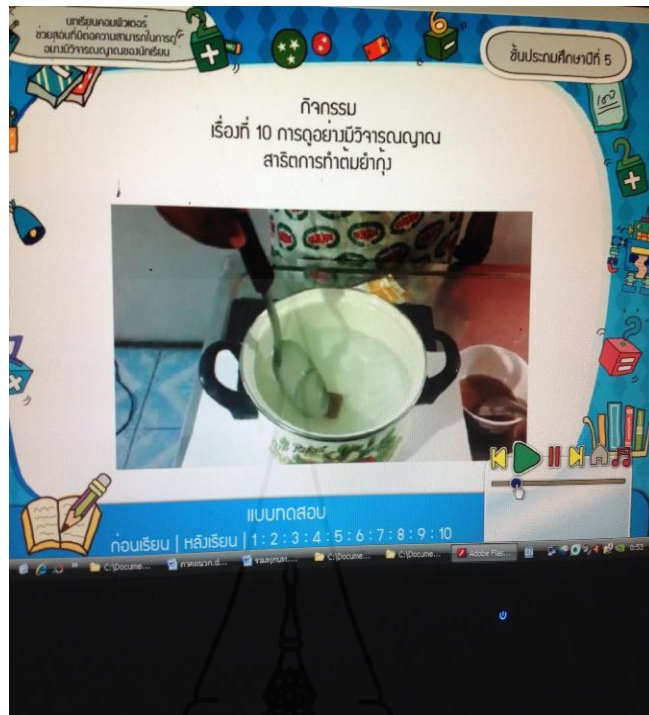
สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพดารา
2. คอมพิวเตอร์
3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การดูอย่างมีวิจารณญาณ สาธิตการทำตั้มยำกุ้ง

การวัดผลและประเมินผล

1. เครื่องมือวัด
 - แบบบันทึกคะแนน
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล
 - ตรวจงานกิจกรรมเรื่องที่ 10





<http://www.youtube.com/watch?v=CpcdJs4qrs0>

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ถ้าพูดถึงอาหารไทยที่คนทั่วโลกรู้จักคืออะไร

ก. ผัดกระเพรา

ข. แกงเขียวหวาน

ค. ต้มยำกุ้ง

ง. ผัดไทย

เรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 2. และ ข้อ 3.

1. ตั้งน้ำให้เดือดใส่คนอร์
2. ปรงรสชาติใส่มะเขือเทศ
3. ใส่นมข้นจืดและพริกเผาลงไป
4. ใส่ตะไคร้ ข่า ใบมะกรูด พริก

2. เมื่อเรียงลำดับแล้ว ข้อใดเป็นลำดับที่ 2

1. ข้อ 1

2. ข้อ 2

3. ข้อ 3

4. ข้อ 4

ภาคผนวก ค

ค่า IOC ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น



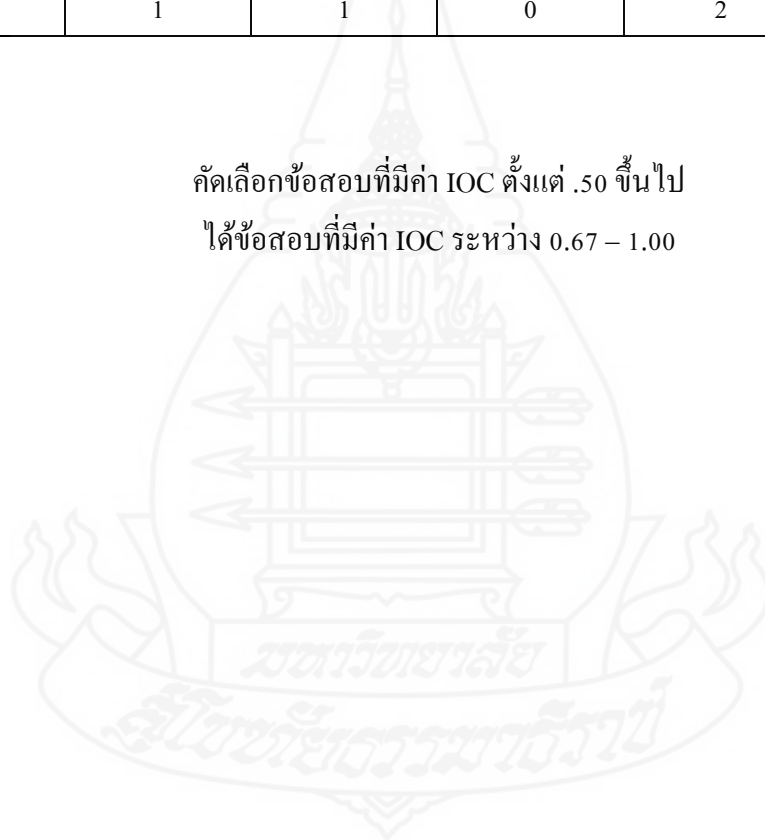
การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	0	1	1	2	0.67
9	1	1	1	3	1
10	1	0	1	2	0.67
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	0	1	1	2	0.67
19	0	1	1	2	0.67
20	1	0	1	2	0.67
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1

ข้อสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่า IOC
	1	2	3		
24	0	1	1	2	0.67
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	0	2	0.67

คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

ได้ข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00



ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการดูอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.53	0.33	16	0.53	0.20
2	0.63	0.47	17	0.53	0.27
3	0.53	0.20	18	0.66	0.47
4	0.53	0.27	19	0.76	0.73
5	0.66	0.47	20	0.70	0.53
6	0.76	0.73	21	0.63	0.47
7	0.70	0.53	22	0.70	0.47
8	0.63	0.47	23	0.73	0.53
9	0.70	0.47	24	0.63	0.40
10	0.73	0.53	25	0.63	0.47
11	0.63	0.40	26	0.57	0.33
12	0.63	0.47	27	0.63	0.40
13	0.57	0.33	28	0.63	0.47
14	0.53	0.33	29	0.57	0.33
15	0.63	0.47	30	0.57	0.67

ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.53-0.76 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.73

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.8893

ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	VAR00001	.5333	.5074	30.0
2.	VAR00002	.6333	.4901	30.0
3.	VAR00003	.5333	.5074	30.0
4.	VAR00004	.5333	.5074	30.0
5.	VAR00005	.6667	.4795	30.0
6.	VAR00006	.7667	.4302	30.0
7.	VAR00007	.7000	.4661	30.0
8.	VAR00008	.6333	.4901	30.0
9.	VAR00009	.7000	.4661	30.0
10.	VAR00010	.7333	.4498	30.0
11.	VAR00011	.6333	.4901	30.0
12.	VAR00012	.6333	.4901	30.0
13.	VAR00013	.5667	.5040	30.0
14.	VAR00014	.5333	.5074	30.0
15.	VAR00015	.6333	.4901	30.0
16.	VAR00016	.5333	.5074	30.0
17.	VAR00017	.5333	.5074	30.0
18.	VAR00018	.6667	.4795	30.0
19.	VAR00019	.7667	.4302	30.0
20.	VAR00020	.7000	.4661	30.0
21.	VAR00021	.6333	.4901	30.0
22.	VAR00022	.7000	.4661	30.0
23.	VAR00023	.7333	.4498	30.0
24.	VAR00024	.6333	.4901	30.0
25.	VAR00025	.6333	.4901	30.0
26.	VAR00026	.5667	.5040	30.0
27.	VAR00027	.6333	.4901	30.0
28.	VAR00028	.6333	.4901	30.0
29.	VAR00029	.5667	.5040	30.0
30.	VAR00030	.5667	.5040	30.0

N of Cases = 30.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of	Variables
Scale	18.9333	50.7540	7.1242	30	30

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	.6311	.5333	.7667	.2333	1.4375	.0053

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 30 items

Alpha = .8904 Standardized item alpha = .8893

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 ก่อนเรียน	19.15	13	2.230	.619
หลังเรียน	24.08	13	1.754	.487

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 ก่อนเรียน & หลังเรียน	13	.913	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 ก่อนเรียน - หลังเรียน	-4.92	.954	.265	-5.50	-4.35	-18.605	12	.000



ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมนัสนันท์ แดงอ่อน
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤศจิกายน 2517
สถานที่เกิด	อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองขาม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

